

პოლიტიკა

რუსეთი ქართველებსგან მალულად ელაპარაკება აფხაზეთს

ქართველი დიპლომატიები კატეგორიულად სულაც არ არიან აფხაზეთის წარმომადგენლის მოლაპარაკებებში ჩართვის მიმართ, თუკი, მათი თქმით, ეს საერთო საქმეს წაადგება.

A2

ეკონომიკა

მთავრობა საქართველოს დისკრედიტაციას ცდილობს

თბილისის საკრებულოს საფინანსო-საბიუჯეტო კომისიის სხდომაზე დიდი ხმაური გამოიწვია ნაციონალური მოძრაობის წევრის კობა ბეჟაურის წინადადებაზე, რომელიც “თბილგაზის” საბიუჯეტო ვალდებულების დასაფარავად 5 მილიონი ლარის ოდენობის სესხის აღებას შეეხება. ბეჟაურის თანაფრატული რომან გოციონიძე მიიჩნევს, რომ საკრებულო ჩართული აღმოჩნდა ე.წ. “პრაკრუტების” მეთოდის გამოყენებაში.

A4

უსხოეთი

ტარიტორიულ მიტინგთან მხროლვე ექვტარნი მთავრობა აღადგინს

“24 საათის” სტუმრია აზერბაიჯანის პრეზიდენტობის ერთ-ერთი კანდიდატი, ალიევის ყოფილი თანაშემწე საჰინაო და საგარეო პოლიტიკის საკითხებში ულდარ ნაშაოვი.

A5

საზოგადოება

“პირიზის” მოგავალი ბუნდოვანია

სააქციო საზოგადოება “პირიზის” აქციონერებმა გუშინ პირველი გამაფრთხილებელი აქცია მოაწყვეს. ისინი შენობის მეზობელი და შეექმსე საართულებს გაყიდვას აპროტესტებენ. აქციონერები აუქციონის შედეგების გაუქმებას მოითხოვენ, წინააღმდეგ შემთხვევაში კი, შიმშილობით იმუქრებიან.

A6

სამართალი

შინაგანი ტარი საპატიმრო დაწესებულებების დასაცავად ტარი მზად არ არის

შინაგანი ჯარების მთავარსარდალი გიორგი შერვაშიძე ვარაუდობს, რომ შინაგანი ჯარები სასჯელსადასრულებლის დეპარტამენტის საპატიმრო დაწესებულებების დაცვის უზრუნველყოფას მხოლოდ უახლოესი სამი თვის შემდეგ შეძლებენ.

A7

ანიმე

თბილისი	27	☀
ქუთაისი	24	☀
ბათუმი	21	☁
სოხუმი	22	☀
ფოთი	22	☀
თელავი	26	☀
ზუგდიდი	24	☀
ბორჯომი	23	☀
ახმეტა	26	☀
ჭიათურა	26	☀

უსხოური ვალუტის ოფიციალური კურსი ლართან მიმართებაში

აშშ დოლარი	2.1500
ევრო	2.5572
გირვანქა სტრლინიგი	3.5997
რუბლი	0.0706

თავაზი რიცხვებით

უშედეგო კონსულტაციათა სერია გრძელდება

თამარ მჭედლიძე

რაც უფრო ცოტა დრო რჩება არჩევნებამდე, მით უფრო რეალურია იმის საშიშროება, რომ პარლამენტი საარჩევნო ადმინისტრაციების დაკომპლექტების წესს არ შეცვლის და

არჩევნებს დღეს მოქმედი საარჩევნო კომისიები ჩაატარებენ. გარდა ამისა, გაცხოველებული (ამის მოუხედავად, მაინც წარუმატებელი) ვაჭრობების გამო, კოდექსში ის ცვლილებებიც ვერ შედის, რომელიც სახელისუფლო

ბაზრძილაბა A3 გვირგვინი

არჩევნები და მდღია

ევროსაბჭოს ხალისიანი ექსპერტები და გამცდენი ქართველი პოლიტიკოსები

ლელა მჭედლიძე

ჩვენს პოლიტიკოსებს, პარლამენტის სხდომებისა არ იყოს, გუშინ დიდად არც ევროსაბჭოსა და საგარეო საქმეთა სამინისტროს მიერ ორგანიზებულ სემინარზე დასწრებით შეუზღუბებიათ თავი. სემინარის თემა “არჩევნების პერიოდში მდგომარეობის პოლიტიკოსები” იყო, მონაწილე სტუმრების სია კი - საკმაოდ გრძელი. საარჩევნო კოდექსზე მომუშავე ინტერფრაქციული ჯგუფიდან გუშინ სასტუმრო “სიმპათიაში” მხოლოდ იურიდიულ საკითხთა კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე “სოციალისტი” ზაქარია ქუცნაშვილი და “ალიანსიდან” ვალერი გელბახიანი გამოცხადდნენ.

მიუხედავად ქართველი პოლიტიკოსების უგულვლადობისა, უცხოელი ექსპერტები სიამოვნებით საუბრობდნენ წინასაარჩევნო პერიოდში პრესის როლსა და გავლენაზე და დასტურად, ევროპის საბჭოს მინისტრთა კომიტეტის რეკომენდაციებიც მოპოვდათ. ეს რეკომენდაციები, რასაკვირველია, სავალდებულო არ არის, თუმცა ქუცნაშვილს გუშინ მათი ნაწილის საკანონმდებლო დონეზე დანერგვის სურვილი გაუჩნდა. მაგალითად - უფასო რეკლამასთან დაკავშირებით. “ამა თუ იმ კერძო

ბაზრძილაბა A3 გვირგვინი

ევროპულ ექსპერტებს მუშაობაში ხელი ვერ შეუშალა ქართველ პოლიტიკოსთა გულგრილობამ.

ლონდონში ტონი ბლერის წინააღმდეგ გამოძიება დაიწყო

ლევან დირსიაშვილი

დიდ ბრიტანეთსა და აშშ-ში დღითი დღით მწვავედება ოპოზიციური ჯგუფების მიერ დასმული საკითხი, თუ რამდენად სამართლიანი იყო მათი მთავრობების გადაწყვეტილება ერაყში სამხარო კამპანიის დაწყების შესახებ. საქმე ის არის, რომ ერაყში დღემდე არ არის აღმოჩენილი მასობრივი განადგურების იარაღი, რომლის არსებობაც და მისგან გამოწვეული საფრთხეც ერაყში ომის დაწყების უმთავრეს საბაზს წარმოადგენდა.

გუშინ ლონდონში ამ საკითხის გამოიჭიბა ოფიციალურად დაიწყო. გამოიჭიბის ძირითადი მიზანია, დაადგინოს შემდეგი: შეიყვანა თუ არა მთავრობამ შეცდომაში ქვეყნის პარლამენტი, რათა ერაყში სამხედრო კამპანიის დაწყების აუცილებლობაში დაერწმუნებინა. კერძოდ, განსაკუთრებულ შემთხვევას გაივლის პრემიერ-მინისტრ ტონი ბლერის საყოველთაოდ ცნობილი დოსიე, რომელიც დიდი ბრიტანეთის საგარეო დაზვერვის მონაცემებზე იყო დაფუძნებული. დოკუმენტში ერთმნიშვნელოვნად იყო ნათქვამი, რომ სადამ ჰუსეინის გააჩნია მასობრივი განადგურების არსენალი, რომლის ამოქმედებაც 45 წუთში შეუძლია.

ბაზრძილაბა A5 გვირგვინი

შემოტრიალდება თუ არა საბედისწეროდ ტონი ბლერს ერაყის ომში გამარჯვება?

ტრაფიკინგის წინააღმდეგ ბრძოლა - სიტყვიდან საქმედ დიდი მანძილია

თამარ ქაშიტაძე

გუშინ “ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაციაში” სხვადასხვა არასამთავრობო ორგანიზაციის და შინაგან საქმეთა სამინისტროს ტრაფიკინგის განყოფილების წარმომადგენლები შეიკრიბნენ. მათ ერთად უნდა ემს-

ჯვლათ იმ მიზეზებზე, რის გამოც ქვეყნის იმიჯი კიდევ უფრო დაეცა, ანუ საქართველომ ტრაფიკინგთან ბრძოლაში, მიმდინარე წელს, მეორე კატეგორიიდან მესამე კატეგორიის ქვეყნებში გადაინაცვლა.

არადა, როგორც სახელმწიფო და არასამთავრობო სექტორების წარმომადგენლები აღნიშნავენ, წინა წლებით-

ან შედარებით, გასულ წელს აღნიშნულ დანაშაულთან საბრძოლველად პირველი ნაბიჯები აშკარად გადაიდგა. ჯერ ერთი - პარლამენტმა სისხლის სამართლის კოდექსში ტრაფიკინგის შესახებ ცვლილებები შეიტანა, ანუ ბრძოლის საკანონმდებლო ბაზა უკვე არსებობს.

ბაზრძილაბა A7 გვირგვინი

ეუთო საარჩევნო ადმინისტრაციის დაკომპლექტებაზე უარს ამბობს

თამარ ხორბალაძე

გუშინ ეუთო-ს დემოკრატიული ინსტიტუტებისა და ადამიანის უფლებების ბიუროს დირექტორს, ავსტრიელ ელჩს კრისტიან შტროპალს ქართველ უზრუნველყოფის საუბრისას ორჯერ მოუხდა იმის განმარტება, რომ: “ეუთო-ს მიერ საარჩევნო ადმინისტრაციის დაკომპლექტება არ იქნება მართებული, რადგან ეს ქვეყნის შიდა საქმეებში ჩარევას ნიშნავს”.

ასეთი განცხადება ელჩმა ჯერ საგარეო საქმეთა სამინისტროში, შემდეგ კი საქართველოს პრეზიდენტთან გამართული დახურული შეხვედრების შემდეგ გააკეთა.

საინტერესოა, რომ კრისტიან შტროპალმა, ეუთო-ს წარმომადგენელთა ცესკო-ს დაკომპლექტების მიზანშეუწონლობაზე გაკეთებული განცხადების მოუხედავად, სურვილი გამოთქვა, გაარკვიოს, თუ რატომ სურს ზოგიერთ ოპოზიციურ პარტიას ცენტრალური საარჩევნო კომისიის ეუთო-ს წარმომადგენლებით დაკომპლექტება და კიდევ ერთხელ აღნიშნა, რომ ეუთო საარჩევნო ადმინისტრაციას არ აკომპლექტებს...

კრისტიან შტროპალმა ამჟამინდელი ვიზიტის ძირითად მიზნად საქართველოში წინასაარჩევნო სიტუაციის გაცნობა დასახელა. “ჩვენ ამ ვიზიტის დროს უნდა დავაღწიოთ ეუთო-ს არჩევნებში მონაწილეობის მასშტაბი,” - განაცხადა მან.

მან აღნიშნა ისიც, რომ პრეზიდენტისაგან მიიღო ინფორმაცია, თუ როგორ ემზადება საქართველო დემოკრატიული არჩევნების ჩასატარებლად, როგორია ეკონომიკური ვითარება.

ვიზიტის განმავლობაში დავეგმილი გახლავთ შეხვედრები პარლამენტის სპიკერთან - ნინო ბურჯანაძესთან, სახალხო დამცველთან - ნანა დევედარიანთან და ოპოზიციური პარტიების ლიდერთან.

კრისტიან შტროპალი საქართველოდან დღეს გაემგზავრება, თუმცა საქართველოში 24 ივნისამდე მუშაობას გააგრძელებს მისი სპეციალური მრეწველი და ბიუროს არჩევნების სექციის პასუხისმგებელი პირები, რომლებიც კარგად იცნობენ რეგონს.

ახალი იდეა - მერი საქრებულომ აირჩიოს

მარაბ მთქრაველი

თბილისის საკრებულოს ფრაქცია “გაერთიანებული კონსერვატორები” ახალი იდეით გამოდის. მისი წევრები ითხოვენ, თბილისის მერი საქრებულომ აირჩიოს. აქამდე ამ საკითხზე ორი პოზიცია არსებობდა: ერთი მერის დანიშვნას უჭერდნენ მხარს, მეორენი - მის პირდაპირ, ხალხის მიერ არჩევას. “კონსერვატორების” იდეა რაღაც შუალედურია ამ ორ პოზიციას შორის.

ფრაქციის ლიდერს, გიორგი ტაბიძეს სურს, რომ მისი ეს ინიციატივა საკონსტიტუციო ცვლილებებთან ერთად განიხილოს. საამისოდ იგი უკვე მოსახლეობაში ხელმოწერებსაც აგროვებს. თუმცა, ამ იდეის განხორციელებას საკონსტიტუციო ცვლილება არ სჭირდება. მთავარია, ცვლილება “დედაქალაქის შესახებ” კანონში შევიდეს. ამიტომ, ტაბიძეს საკანონმდებლო ინიციატივისთვის ოცდაათი ათასი ხმაც ჰყოფნის. ხმების შეგროვების პარალელურად, იგი პოლიტიკურ ჯგუფებთან კონსულტაციებზეც ანაზღაურებს. ტაბიძე სააკაშვილს უკვე შეხვდა და, როგორც თავად ამბობს, მისგან “ზოგადი თანხმობა” მიიღო. ანუ, სააკაშვილი მერის არჩევითობას დაეთანხმა, თუმცა, საკრებულოს მიერ მისი არჩევა დიდად არ ეპიტნავა. ყოველ შემთხვევაში, ტაბიძე ასე ამბობს. კულუარებში კი ეჭვი განჩადა, რომ ეს იდეა, საერთოდ, სააკაშვილისაა და ტაბიძე, უბრალოდ, მას ახმოვანებს.

რაც შეეხება დღევანდელ მერს, ვანო ზოდელავას, იდეას ისიც ზოგადად ემხრობა. “შე მიმაჩნია, რომ დედაქალაქის მერი მოსახლეობის მიერ უნდა იყოს არჩეული.”

ბაზრძილაბა A2 გვირგვინი

კმარა... უზუქობა!

მაია არსიაზილი

გუშინ რუსთავის ცენტრალური გზა ქალაქის მოსახლეობას ოთხი საათის განმავლობაში ჰქონდა გადაკეტილი. ისინი ელექტროენერჯის მიწოდების აღდგენას ითხოვდნენ.

“ექვსი დღეა, შუქი არ გვაქვს. ერთი საათით მაინც მოგვანოდონ, წყლის აღება რომ შევძლოთ. აბა, თვითონ ზიდონ მეცხრე საათულზე ვედროთი წყალი,” - მოპიკეტეთა უმრავლესობა აცხადებდა, რომ მათ დახარჯული ელექტროენერჯის საფასური გადახდილი აქვთ, თუმცა “რელასის” მონაცემთა ბაზაში ეს შენატანები დაფიქსირებული არ არის.

“მოსახლეობის უმრავლესობა დენის გადასახადს იხდის. “რელასი” არ გადაამხდევებს შუქს არ უთიშავს და შემდეგ სადამსჯელო ღონისძიებებს ყველასთვის ერთნაირად ატარებს. მაგათ კომპიუტერში სხვა მონაცემებია და ჩვენს ქვითრებში სხვა ციფრები წერია. გვაპაიშუნებენ და ეგ არის,” - აცხადებდნენ ქუჩაში გამოსული რუსთაველები.

მერიისა და “რელასის” წარმომადგენლებმა ხალხთან მოლაპარაკებები დაიწყეს, მაგრამ მათი დაბრუნება ვერ შეძლეს. სანამ უფროსები “საქმებს არჩევდნენ”, ბავშვებმა დრო იხელეთეს და ასფალტი ცარცით “დააბინებურეს”. “კმარა შევარდნაძე! კმარა უშუქობა!” ...

“რატომ წერ “კმარას”, ვინმემ დაგვალა?” - კითხვაზე თორმეტობედ წლის ბიჭი პრეტენზიულად პასუხ-

ობს: **“მინდა და ვწერ. რა, არ შეიძლება?! აბა, როდემდე უნდა ვიყო უშუქოდ...”**

მოპიკეტეები მხოლოდ ელექტროენერჯის მიწოდების აღდგენის შემდეგ დაიშალნენ. სავარაუდოდ, მსგავსი აქციები რუსთავეში პერმანენტულ ხასიათს მიიღებს. ამის საფუძველს იძლევა ის დოკუმენტი, რომელიც “რელასს” და გაერთიანებული სადისტრიბუციო კომპანიის ახლანდელ მმართველებს შორის გაფორმდა. ეს არის საგარანტიო წერილი, რომლის მიხედვით, რუსთავი იცნის, თუ ყოველდღიურად მ მგავატი ელექტროენერჯის მიიღებს ერთი პირობითი - თუ იქნება 85 პროცენტთან გადახდა. 8 მგავატი მხოლოდ ნახევარი ქალაქისათვისაა საკმარისი, რაც იმას ნიშნავს, რომ მეორე ნახევარი ქუჩაში გამოვა.

გაერთიანებულ სადისტრიბუციო კომპანიაში აცხადებენ, რომ მალე ელექტროენერჯის მიწოდება საქართველოს რეგიონებში არსებულ წყალსადენებსაც შეუნყებება, რადგან ენერჯოკომპანიის მიმართ არსებული დავალიანების განსაკუთრებული წილი წყალსადენებზე მოდის. კომპანიის ხელმძღვანელობის განმარტებით, აღნიშნული დავალიანებების დაფარვაზე პასუხისმგებლობა ადგილობრივი ხელისუფლებასა და ბიუჯეტს ეკისრება. მათი მონაცემებით, რუსთავის წყალსადენის დავალიანება მილიონ ლარს შეადგენს. იმ შემთხვევაში, თუ რუსთავის მმართველობა ამ ვალს არ გაისტუმრებს, ქალაქი წყლის გარეშეც დარჩება.

“რომ მსკოდნოდა, შევარდნაძე ქვეყანას ასე მოაქცევდა, ჩათვლას რომორ დავენარდი”

“ერთობის” კონფერენცია იმერეთში

ბექა სისაური
კათარინიდან

გუშინ პოლიტიკური გაერთიანება “ერთობის” ლიდერები ჯგუზმერ პატიავილი და ალექსანდრე ჭაჭია ქუთაისში ჩამოვიდნენ, სადაც რეგიონული კონფერენცია ჩატარეს.

პატიავილიმა შეხვედრის დაწყებამდე გააკეთა განცხადება და ოპოზიციას გაერთიანებისაკენ მოუწოდა. მისივე განმარტებით, “ერთობა” ოპოზიციურ გაერთიანებაში შესვლას ივლისში, პარტიის ყრილობაზე გადაწყვეტს. **“თუკი ოპოზიცია არ გაერთიანდა და ხელისუფლებას ერთიანი ძალისხმევით არ შეუტია, ვერაფერს მივაღწევთ,”** - განუცხადა შურნალისტებს პატიავილიმა.

“ერთობის” კონფერენცია კი, რომელზეც პარტიის წარმომადგენლები იმერეთის თითქმის ყველა რაიონიდან იყვნენ შეკრებილნი, საქართველოს ჰიმნით გაიხსნა. “ერთობის” ადგილობრივი ორგანიზაციის ხელმძღვანელმა დარბაზს თავიდანვე აუხსნა, რომ კონფერენციაზე დროს ფუჭად არ დაკარგავდნენ და მოისმენდნენ **“თუ ვისი ბრალია ყოველივე ის, რაც ჩვენ ვჭირვართ, რა გვეშველება და სად არის გამოსავალი.”**

ერთობის ადგილობრივი ლიდერების გამოხვლის შემდეგ ტრიბუნასთან გაერთიანებული კომუნისტური პარტიის წევრი გივი გურემიძე გაჩნდა. ბატონი გივი ქუთაისის აკაკი წერეთლის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პედაგოგია და მისი ყველაზე დიდი დამსახურება ედუარდ შევარდნაძის მასწავლებლობაა. მას პოლიტოლოგიაში შევარდნაძისთვის ჩათვალც კი აქვს დანერლო, რასაც ამჟამად ძალიან ნაწიხს. **“რომ მცოდნოდა, შევარდნაძე ქვეყანას ასე მოაქცევდა, ჩათვლას რომორ დაუწერდ?”** - თქვა გულნატკენმა მოძღვარმა, რომელიც გუშინდელ შეხვედრაზე მკნებარე კომუნისტური პათოსით გამოიჩინა: **“ამერიკის მთელი გლობალიზებული შევარდნაძის ხელისუფლების წყალობით, საქართველო საფაქრო-საგადასახადო-პოლიციურ, მიფიურ-კლანურ-კორუფციულ და დასავლეთის ნეო-კოლონიურ სახელმწი-**

კუმბერ პატიავილი: “სახელისუფლებო ბლოკი იმიტომ შეიქმნა, რომ ეს გადაწინაღობული საქართველო შეინარჩუნონ.”

ფოდ გადაიქცა! ჩვენ ამერიკული დოლარებით მოსყიდული ჩვენივე შვილიშვილი გვიფარავს! საქართველო დღეს გავს ჩექმა დაჭერილ ჭიას, რომელიც იკლავს და შევლას ითხოვს” (სტილი დაცულია).

“შელისკის კავშირის” ქუთაისის ორგანიზაციის თავმჯდომარის გამოსვლა კომუნისტი გურემიძისგან, თითქმის არაფრით განსხვავდებოდა. მასაც ამერიკის შეერთებულ შტატებთან ერთად არც შევარდნაძე-ფვანია-სააკვილის დამოკრება გამოიჩენია მხედველობიდან. იგი დარწმუნებულია, რომ ამ ხალხს საქართველოს ამერიკისთვის ჩაბარება სურს.

კომუნისტებისა და ზვიადისტების შემდეგ ტრიბუნასთან აპოლის-მენტების თანხლებით ალექსანდრე ჭაჭიაც აღიმართა. მან საკუთარი მოხსენების ძირითადი აქცენტები ქართველების ფიზიკურ გადარჩენაზე გადაიტანა, რაც, სამართალი ვაჟში, მხოლოდ რუსეთთან მეგობრობას დაუკავშირა. **“შევარდნაძემ ქვეყანა იმ დო-**

ნეზე მიიყვანა, რომ მსგავსი საქართველოს ისტორიას არ ახსოვს. მხოლოდ დღეს არსებობს საქართველოს ისტორიული მინები, სადაც ქართველები აღარ ცხოვრობენ, აღარ უღერს ქართული ენა და არ ვითარდება ქართული ტრადიცია. ასეთი სახის ტრავმა ჩვენს ისტორიაში არ ყოფილა. ყოველივე ეს კი ქვეყნის დაშლის შევარდნაძისული შედეგია... ის ქართველი, რომელიც აცხადებდა, რომ რუსეთთან ცუდი ურთიერთობა უნდა გვექონდეს, საკუთარი ერის შეგირა,” - თან ჭრის და თან კერას ალექსანდრე ჭაჭია.

პატიავილიმა კი შევარდნაძის მიერ რუსეთისგან მტრის ხატის შექმნაზე ისაუბრა. შემდეგ, ძირითადად, მისივე კომუნისტი წარსული გაიხსენა, როდესაც საქართველო მთელ საბჭოთა კავშირში უმდიდრესი რესპუბლიკა გახლდათ. შეხვედრაზე “ერთობის” ლიდერი წარსული ტკიპობამ ზომამზე მეტად გაიტაცა და ისიც კი განაცხადა, რომ საქართ-

ველო არათუ საბჭოთა სინამდვილეში, არამედ ევროპასა და მსოფლიოშიც უძლიერესი სახელმწიფო იყო, სადაც ყველად სოფლის მოუწონებოდა, სამრეწველო ინდუსტრია და ა. შ. პატიავილის კარგად ახსოვს კომუნისტური საქართველოს ბიუჯეტიც, რომელიც თურმე 6 მილიარდ რუსულ მანეთს შეადგენდა. **“შოქალაქეთა კავშირმა და მისმა ხელმძღვანელობამ საქართველო გადაინაწილეს. სახელისუფლებო ბლოკი კი იმიტომ შეიქმნა, რომ ეს გადაწინაღობული საქართველო შეინარჩუნონ. ამაზე როცა ხმა ამოვიღეთ, გავაფრთხილეს, კიდევ შეგვწევს ძალი, რომ რაღაც მოვიწყლოთ. ვაცხადებ, რომ ისინი ჩვენი გაფრთხილებული და შემინებული ვერაფერს მიადგენენ,”** - განაცხადა პატიავილი, მაგრამ ვინ ემუქრებოდა მას ამ რატომ, არ დაუკონკრეტებია.

იმერეთის შემდეგ “ერთობა” ანალიტიკური კონფერენციის ჩატარებას უკვე სამეგრელოში აპირებს.

რუსეთი აფხაზეთის ჭარის დაფინანსებასა და განვრთნას ბანაბრობს

რუსეთი აფხაზეთის თვითგამოცხადებული რესპუბლიკის ჯარის დაფინანსებასა და წვრთნაზე აქტიურად მონაწილეობს. რუსი ოფიცრების რიცხვი აფხაზეთში დღითიდღე იზრდება.

სოფლის სახელისუფლებო წრეებთან დაახლოებული წყაროს ინფორმაციით, სოფელ გუდაუბის ტერიტორიაზე არსებულ სახმელეთო ბაზაზე დასრულდა რუსეთის თავდაცვის სამინისტროს სხვადასხვა უწყებების ფინანსური დახმარებებისა და აფხა-

ზეთში ჩასული რუსი ოფიცრების მონაწილეობით გამართული სოხუმის ხელისუფლების თავდაცვის სამინისტროს ქვედანაყოფების სამართლებრივი და საზენიტო სწავლება.

იმავე წყაროს ცნობით, რუსეთთან აფხაზეთში საცხოვრებლად და სამუშაოდ ჩასული კვალიფიციური რუსი ოფიცრები სოხუმის ხელისუფლების თავდაცვის სამინისტროს 60 ოფიცერს გუდაუბის და ოჩამჩირის სამხედრო ბაზებზე ორთიან სამუშაო სწავლებას უტარებენ. **ინტერ-პრესი**

მოკლედ

თბილისი. საერთაშორისო საკითხებში საქართველოს პრეზიდენტის თანაშემწე გელა ჩარკვიანი აცხადებს, რომ “აფხაზეთის კონფლიქტის დარეგულირების საქმეში აშშ-ს გააქტიურების ყველა სიმპტომი არსებობს”. **პრაიმ-ნიუსი**

თბილისი. გორის რაიონის მხრიდან ცხინვალის დასავლეთ ნაწილს ვერტმფრენებს შემოჭრინა, რომელსაც ამოსაცნობი ნიშნები არ გააჩნდა. ამის შესახებ განაცხადა სამხრეთ ოსეთის თვითგამოცხადებული რესპუბლიკის სავარეო საქმეთა მინისტრმა მურად ფიოევმა. **პრაიმ-ნიუსი**

თბილისი. საქართველო, დაახლოებით, ათ დამატებით საგუშაგოს გახსნის რუსეთთან საზღვრის ჩვენების, ინტეგრირებისა და დელეგაციის მონაკვეთებზე, რათა ჩვენს ბიუჯეტსა შესაძლო შემოჭრის მცდელობები აღიკვეთოს. ამის შესახებ განაცხადა საქართველოს საზღვრის დაცვის სახელმწიფო დეპარტამენტის შტაბის უფროსმა, პოლკოვნიკმა კორნელი სალიამ. **პრაიმ-ნიუსი**

თბილისი. სასტუმრო “შერატონ მეტეხი-პალასში” რკინიგზების თანამშრომლობის საერთაშორისო ორგანიზაციის “ნევირ ქვეყნების მინისტრთა 31-ე სესია გაიხსნა. შეხვედრა სამ დღეს გასტანს. **ინტერ-პრესი**

თბილისი. დღეს საქართველოს სოფლის მეურნეობის და სურსათის მინისტრი დავით კირვალიძე აშშ-ში გაემგზავრა. კირვალიძე კალიფორნიის შტატის ქალაქ საკრამენტოში საერთაშორისო კონფერენცია-გამოფენაში მიიღებს მონაწილეობას, რომელიც 21-25 ივნისს გაიმართება. **ინტერ-პრესი**

თბილისი. პარლამენტის შენობასთან ინვალიდთა, უსინათლოთა და უნარშეზღუდულ პირთა 50-მდე არასამთავრობო ორგანიზაციამ მშვიდობიანი მანიფესტაცია დაიწყო. როგორც აქციის ორგანიზატორმა, ინვალიდთა ლიგის ხელმძღვანელმა გიორგი ძნელაძემ განაცხადა, მანიფესტანტები პარლამენტისგან მიმდინარე საქონის კვირაში “სახელმწიფო ბიუჯეტის აღრიცხვის ანგარიშის შესახებ” კანონპროექტის განხილვასა და მიღებას მოითხოვენ. **ინტერ-პრესი**

თბილისი. ოპოზიციური პარტიები ერთიანი საარჩევნო სის შედგენაზე მუშაობენ, რაც, სავარაუდოდ, თვის ბოლომდე დასრულდება. “გაერთიანებული დემოკრატები” ერთ-ერთმა ლიდერმა, პარლამენტარმა მიხეილ მაჭავარიანმა განაცხადა: ოპოზიციური პარტიების ლიდერები შეთანხმდნენ, რომ საში პირველ ნომრად არ შევლენ. მისივე თქმით, განიხილავა გაერთიანებული ოპოზიციის საარჩევნო სის პირველ ნომრად პარლამენტის თავმჯდომარის ნინო ბურჯანაძის დასახელების საკითხი. **პრაიმ-ნიუსი**

გორი. ცხინვალში დისლოცირებულ შერეულ სამშვიდობო ძალებში, ბოლო ათი წლის განმავლობაში პირველად, ერთობლივი წვრთნები დაიწყო. ქართულ, რუსულ და ოსურ პატალიონებში სრული სამხედრო მზადყოფნა გამოცხადებულა. საკომანდო წვრთნები სამ უზნად დაყოფილ კონფლიქტის ზონაში მიმდინარეობს და მასში სამშვიდობო ძალების სრული შემადგენლობა მონაწილეობს. **ინტერ-პრესი**

თბილისი. მოზარდ მაყურებელთა თვატრში, პოლიტიკური პარტიის “მოდრობა ფართო წესრიგისთვის” დამფუძნებელი ყრილობა გაიმართა. **მედია-ნიუსი**

თბილისი. კოდორის ხეობაში პრეზიდენტის რწმუნებული ემზარ კვიციანი საქართველოში გაეროს-ს სამხედრო დამკვირვებელთა მისიისგან ხეობაში ექსპედიციის პატრულირების დასრულებასთან დაკავშირებით წინადადებებს ელოდება. მსგავსი პატრულირების თაობაზე განცხადება საქართველოში გაეროს-ს გენერალური მდივნის პირადად წარმომადგენელმა პაიდი ტაქტაშვილმა 10 ივნისს სავარეო საქმეთა სამინისტროში საგანგებოდ გამართულ ბრიფინგზე გააკეთა. **მედია-ნიუსი**

თბილისი. საპარლამენტო ფრაქციის “მოქალაქეთა კავშირის” თავმჯდომარის ვიტალი ხაზარაძის აზრით, სახელმწიფო მინისტრსა და ფინანსთა მინისტრს შორის მომხდარი შელაპარაკება “შირიან გოგიაშვილის ახალგაზრდული ასაკის შედეგია”, რადგან იგი ან “ვერ აცნობიერებს მასზე დაეკისრებულ პასუხისმგებლობას, ან როცა მიუთითებენ, ჰგონია, რომ მის პატივსა და ღირსებას ეცეპიან”. **ინტერ-პრესი**

მოსკოვი. რუსეთის შეიარაღებული ძალების გენშტაბის უფროსის პირველი მოადგილე, გენერალ-პოლკოვნიკი იური ბალუევსკი უხილავ გამოთქვამს, რომ საქართველომ და უკრაინამ გადასახტანი საზენიტო სარაკეტო კომპლექსების გაყიდვაზე კონტროლის გამაყარების შესახებ რუსეთის წინადადებაზე უარი განაცხადეს. **პრაიმ-ნიუსი**

რუსეთი ქართველებს განუცხადებდა მალულად ელავარაქება აფხაზეთს

რუსულან ნიქარაძე
საქ. კორ. მოსკოვი

რუსეთის საგარეო საქმეთა სამინისტროში ქართულ-აფხაზეთი კონფლიქტის დარეგულირების საკითხების დამუშავების მორიგ შეხვედრას ამჟერად სავარაუდოდ დავალებათა ელჩი ვასილი კალაშნიკოვი ხელმძღვანელობს. ჩვენს გაზეთთან სატელეფონო ინტერვიუში მან განაცხადა, რომ **“მხარეთა კონსულტაციები კონსტრუქციულ ვითარებაში მიმდინარეობს”**. შეხვედრის დეტალებზე საუბარი რუსმა დიპლომატმა არ ისურვა.

არც მოლაპარაკების ქართველი მონაწილეები ენაშტეკრობენ. რუსეთის საგარეო საქმეთა სამინისტროდან საქართველოს საელჩოში მიზრუნებული ჩვენი დელეგაცია თბილისთან კონსულტაციებს აგრძელებს. ისეთი შთაბეჭდილება იქმნება, ამჟამინდელ მოლაპარაკებებზეც ნაკლებმოსალოდნელია რაიმე სერიოზული

ძვრები ლტოლვილთა დაბრუნების საკითხში. რუსული დელეგაცია დაბრუნების მისეულ მექანიზმს ლობირებს: ადგილებზე რეგისტრაციის აფხაზეთისთვის მისაღებ რეჟიმს ახვევს თავზე ქართულ მხარეს. ეს იმას ნიშნავს, რომ ყველა დაბრუნებულმა დევნილმა უნდა დაამტკიცოს, რომ იარაღით ხელში არ ებრძოდება აფხაზეთის დამოუკიდებლობას. ქართული მხარე უკან დახევას არ აპირებს.

რუსეთი კვლავ გატკუნული გზით მიდის და, ყოველი შემთხვევისათვის, მოლაპარაკებებზე სოხუმის წარმომადგენელს უხმობს. ამ მოპატივებასაც, როგორც ხშირად ხდება ხოლმე, ივანოვის უწყება ფორმალურად უარყოფს, მაგრამ ფაქტი ვიუტივა: ვალერი ლოშჩინი, ქართული დელეგაციის მიღების შემდეგ, ანუ სადღიოსათვის გამოყოფილ მუალეღში, სერგეი შამბას ხვდება. მერე კვლავ საქართველოს დელეგაციასთან მოლაპარაკებებს უბრუნდება და ამის მერე იწყება სერიოზული კამათი გალის რაიონში ლტოლვილებ-

ის დაბრუნების რეჟიმზე.

“ქართულ-აფხაზეთი დარეგულირების მთავარი პრობლემა პოლიტიკური ნების არქონაშია”, - ამბობს რუსი დიპლომატი ლევ მირონოვი, რომელიც წარსულში ქართულ-აფხაზეთ პრობლემატიკაში აქტიურად იყო ჩართული. მირონოვის ირონიულად ეცინება იმაზე, რომ ათი წლის წინანდელი ისტორია მეორედმა ახლაც და ამ ათი წლის განმავლობაში, პრაქტიკულად, კონფლიქტის დარეგულირებაში არავითარი წინსვლა არ შეინიშნება. მირონოვის თქმით, ასეთი უძრავობის მიზეზი ამჟერადაც აფხაზეთი არიან და არა ის, რომ თავიდანვე მცდარი მექანიზმი იყო შემუშავებული.

რასაკვირველია, ქართულ-რუსული კონსულტაციების ფორმალში აფხაზეთის სავარეო საქმეთა მინისტრის სერგეი შამბას და ვალერი ლოშჩინის შეხვედრა ქართულ მხარეში მთავარ ნიშნად გამოიარა. რუსი პოლიტიკოსები მიიწვევენ, რომ ქართველები ცდებიან, როდეს-

აც კონსულტაციებში აფხაზეთა მონაწილეობაზე უარს ამბობენ. **“პირიქით, თბილისი დიპლტრესებული უნდა იყოს მოლაპარაკებებში აფხაზეთის მონაწილეობით, იმ უზრალო მიზეზის გამო, რომ ქართველები და აფხაზეთი ერთმანეთში სხვის დაუხმარებლად უნდა პირიგდნენ,”** - მიანიჩა რუსეთის პარლამენტის საერთაშორისო საქმეთა კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილეს ალექსანდრე შამბაშვილმა.

ქართველი დიპლომატები კატეგორიულად სულაც არ აფხაზეთის წარმომადგენლის მოლაპარაკებებში ჩართვის მიმართ, თუკი, მათი თქმით, ეს საერთო საქმეს წაადგება. ერთადერთი, რაშიც მოსკოვი იმ მოლაპარაკებების დროს ქართული დელეგაცია კატეგორიულია, არის დარეგულირების პროცესისათვის პოლიტიკური ფონის შენარჩუნება. პოლიტიკური საკითხების მოგვარებით ეკონომიკური და სოციალური პრობლემებიც მოგვადრდება - ასეთია ქართული მხარის პოზიცია.

ახალი იდეა - მიერ საქრებულომ აირიოს

პირველი გვარდიდან

საკრებულოს მიერ მის არჩევას იმ შემთხვევაში აქვს აზრი, თუ თავად საკრებულო მაჟორიტარული წესით იქნება არჩეული და არა ასე, როგორც დღეს არის,” - უთხრა ყურნალისტებს ზოდელავამ.

თუმცა, მთავარი მაინც ისაა, რა პოზიციაზე დადგება პარლამენტი. ტაბიძე ამბობს, რომ ამ ცვლილების გატანას 79 ხმა სჭირდება. ეს კანონის მისაღებად მინიმალური ზღვარია, მაგრამ მის განაცხადზე ხელისუფლების მხარდაჭერა მაინც იქნება საჭირო. ამიტომ, “კონსერვატორების” ლიდერი მალე ჯორჯენაქისთანაც აპირებს შეხვედრას. თუმცა, სანამ ის სახელმწიფო მინისტრს შეხვდება, საინტერესოა, რას ფიქრობენ სახელისუფლო ძალები.

“თბილისი არც რაიონული ცენტრია და არც რაიონი. დედაქალაქის მერის ინსტიტუტი იმდენად სერიოზული ინსტიტუტია, რომ ამ საკითხის ასე, ერთი ხელის მოსით გადაწყვეტა არ შეიძლება. ეს არის

გიორგი ტაბიძე თავისი იდეის მხარდაჭერის ვარაუდობს, როგორც ოპოზიციისგან, ისე ხელისუფლებიდან.

ერთი პოლიტიკური ჯგუფის მიერ საკუთარი ინტერესების დაკმაყოფილების მცდელობა. მე ამ ეტაპზე მერის არჩევა წაადრევად მიმაჩნია. როცა ქვეყანა დალაგდება და ამ გარდამავალ პერიოდს გავივლით, მერე დედაქალაქის მერი პირდაპირ ხალხმა უნდა აირჩიოს,” - ამბობს ვიტალი ხაზარაძე.

ეს იდეა ადფროთვანებას არც ოპოზიციურ პარტიებში იწვევს. აი, როგორია “დემოკრატ” მიხელ მაჭავარიანის კომენტარი: **“ტაბიძე, საერთოდ, საეჭვო დოკუმენტების შედგენაშია შემჩნეული, ამიტომ, სანამ ამ დოკუმენტს თავად არ ვნახავ, კომენტარს ვერ გავაკეთებ. ისე, უცნაურია, კაცი ერთი წელია საკრებულოშია და ერთადერთი, რაც გააკეთა - ითხოვს, მერი საკრებულომ აირჩიოს. რატომ საკრებულომ? მერი, ჩემი აზრით, ხალხმა უნდა აირჩიოს.”** თუ რა საეჭვო დოკუმენტების შედგენაშია ტაბიძე შემჩნეული, მაჭავარიანი არ ამბობს.

გამომცემელი რუსთავი 2 პრინტი. მისამართი რედაქციაში მამუკა ფაჩუაშვილი. პაატა ევსეიძე (მმართველი რედაქტორი). ვახტანგ ნადირაძე (გამომცემელი რედაქტორი). ირაკლი ლევივა (პასუხისმგებელი რედაქტორი). დავით მადრამე, ლიტერატურა - მალხაზ ხარბილა, სამყარო - ქეთევან სადლოღაშვილი, სამართალი - ნიკოლოზ რურუა, სტილი - ჰიძინა მარგალიტი, მედიკალი - ზაზა ფაჩუაშვილი, მიწისქვე - გიორგი კალაძე, საბავშვო - ვალერი ვინჩაშვილი. ფოტო: ლევან ყიფიანი (რედაქტორი), ბესო ჯალაღანი (მწვეფერი). ფოტო: გიორგი კოკლაშვილი, გიორგი მხალაძე, კომპიუტერული (მანტინი): თამარ ჩხიტი (მწვეფერი), მაია ყიასხვილი, ლელა ნიქარაძე, ბექა ბალარაძე, დავით გვეგეჭორი, დიმიტრი მალუტაშვილი, ირაკლი ბილაშვილი, ალექსანდრე მაიორიშვილი, თენგიზ ქორია, პაატა ქორიძე. სტილი: ნანა ჯოხაძე, ნინო სვანიძე, თამარ კვაჭაძე, ხათუნა გოგიშვილი, ძიძია ძნელაძე, ლია თოფურია. რამკლამა - ზურა ჯაფარიანი.

ტარიტორიულ მილიანობას მხოლოდ ეფექტური მთავრობა აღადგენს

მთა უტიაპილი

“24 საათის სტუმარია” აზერბაიჯანის პრეზიდენტობის ერთ-ერთი კანდიდატი, ალიევის ყოფილი თანამშემუქ სამინიო და საგარეო პოლიტიკის საკითხებში ელდარ ნამაზოვი

- ამბობენ, რომ თქვენ აპირებთ კენჭი იყაროთ აზერბაიჯანის პრეზიდენტის პოსტზე. ნიშნავს თუ არა ეს, რომ არჩევნები, თქვენი აზრით, თავისუფალი და სამართლიანი იქნება?

- პასუხს ბოლოდან დავიწყებ. თუ ჩვენ გვეჯერა, რომ აზერბაიჯანში არჩევნები შეიძლება თავისუფლად და სამართლიანად ჩატარდეს, მაშინ მართლაც ასე იქნება. თუ ამის რწმენა არ გვექნა, მაშინ აზერბაიჯანს ვაგარეულდება ფალსიფიკირებული არჩევნების ერა. ამიტომ, ვფიქრობ, რომ საზოგადოებას და პოლიტიკოსებსაც არჩევნების წინ აქტიური პოზიცია უნდა დაეკავონ.

რაც შეეხება ჩემს მონაწილეობას, გადაწყვეტილებას ორ გარემოებაზე დაყრდნობით მივიღებ: თუკი მთავრობა და ოპოზიცია შეთანხმდება, რომ საარჩევნო კამპანია კონსტიტუციის ფარგლებში, ცივილიზებული გზით უნდა წარმართოს, ან თუკი ოპოზიციური ძალები შეძლებენ გაერთიანებას და საერთო პოზიციითა და კანდიდატით გამოვივალს.

- თქვენ ალიევის თანამებრძოლად ითვლებოდით. რატომ გადაწყვიტეთ ოპოზიციაში გადასვლა? რა პრეტენზიები ქვიათ თქვენ ალიევის მიმართ თქვენ, როგორც მოქალაქე?

- მე მართლაც ვიყავი პრეზიდენტის მრჩეველი სამინიო და საგარეო პოლიტიკის საკითხებში და მის აპარატის უფროსი. ჩვენ შორის შეთანხმება 1996 წლიდან დაიწყო და, ძირითადად, სამინიო პოლიტიკის საკითხებზე შეეხებოდა. მიმაჩნია, რომ 1993 წელს, ხელიწაფებულმა მოსვლამ შემდეგ, ალიევიმ შეძლო რაღებიზე მზავვე პრობლემების გადაჭრა - საზოგადოებრივ-პოლიტი-

კური სტაბილურობის აღდგენა, არაფორმალური შეიარაღებული დაჯგუფებების განადგურება, ნავთობთან დაკავშირებული კონტრაქტების ხელმოწერა და სხვა. ამის გაკეთებას ქვეყნის წინა ლიდერებიც ცდილობდნენ, თუმცა არ გამოუვიდათ. ამის არდაზავა არ შეიძლება.

რაც შეეხება ალიევის სამინიო პოლიტიკას, განსაკუთრებით კი საბაზრო რეფორმების გატარებას, დემოკრატიზაციას და ადამიანის უფლებების დაცვას - ამ მხრივ მან მარცხი განიცადა. გადადგომის შესახებ გადაწყვეტილება კი მაშინ მივიღე, როდესაც არასწორმა სამინიო პოლიტიკამ, ეკონომიკურმა და სოციალურმა პრობლემებმა მთავრობა იქამდე მიიყვანა, რომ მან ყარაბაღის საკითხში გაუმართლებელ დათმობებზე წასვლა სცადა. ამ ყველაფერს მე ერთი ჯაჭვის რგოლებად მივიჩნიე, რადგან მხოლოდ ეფექტურად მოქმედებ მთავრობას, რომელიც საყოველთაო მხარდაჭერით სარგებლობს, შეუძლია ქვეყნის ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენა.

- თუ გადავლებდით პარალელს ალიევისა და შევარდნაძის პოლიტიკურ მიღწევებს შორის?

- ამას წინათ, როცა ამერიკაში ვიყავი, ერთ-ერთ ანალიტიკურ ცენტრში საინტერესო აზრი მოვისმინე. შევეცადე იგი ჩემი სიტყვებით გადმოვცე: “საჭიროა კავშირის დაშლის შემდეგ, ახალი დამოუკიდებელი ქვეყნების უმრავლესობის სათავეში ისევე ძველი, კომუნისტური ელიტა დარჩა. მართალია, საერთაშორისო-სამართლებრივი თვალსაზრისით თქვენი ქვეყნების დამოუკიდებლობა ეჭვს არ იწვევს, მაგრამ ამ პოლიტიკურ დამოუკიდებლობას მათ ვერ კიდევ უნდა მიიღონ. ასეთი პოლიტიკური გამოცდა იქნება თავიწი სუფალო და სამართლიანი არჩევნების გზით მმართველი ელიტის შეცვლა. თუ თქვენი ხალხი ამ გამოცდას ჩააბარებს და თანაც ქვეყანას არ დააქვევს, საერთაშორისო საზოგადოება ამას ამ ქვეყნების პოლიტიკური დამოუკიდებლობის დამტკიცებად აღიქვამს. წინააღმდეგ შემთხვევაში, თქვენი ქვეყნების დამოუკიდებლობა ბეგრისათვის საბ-

ჭოთა კავშირის დაშლის “თანხმლებ პროდუქტად” დარჩება”. ამ მხრივ კევარი საერთო არსებობს არა მხოლოდ გეგასის რესპუბლიკებს, არამედ შუა აზიის სახელმწიფოებს შორისაც.

რაც შეეხება მაგალითებს: სომხეთის არჩევნების შემდეგ ბევრი მიმოხილველი ამბობდა, რომ ეს ცუდი მაგალითია აზერბაიჯანისათვის. იმედი მაქვს, რომ აზერბაიჯანშიც და საქართველოშიც დემოკრატიული ძალები შეძლებენ ყველას დაუმტკიცონ, რომ მათ შეუძლიათ დემოკრატიული სახელმწიფოს აშენება.

ყოველთვის, როდესაც ამტკიცებენ, რომ ზოგიერთი ხალხის მენტალიტეტი შეუთავსებელია დემოკრატიათან, ჩრდილოეთ და სამხრეთ კორეის მაგალითი მომეყვას. ერთი ხალხია, ერთ ენაზე ლაპარაკობენ, მაგრამ ერთი ნახევარი დემოკრატიის და წარმატებული საბაზრო ეკონომიკის პრობლებში ცხოვრობს, მეორე კი მიწილს მხოლოდ საერთაშორისო დახმარების მეშვეობით გაუჭრებს.

ეფექტური დემოკრატიის მაგალითები ევროატლანტიკური სივრცის გარეთაც არსებობს; საქმარისა გაციხსენით იაპონია ან თურქეთი. ასე რომ, შეგვიძლია ოპტიმისტები ვიყოთ.

- პრეზიდენტის ვაჟის, ილაჰ ალიევის შესახებ ურთიერთგამომრიცხავი ინფორმაციები ვრცელდება. ხომ არ შეადარებდით მამა-შვილს და, თქვენი აზრით, თუ ხელდას მმართველი პარტია უმცირეს ალიევიში მომავალ პრეზიდენტს?

- ალიევის საერთოდ ვერაფერს შევადარებ, ვერც მის შვილს და ვერც ახალგაზრდ ოპოზიციურ პოლიტიკოსებს. თუ ვინმეს მისი “კობრივი” სურს, არაფერი გამოუვა. იმისათვის, რომ შეიძლოს ალიევი გახდეს, მისი ცხოვრების გზა უნდა გაიაროს, ეს კი, მაშინაც ალბათ, შეუძლებელია, რადგან დღეს აღარც “კაცები” არსებობს და არც პოლიტიკური. რაც შეეხება მეორე კითხვას, ვფიქრობ, მმართველმა პარტიამ თავად არ იცის პასუხი, რადგან გადაწყვეტილებას ის არ იღებს.

- რა როლები გათვალისწინებთ ოპოზიცია? მოელით თუ არა

ნეტაჯ კიდევ ამას ავირჩევ?

სერიოზულ აქტიურობას ამომრჩევთა შორის?

- ვფიქრობ, ოპოზიციას სამი მთავარი ლოზუნგი ექნება: ყარაბაღი, სოციალ-ეკონომიკური ვითარება და დემოკრატიული უფლებები. რაც შეეხება ამომრჩეველთა აქტიურობას, ეს პოლიტიკოსებზეა დამოკიდებული. სამწუხაროდ, უკანასკნელ საპარლამენტო არჩევნებში ამომრჩეველთა მხოლოდ 25-მა პროცენტმა მიიღო მონაწილეობა. მოსახლეობის დიდი ნაწილი არ ენდობა არც ერთ ახლანდელ პოლიტიკურ ლიდერს. რადგან იქნება შესაძლებელი მათი გადაწვევება, გადაწყვეტ გაუღენას იქონიებს როგორც ამომრჩეველთა აქტიურობაზე, ისე არჩევნების შედეგებზე.

- თუ აზერბაიჯანში არჩევნები ისე ჩატარდება, როგორც ხშირად ტარდება ხოლმე სამხრეთ კავკასიის ქვეყნებში - არა მთლად თავისუფლად და დასამართლიანად, როგორ შეხედვს ამას საერთაშორისო საზოგადოება? ხომ არ გააკეთებს დასავლეთი აქცენტს სტაბილურობაზე დემოკრატიის ხარჯზე?

- ვფიქრობ, საერთაშორისო საზოგადოების რეაქციას განსაზღვრავს არა მხოლოდ ფალსიფიკაციის ხარისხი, არამედ საზოგადოების რეაქციაც გაყალბებაზე. სწორედ ეს გარემოება (რამდენად აქტიურად დაიცავს სამოქალაქო საზოგადოება თავის უფლებებს) შესაძლებელია გადაწყვეტ როლს არჩევნების შესახებ საერთაშორისო აზრის ჩამოყალიბებაში. რაც შეეხება სტაბილურობის შენარჩუნებას, ჩვენ ეს დასავლეთის ქვეყნებზე არანაკლებ უნდა გვანუხებდეს.

- ცენტრალური საარჩევნო კომისიის ფორმირება ქართულ საარჩევნო კამპანიაში ერთ-ერთ უცვლელ პრობლემადურ საკითხს წარმოადგენს. როგორ არის ამ მხრივ საქმად აზერბაიჯანში?

- ჩვენიანაც საარჩევნო კომისიის დაკომპლექტების პრინციპი სერიოზული დავის საგანია. სამწუხაროდ, ხელისუფლების მიერ მიღებულ პროექტში არადაცვლილია პარტიტეტი, რაც ოპოზიციის სამართლიან უყმაყოფილებას იწვევს. ჩემი აზრით, უმჯობესია იქნებოდა, თუ საარჩევნო კომისიას სა-

ელდარ ნამაზოვი.

ზოგადოებრივი მონიტორინგის ჯგუფები დააკომპლექტებდნენ, ხოლო პოლიტიკური პარტიების წარმომადგენლები დამკვირვებლების ფუნქციით შემოწარულებოდნენ.

- როგორ წარმოგიდგენიათ აზერბაიჯანისა და საქართველოს ურთიერთობები ალიევისა და შევარდნაძის წასვლის შემდეგ?

- შევადგამისა და ალიევის მეშვეობით ურთიერთობებმა დადებითი როლი შეასრულა საქართველო-აზერბაიჯანის კავშირების განმტკიცებაში. დარწმუნებული ვარ, რომ შემდგომი მთავრობები ამ კავშირებს კიდევ უფრო გააღრმავებენ, რადგან იგი ორი ქვეყნის ერთგულ ინტერესებსა და სტრატეგიულ მიზნებს ემყარება. საქართველო-აზერბაიჯანის ურთიერთობები არის ის კარგი მაგალითი, რომელიც ჩვენი რეგიონის სხვა ქვეყნებზე უნდა გაიზიაროს.

დახმარებისათვის მაგლობას ვუხდით მშვიდობის, დემოკრატიისა და განვითარების კავკასიურ ინსტიტუტს.

ლონდონში ტონი ბლერის წინააღმდეგ გამომძიება დაიწყო

პირველი გავრცობა

გამომძიების დაწყების ინიციატივები აცხადებენ, რომ ტონი ბლერის დღესი დიდ ეჭვს ბადებს, რადგან ერთ-ერთი ომის დასრულებიდან ორი თვე გავიდა და მასობრივი განადგურების იარაღის კვალიც კი არ არის ნაპოვნი. დამკვირვებლები უკვე საუბრობენ, რომ გამომძიების დასკვნებმა, შესაძლოა, პრემიერ-მინისტრის რეპუტაციას და პოლიტიკურ კარიერას დარტყმა მიიყენოს. ამასთანავე, არსებობს მოსაზრებაც, რომლის თანახმადაც, შესაძლოა გამომძიების შედეგები სამთავრობო ცენტრში მოჰყვებს, რადგან კომიტეტი, რომელმაც გამოძიება უნდა აწარმოოს, უშუალოდ პრემიერ-მინისტრს ექვემდებარება და სხდომების დიდი ნაწილი დახურულ კარს მიღმა ჩაივლის.

უნდა ითქვას, რომ საგამომძიებო კომიტეტს ჩვენებას მთავრობის ორი ყოფილი წევრიც მისცემს. ყოფილი საგარეო საქმეთა მინისტრი რობი კუკი, რომელიც ამჟამად თემთა პალატაში დეპუტატობის ფრაქციას ხელმძღვანელობს, ერთ-ერთი ომის დაწყებამდე გადადგა. მას შემდეგ დატოვდა თანამდებობა კლერ მორტონი, რომელიც ბრიტანეთის საერთაშორისო განვითარების სამინისტროს უღვა სათავეში. ორივე მათგანი ესწრებოდა საიდუმლო თათბირებს, რომლებიც ერთ-ერთი საზღვარდო კამპანიაზე შეეხებოდა.

ბლერის კუკიც და კლერ მორტონიც აცხადებდნენ, რომ პრემიერ-მინისტრმა ტონი ბლერმა თავისი ქვეყანა ერთ-ერთი მოტყუებით ჩააბარა.

რაც შეეხება აშშ-ს ერთ-ერთი მოქმედებების დაწყების სამართლიანობას, საკითხი აქვს დიდი სიმწვავეით დგას. თუმცა, კონგრესის რესპუბლიკელთა უმრავლესობა ქვეყანაში ფართომასშტაბიანი გამომძიების დაწყებას ეწინააღმდეგება. რესპუბლიკელები აცხადებენ, რომ ასეთმა გარჩევებმა შესაძლოა საფრთხე შეუქმნას და ზიანი მიიყენოს სპეცსამსახურების საქმიანობას. მიუხედავად ამისა, კონგრესში ამ კვირას მიიხდება დღის წესრიგში საკითხის განხილვა. ოპოზიცია მოითხოვს, რომ ქვეყნის კანონმდებლებმა იმსჯელონ, ვააზიდა თუ არა პრეზიდენტმა ბუშმა ერთ-ერთი საფრთხე თავისი პოლიტიკური მიზნებისათვის. სააგენტო “ბი-ბი-სის” ცნობით, შეერთებულ შტატებში ამ საკითხზე დაწყებული ენებათაღლევა კიდევ უფრო გაამწვავა ორბაბათს სენატის ერთ-ერთი წევრის განცხადებამ, რომლის თანახმადაც, აშშ-ს ცენტრალურმა სადაზვერუო სააგენტომ შეგნებულად დაძაბა ვაგრო-ს სამხედრო ინსპექტორთა მოხალისეობა, რომლებიც რამდენიმე თვის განმავლობაში ერთ-ერთი ოპოზიციის შემოწმებას აწარმოებდნენ. “საზოგადოებრივ ინსპექტორთა მონაცემების გაყალბების შე-

სახებ რომ იცოდეს, მოთხოვნები, ერთ-ერთ შემომწმების გაგრძელების შესახებ, უფრო მკვეთრი იქნებოდა”, განუცხადა ჟურნალისტებს სენატორმა დემოკრატიული პარტიდან კარლ ლევიმ. “რატომ აცხადებდა ცენტრალური სადაზვერუო სააგენტო, რომ ინსპექტორებს ანდობდა ინფორმაციას ყველა ძირითადი და სამშალეო დონის ობიექტების შესახებ, როდესაც სინამდვილეში ეს ასე არ იყო? იმისთვის ხომ არ აკეთებდა ამას ცსს, რომ ბუშის ადმინისტრაციის პოლიტიკისათვის ხელი არ შეეშალა?” - სვამს შეკითხვას სენატორი.

სააგენტო “ბი-ბი-სის” ცნობით, კარლ ლევინი აშშ-ს სპეცსამსახურების მუშაობას ერთ-ერთი კონფლიქტის ადრეც აკრიტიკებდა, თუმცა ამ კრიტიკამ ახლა უფრო მწვავე ხასიათი შეიძინა.

რაც შეეხება ერთ-ერთი მთავარი გვირს - პრეზიდენტ ბუშს, ის ოპოზიციებს ვერ არ თმობს. “ჩვენმა ქვეყანამ ერთ-ერთი მთავარი ინსპექტორის შექმნა და ინფორმაციის ყველა ძირითადი და სამშალეო დონის ობიექტების შესახებ, როდესაც სინამდვილეში ეს ასე არ იყო? იმისთვის ხომ არ აკეთებდა ამას ცსს, რომ ბუშის ადმინისტრაციის პოლიტიკისათვის ხელი არ შეეშალა?” - სვამს შეკითხვას სენატორი.

ირანში ფინანსური კლირდა

ირანელს სტუდენტებს კლერიკალების ხელისუფლება არ სურთ

რეჟიმის ბახსადი

ქვეყნის შიგნით მიმდინარე საპროტესტო აქციების პარალელურად, საერთაშორისო თანამშრომლობა ირანისა და ავსტრალიის შორის უწყვეტად მიმდინარეობს. მოსახლეობის უმრავლესობა ირანში არსებული რეჟიმის მიმართ უკმაყოფილოა.

ბის გატარების შესახებ. რეფორმების მომხრე ლექტორებისა და მწერლების განცხადება ორმაზათის გაზეტი “ისა-ნოუში” გამოქვეყნდა.

ხელმოწერილია შორის პრეზიდენტ მოჰამად ხათამის ორი მრჩეველი იყო: საიდ ფურუზიზი და საიდ შაჰარაიანი. ეს უკანასკნელი პრეზიდენტის რეფორმისატორული პროგრამის შემოქმედად ითვლება.

მმართველი კლერიკალების მტკიცებით, ხაშენი დემონსტრაციები ლმერის წარმომადგენელია და, შესაბამისად, მის მიერ გამოცემული ბრძანებები ექვემდებარება დადგება. აღნიშნულ განცხადებებში ირანელი ინტელექტუალები აღნიშნავენ, რომ ამგვარი განცხადებები რეფორმისატორული სწავლების აბსოლუტურად ეწინააღმდეგება.

“ინდივიდუალური ლმერთად წარმოსახვა და მათთვის აბსოლუტური ძალაუფლების მინიჭება... ამკარა პოლიტიკაშია, ყოვლადღებური ლმერთა წინააღმდეგება და ადამიანის ღირსების უხეში შელახვა”, - ნათქვამია განცხადებებში. “საღვს და მათ მიერ არჩეულ კანონმდებლებს სრული უფლება აქვთ, თავიანთი მმართველებს თვალყურის ადევნონ, გააკრიტიკონ და გადააყენონ, თუ არ დააკმაყოფილებენ”.

ქვეყნის შიგნით მიმდინარე პროტესტის პარალელურად, ირანის მმართველი პოლიტიკური დაჯგუფების წარმომადგენლების თავდასხმისაგან დაცვა. დასავლური პრესის ინფორმაციით, ამ პოლიტიკურ დაჯგუფებას ირანის უზენაეს ლიდერ აიათოლა ალი ხაშენისთან მჭიდრო კავშირი აქვს და მის დაკვეთებს ასრულებს.

დემონსტრაციების მოთხოვნები კვლავ უცვლელი იყო: კლერიკალების გადადგომა და დემოკრატიული რეფორმების გატარება.

“ყოველდღე, ჩემს ოჯახთან ერთად, აქ მოვიდოდი, მაგრამ ლიდერის არარსებობის გამო, დემონსტრაციები ჩაკეტილია”, - დანაწილები აღნიშნა ერთ-ერთმა მონაწილემ “როიტერს” კორესპონდენტთან საუბრისას.

ირანში მყოფი დიპლომატების აზრით, შესაძლოა, აქციები დროებით შეწყდეს, მაგრამ დემონსტრაციების ხელახლა დაწყება მნიშვნელოვანია. წინააღმდეგობა ირანული უნივერსიტეტების 250 ლექტორი და მწერალი შეუერთდნენ სტუდენტების მოთხოვნას, ქვეყანაში დემოკრატიული რეფორმების გატარებას.

ირანელი ხალხის გათავისუფლება იქნება”, - განაცხადა პერლმა.

ვაშინგტონში ირანის მიერ გაგზავნილი საპროტესტო ნოტის საახსოვად, სახელმწიფო დეპარტამენტის წარმომადგენლებმა რჩიარდ ბაუჩერმა განაცხადა, რომ “შეერთებული შტატების სტრუქტურების გვერდით დგას, დემონსტრაციების გვერდით, იმ ხალხის გვერდით, ვინც ირანში მეტ თავისუფლებას მოითხოვს, ვინც თანამედროვე სამყაროსთან გაერთიანების შესახებ ითხოვს”.

ამერიკის პარალელურად, ევროკავშირი ხელსაყრელი საგაჭრო პრობემის შეთავაზებით, ირანის ინსპექტირებაზე დათანხმებას ცდილობს. აღსანიშნავია, რომ ერთ-ერთი განსხვავებული ირანის საკითხში ევროკავშირის პოზიცია შეერთებული შტატების პოზიციასთან განსხვავებულია. “ინდივიდუალური ლმერთად წარმოსახვა და მათთვის აბსოლუტური ძალაუფლების მინიჭება... ამკარა პოლიტიკაშია, ყოვლადღებური ლმერთა წინააღმდეგება და ადამიანის ღირსების უხეში შელახვა”, - ნათქვამია განცხადებებში. “საღვს და მათ მიერ არჩეულ კანონმდებლებს სრული უფლება აქვთ, თავიანთი მმართველებს თვალყურის ადევნონ, გააკრიტიკონ და გადააყენონ, თუ არ დააკმაყოფილებენ”.

ქვეყნის შიგნით მიმდინარე პროტესტის პარალელურად, ირანის მმართველი პოლიტიკური დაჯგუფების წარმომადგენლების თავდასხმისაგან დაცვა. დასავლური პრესის ინფორმაციით, ამ პოლიტიკურ დაჯგუფებას ირანის უზენაეს ლიდერ აიათოლა ალი ხაშენისთან მჭიდრო კავშირი აქვს და მის დაკვეთებს ასრულებს.

დემონსტრაციების მოთხოვნები კვლავ უცვლელი იყო: კლერიკალების გადადგომა და დემოკრატიული რეფორმების გატარება.

“ყოველდღე, ჩემს ოჯახთან ერთად, აქ მოვიდოდი, მაგრამ ლიდერის არარსებობის გამო, დემონსტრაციები ჩაკეტილია”, - დანაწილები აღნიშნა ერთ-ერთმა მონაწილემ “როიტერს” კორესპონდენტთან საუბრისას.

ირანში მყოფი დიპლომატების აზრით, შესაძლოა, აქციები დროებით შეწყდეს, მაგრამ დემონსტრაციების ხელახლა დაწყება მნიშვნელოვანია. წინააღმდეგობა ირანული უნივერსიტეტების 250 ლექტორი და მწერალი შეუერთდნენ სტუდენტების მოთხოვნას, ქვეყანაში დემოკრატიული რეფორმების გატარებას.

მსოფლიოს მოსახლეობა აშშ-ის მიმართ არაკითხიანად იყავით

გუშინ საინფორმაციო სააგენტო “ბი-ბი-სიმ” საერთაშორისო მასშტაბის გამოკითხვის შედეგები გამოაქვეყნა, რომელიც აშშ-ის ხელისუფლების მიმართ მსოფლიო მოსახლეობის განწყობებს შეეხება. შედეგების მიხედვით, რესპონდენტთა ორი მესამედი პრეზიდენტ ჯორჯ ბუშის მიმართ ნეგატიურად არის განწყობილი.

გამოკითხვები ჩატარდა შემდეგ ქვეყნებში: ავსტრალია, კანადა, ბრაზილია, საფრანგეთი, ინდონეზია, ისრაელი, იორდანია, რუსეთი, სამხრეთ კორეა, დიდი ბრიტანეთი და აშშ. რესპონდენტთათვის დასმული კითხვები შეეხებოდა აშშ-ის სამხედრო, ეკონომიკურ, კულტურულ და

პოლიტიკურ სფეროებს. აშშ-ის ძირითადი მოკავშირის - დიდი ბრიტანეთის გამოკითხული მოსახლეობის 57-მა პროცენტმა პრეზიდენტს ჯორჯ ბუშის მიმართ არაკითხიანად იყავით განაცხადა. რუსეთში გამოკითხულთა 81 პროცენტი და საფრანგეთის 63 პროცენტი მიიჩნევენ, რომ აშშ-ის პრეზიდენტის გადაწყვეტილება ერთ-ერთი ომის დაწყების შესახებ არასწორი იყო. საპირისპირო აზრს აცხადებდა აშშ-ის, სადაც გამოკითხულთა 74 პროცენტი ერთ-ერთ ომს ამართლებს. სადამ ჰუსეინის რეჟიმის ძალით დაპყრობას მხარი დაუჭირეს ასევე დიდ ბრიტანეთში (54 პროცენტი) და ისრაელში (79 პროცენტი).

კითხვაზე - ვის მიიჩნევენ მსოფლიოს სტაბილურობისათვის ყველაზე საშიშოდ? იორდანიაში (71 პროცენტი) და ინდონეზიაში (66 პროცენტი) უზარმაზარია, რომ ალ ქაიდას და ირანზე დიდ საფრთხეს მსოფლიოსათვის აშშ წარმოადგენს. ვარდა ამისა, აშშ-ის, ავსტრალიის და ისრაელის რესპონდენტების ვარადა, ყველა მიიჩნევენ, რომ მსოფლიოს სტაბილურობას საფრთხეს სირიაზე მეტად აშშ უქმნის. 11 ათასზე მეტმა რესპონდენტმა უარყოფითად შეაფასა აშშ-ის პოლიტიკა საერთაშორისო ტერორიზმის მიმართ და ახლო აღმოსავლეთის რეგიონის მიმართ.

კიდევს შიგნით მიმდინარე საპროტესტო აქციების პარალელურად, საერთაშორისო თანამშრომლობა ირანისა და ავსტრალიის შორის უწყვეტად მიმდინარეობს. მოსახლეობის უმრავლესობა ირანში არსებული რეჟიმის მიმართ უკმაყოფილოა.

და, პროსტიტუციის მიზნით თურქეთში და არაბეთის გაერთიანებულ საერთოებში გაყავით. ქალების საბოლოო დანიშნულების საფრთხედა ადგილობრივი გემრანია, საბერძნეთი, აშშ და დასავლეთ ევროპის სხვადასხვა ქვეყნებში. აშშ-ის, სახელმწიფო დეპარტამენტმა სომხეთის ხელისუფლება, გატარებული ღონისძიებების გამო, შეაკრიტიკა. მთავრობამ ტრედიკონის საკითხების შემსწავლელი საგანგებო კომისია ჩამოაყალიბა, ტრედიკონის სანაღმარებლო მუხლი კი პარლამენტის მიერ აპრობირებული სომხეთის ახალ სისხლის სამართლის

ტრეფიკინგის წინააღმდეგ ბრძოლა - სიჭყვიდან საქმემდე დიდი მანძილია

პირველი გვერდიდან

ამასთან, შინაგან საქმეთა სამინისტროში შეიქმნა ტრეფიკინგის განყოფილება, შემუშავდა პროგრამები და ა.შ.

და მაინც, რა გახდა ქვეყნის იმიჯის შელახვის მიზეზი? შინაგან საქმეთა სამინისტროს ტრეფიკინგთან ბრძოლის განყოფილების უფროსის, რევაზ ლილივაშვილის თქმით: "წელს ტრეფიკინგის წინააღმდეგ რომ გარკვეული ნაბიჯები გადაიდგა, ამას ყველა აღიარებს. თუმცა, სხვადასხვა ასპარეზზე, ქულების ჩანგრის მიზნით, ზოგიერთი არასამთავრობო ორგანიზაცია სულ სხვას ამბობს. სწორედ ამან შეუღება საქართველოს სახელი. არასამთავრობო ორგანიზაციები ტრეფიკინგის ასობით მსხვერპლზე საუბრობენ. როცა ვუბნებით, ერთი მაინც გვაჩვენეთო, სხვადასხვა მიზეზს იმიზეზებენ. ამ გზით ტრეფიკინგს საქართველოში ვერ აღმოვფხვრით," - ამბობს ტრეფიკინგის განყოფილების უფროსი.

ის არასამთავრობო ეკი, რომლებიც საერთაშორისო ასპარეზზე ტრეფიკინგის მსხვერპლთა შესახებ კატასტროფულ რიცხვებს ასახელებენ, სამართალდამცველებს ტრინის ლოგოკას უპირისპირებენ. "ტრეფიკინგი სპეციფიური დანაშაულია. მსხვერპლს საკუთარ თავგადასავალზე საუბარი უუზრუნველხა. მას სჭირდება გარემო, სადაც გაიხსნება. ქართული პოლიტიკოსები, 2001-2002 წლებში მარტო ჩვენს ორგანიზაციას ტრეფიკინგის 387-მა მსხვერპლმა მოაკითხა. მათ არ სურთ პოლიციასთან საქმის დაჭერა, რადგან დარწმუნებული არიან, რომ საქმეს მაინც არ გამოიძიებენ და აქეთ დას-

სამთავრობო და არასამთავრობო სექტორები პრობლემიდან გამოსავალს ეძებენ.

ცილებენ", - აღნიშნა ჩვენთან საუბარში საერთაშორისო კავშირის, მიგრანტთა და უცხოელ მოქალაქეთა უსაფრთხოების დაცვის ცენტრის უფროსმა ნუგზარ სულაშვილმა.

ერთი სიტყვით, გუშინდელი შეხვედრა ურთიერთსაინააღმდეგო პოზიციების დეფიციტს ნამდვილად არ განიცდიდა, მაგრამ ერთ რამეზე ყველა შეთანხმდა - უნდა მიეღოთ რეკომენდაციები ხელისუფლებისთვის, რათა 90 დღეში საქართველომ დაეკარგული ავტორიტეტი დაიბრუნოს.

რეკომენდაციების, ანუ გასაკეთებელი საქმის ნუსხა კი, დაახლოებით, ასე გამოიყურება. "სამოქმედო

გეგმაში განისაზღვროს პრიორიტეტები, პასუხისმგებელი პირები და ვადები. სამოქმედო გეგმის შესრულების მონიტორინგისა და ანგარიშების უზრუნველყოფისთვის შეიქმნას ზედამხედველობის ჯგუფი არასამთავრობო ორგანიზაციების მონაწილეობით.

კანონმდებლობის შარმონიზაციის მიზნით, შეიქმნას სამუშაო ჯგუფი შს-ს, ოუსტიციის სამინისტროს, უშიშროების საბჭოს, პარლამენტის იურიდიული კომიტეტის, ჯანდაცვის, შრომისა და სოცურუნველყოფის სამინისტროს, საზღვრის დაცვის დეპარტამენტის, სახალხო დამცველ-

ის ინსტიტუტის და არასამთავრობო ორგანიზაციების მონაწილეობით.

ტრეფიკინგის წინააღმდეგ ბრძოლის სამოქმედო გეგმის შესრულების უზრუნველსაყოფად ბიუჯეტიდან გამოიყოს სახსრები და შეიქმნას შს-ს ტრეფიკინგის ბრძოლის განყოფილების მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა".

მოკლედ, ტრეფიკინგის წინააღმდეგ საბრძოლველად თეორიული გეგმა უკვე არსებობს. რა მოხდება მომავალში, ძნელი სათქმელია. ფაქტია, რომ ტრეფიკინგთან ბრძოლაზე საუბარი საქართველოში ძალიან აქტუალური გახდა.

შინაგანი ჭარი სავაჭრო დანაცობულობის დასაცავად ჭარ მზად არ არის

ბოლო პერიოდში სასჯელაღსრულების დანესებულებებიდან პატიმართა გახშირებული გაქცევების გამო ოუსტიციის სამინისტროს ხელმძღვანელობამ მიიღო გადაწყვეტილება, რომ სავაჭრო დანესებულებების გარე პერიმეტრის დაცვა დროებით უზრუნველყოს შინაგანმა ჯარმა. ოუსტიციის სამინისტროს ამ ინიციატივას, რამდენიმე დღის წინ, ძალიან მინისტრებმა და პრეზიდენტმაც დაუჭირეს მხარი. თუმცა, როგორც ირკვევა, პრეზიდენტის დავა-

ლებას შინაგანი ჯარები, ჯერჯერობლივ, ვერ შეასრულებენ.

შინაგანი ჯარების მთავარსარდალი გიორგი შერვაშიძე ვარაუდობს, რომ შინაგანი ჯარები სასჯელაღსრულების დეპარტამენტის სავაჭრო დანესებულების დაცვის უზრუნველყოფას მხოლოდ უახლოესი სამი თვის შემდეგ შეძლებენ.

"ამ მისიის შესრულებამდე მთელი რიგი საკითხებია გადასანჯვეჭტი; საჭირო გახდება იმ სამსახრო ერთეულზე, სახელფასო ფონდის, ყაზარმების,

იარაღის, სამხედრო აღჭურვილობისა და ავტომანქანების უკან დაბრუნება, რაც შინაგან ჯარს ჰქონდა, სანამ იგი სავაჭრო დანესებულების დაცვას ახორციელებდა", - აცხადებს შინაგანი ჯარების მთავარსარდალი გიორგი შერვაშიძე. მთავარსარდალი აცხადებს, რომ სასჯელაღსრულების დანესებულებების დაცვას შინაგანი ჯარების 1460 სამსახრო ერთეული მაინც დასჭირდება. "გასათვალისწინებელია ის გარემოებებიც, რომ აღწერა შინაგანი ჯარები საპყრობილებ-

ის დაცვას არ ახორციელებდნენ. ეს მისია პოლიციის პრეროგატივა იყო და ამჯერად, ალბათ, გადასანჯვეჭტი იქნება, ვინ მოადგენს საპყრობილებში გარე პერიმეტრის დაცვას - შინაგანი ჯარი, თუ ოუსტიციის სამინისტროს დაცვის სამსახური. ასევე გადასანჯვეჭტი სხვა მნიშვნელოვანი საკითხებიც, რაც ორი უწყების ხელმძღვანელებისა და მათ მიერ დაკომპლექტებული სამუშაო ჯგუფების შემუშავებით უნდა მოხერხდეს", - ასეთი გახლავთ შერვაშიძის პოზიცია.

ადამიანის ბატონობის ორგანიზაციის ბრალდებათა დასაბუთება

აბმეტის რაიონის პოლიციამ პანკისის ხეობის სოფელ ომალოში დააკავა პანკისელი ავტორიტეტის, აწ გარდაცვლილი ვეფხია მარგოშვილის ახლოდანი, ქისტე მელიკო კუმტანაშვილი. მელიკო კუმტანაშვილი, დადებითი თვის წინ, სამართალდამცველებმა ძებნილად გამოაცხადეს. ეს მას შემდეგ მოხდა, რაც ადამიანთა გატაცებებში თანამონაწილეობისა და გატაცების ორგანიზატორობის ბრალდებით დაკავებული მელიკო კუმტანაშვილის თელავის რაიონულმა სასამართლომ აღმკვეთ ღონისძიებად შინა- პატიმრობა შეუფარდა. სასამართლოს გადაწყვეტილება მაშინ ბრალდების მხარემ ზემდგომ ინსტანციაში - საოლქო სასამართლოში გასაჩივრა. საოლქო სასამართლომ ბრალდების მოთხოვნა დააკმაყოფილა და მელიკო კუმტანაშვილის დაპატიმრების სანქციაც გასცა. კუმტანაშვილმა კი აპასობაში მიხალვა მოახერხა. სწორედ ამის შემდეგ სამართალდამცველებს ახლიდან მოუწიათ კუმტანაშვილის ძებნა.

ვილის შუამავლობით 84-დღიანი ტყვეობიდან გათავისუფლებული ჯემალ ნავრუშოვის ახლობლები. ჩვენი ინფორმაციით, დაზარალებულებსა და მათ ახლობლებს დღემდე ეშინიათ მძიმე ბრალდებებით დააკავებული ქისტე ქალის და სამართალდამცველებთან ურთიერთობას სწორედ ამიტომ არიდებენ თავს.

"გატაცებულმა გატაცებული ცხრა წლის ელნარა ალიევა მელიკო კუმტანაშვილის მიუყვანეს. მან ცხრა წლის ბავშვს სამალავი ადგი-

ლი პანკისის ხეობის სოფლებში რამდენჯერმე გამოუცვალა. პოლიციამ გატაცებულის დახსნა მხოლოდ ოთხი დღის შემდეგ მოახერხა. ერთი სიტყვით, ალიევის ოჯახიდან მცირეწლოვანი ბავშვის გატაცება მელიკო კუმტანაშვილის მიერ იყო ორგანიზებული. გატაცებულმა მონაწილეების ვინაობა კი დღემდე დაუდგენია". - განაცხადა ილიევის ოჯახის წევრებმა.

რაც შეეხება ჯემალ ნავრუშოვს, ის ნიღბებითა და ავტომატებით შეიარაღებულია ცხრა თავდამსხლელობა საკუთარი სახლიდან გაიტაცა. გატაცებულებსა და გატაცებულის ოჯახის წევრებს შორის დიდი ხნის განმავლობაში მიმდინარეობდა მოლაპარაკება გამოსასყიდ თანხაზე.

თავდაპირველად გატაცებულნი მძევალს გათავისუფლებამ 200 ათას დოლარს ითხოვდნენ. გავრცელებული ვერსიის თანახმად, ნავრუშოვის გატაცების ვეფხია მარგოშვილი ორგანიზატორობდა. მაშინ იმასაც ამბობდნენ, რომ გატაცებულის ოჯახ-

სა და მარგოშვილს შორის გამოსასყიდ თანხაზე მორიგება დიდი ხნის განმავლობაში ვერ მოხერხდა. მარგოშვილი მძევლის გასათავისუფლებლად დასახლებულ თანხას კაპიკს არ აკლევდა. გატაცებული ჯემალ ნავრუშოვი კი 84 დღის განმავლობაში გამატაცებულს პანკისის ტყეში, ხეზე ჰყავდათ მიბმული. მისი გათავისუფლება სწორედ მელიკო კუმტანაშვილის შუამავლობით მოხდა. საქმეში მისი ჩართვის შემდეგ, გატაცებულები 200 ათასი დოლარს 60 ათასამდე ჩამოვიდნენ. როგორც ამბობენ, გამოსასყიდ თანხა მარგოშვილმა სწორედ მელიკო კუმტანაშვილის ხელიდან ჩაიბარა.

ადამიანის გატაცების ორგანიზატორობისა და გატაცებში თანამონაწილეობის ბრალდებით დაკავებული მელიკო კუმტანაშვილი ამჟამად თბილისში, მესულთ საპყრობილის წინასწარი დაკავების საკანშია. რაც შეეხება გატაცებულნი მონაწილე სხვა, გამოძიებით დაუდგენელ პირებს, განსასჯელი მათ ვინაობას, ჯერჯერობით, საიდუმლოდ ინახავს.

დრანდის ციხიდან გაქცეული ქართველი სიკვდილმსჯილი პატიმრიდან ერთ-ერთი - ენვერ ტანია, რომელიც სამი დღის წინ ორამჩირეში ჩატარებული სპეცოპერაციისას დააკავეს და რომელსაც ბრალად ედება სოხუმის ცენტრში ხუთი აფხაზის მკვლელობა, დაკავების დღესვე გარდაიცვალა სოხუმის ციხის საკანში.

პატიმრის სიკვდილის მიზეზები ცნობილი გახდება სასამართლო-სამედიცინო ექსპერტიზის მიერ ჩატარებული გამოკვლევის შედეგად, 2-3 დღეში. თუმცა, გავრცელებული ინფორმაციით, ენვერ ტანიას სიკვდილის მიზეზი ის დაზიანებები გახდა, რომელიც მან დაკავებისას მიიღო. ენვერ ტანიამ დაკავებისას მილიციის წინააღმდეგობა გაუწია. ოპერაციის მსვლელობისას გამოყენებული იყო სპეციალური საშუალებები და ფიზიკური ძალა. იმ ვერსიას, რომ ენვერ ტანია მილიციასთან შეტაკების დროს მიღებული მძიმე დაზიანებების გამო გარდაიცვალა არც სოხუმის შს სამინისტროში უარყოფენ.

რუსეთი ერთი პატიმრის შენახვა ორი ათასი დოლარი უკდება

წელიწადში ერთი პატიმრის შენახვა რუსეთი ორი ათას დოლარამდე უჯდება - განაცხადა რუსეთის ოუსტიციის სამინისტროს სასჯელაღსრულების დეპარტამენტის უფროსმა ოლეგ ფილიმონოვმა. "ეს თანხა იხარჯება საჭმლის და სხვა საყოფაცხოვრებო პირობებისთვის, თუ ამას დაუმატებთ სავაჭრო მომუშავე პერსონალის ზედსახსრებს და ციხის სხვა ხარჯებს, მაშინ დასახლებული ციფრი ათჯერ გაიზრდება," - თქვა ფილიმონოვმა. სასჯელაღსრულების დეპარტამენტს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან წლიურად 45,7 მილიარდი რუბლი ეძლევა.

ამერიკაში მკვლელობათა რიცხვი იზრდება

მესამე წელი ამერიკაში მკვლელობათა რიცხვი საგრძნობლად მატულობს. ექსპერტთა მონაცემებით, გაუპატვრებათა რიცხვაც იმატა. FBI-ის მიერ გუშინწინ გაქვეთულ ანგარიშში ნათქვამია, რომ ადამიანის მკვლელობათა შემთხვევებმა განსაკუთრებით იმატა ამერიკის დიდ ქალაქებსა და მათ პერიფერიებში. ნიუ-იორკი FBI-ის შავ სიაში არ მოხვედრილა. ის კვლავ იხარჩუნებს ამერიკის ქალაქებს შორის ყველაზე უსაფრთხო ქალაქის სტატუსს. თუმცა, ნიუ-იორკის პოლიციის უფროსის განცხადებით, ეს არ ნიშნავს იმას, რომ ქალაქში კრიმინალური თვალსაზრისით იდეალური სიტუაციაა.

ბავშვებით ვაჭრობა სარფიან ბიზნესად იქცა

ექსპერტთა მონაცემებით, ყოველწლიურად 10 მილიონი ბავშვი გამოიყენება სექს-ინდუსტრიაში. ბავშვები უკანონო ვაჭრობის მსხვერპლნი ხდებიან ისეთ ქვეყნებში, როგორცაა ტაილანდი, ფილიპინები, შრი-ლანკა, ბრაზილია და ევროპის ზოგიერთი ქვეყანა.

ცოტა ხნის წინ ფილიპინების პოლიციამ 11 წლის გოგონა დაიხსნა სექს-ინდუსტრიაში "კლანჭებისგან". ბავშვი გერმანელმა მამაკაცმა დიდსიგან იყიდა და სასტუმროში ამუშავედა. 11 წლის კოილიცამ გაათავისუფლა, ხოლო გერმანელი ტომას ბორმანი 10-დღიანი პატიმრობის შემდეგ ვიროს უწიათ გათავისუფლდა პატიმრობიდან და გერმანიაში დაბრუნდა. სამართალდამცველთა განცხადებით, ბავშვებით ვაჭრობამ კატასტროფულ მასშტაბებს მიიღწია. ექსპერტთა განცხადებით, დაზარალების წინააღმდეგ ბრძოლა კი არაეფექტურად მიმდინარეობს, რადგან ხშირ შემთხვევაში სწორედ პოლიციელები მფარველობენ სექს-ინდუსტრიაში ბოსებს.

იტალია "ტაივანჩიკს" ამერიკას არ აძლევს

ცნობილი რუსი ბიზნესმენი ალიმჟან ტობტახუნოვი, რომელიც "ტაივანჩიკს" ზემდმტახსელითაა ცნობილი, იტალიის უზენაესმა სასამართლომ პატიმრობიდან გაათავისუფლა. "ტაივანჩიკი" გასულ წელს დააპატიმრა, მას შემდეგ, რაც აშშ-ს ხელისუფლებამ ის დაადანაშაულა სოლტ-ტექნიკ-სიტის ოლიმპიადაზე რუსეთის წარმომადგენელთათვის ოქროს მედლების "ჩაწყობაში".

ალიმჟან ტობტახუნოვი ამერიკის ხელისუფლების ბრალდების კატეგორიულად უარყოფდა, რამაც მას იტალიის უზენაესი სასამართლოც დაეთანხმა. "იტალიის უზენაესმა სასამართლომ არ დააკმაყოფილა ამერიკის ხელისუფლების მოთხოვნა და ალიმჟან ტობტახუნოვის აშშ-ში ექსტრადიციის არ მოხდება. ჩემი ინფორმაციით, ტობტახუნოვი უკვე გათავისუფლებულია და, როგორც ვიცი, იმყოფება რომში - საკუთარ სახლში, თუმცა არ არის გამორიცხული, რომ იგი რუსეთში გაემგზავროს" - განაცხადა "ტაივანჩიკის" იტალიელმა ადვოკატმა.

ამერიკაში "ტაივანჩიკს" 25 წლით პატიმრობა და 1,25 მილიონი დოლარის ჯარიმის გადახდა ელოდა.

მოსკვლ

სოხუმი. სოხუმის დრანდის ციხიდან გაქცეული ქართველი სიკვდილმსჯილი გერგასი ჯოლოფა სუბარისტეტს ჩაზარდა და ამჟამად ორამჩირის რაიონში იმყოფება. ჩნდება ეჭვი, რომ მას კავშირი აქვს 7 ივნისის მომხდარ ფაქტთან - კოლდრის ხეობაში გავროს სახმედრო დამკვირვებელთა გატაცებასთან. გატაცების დღეს გერგასი ჯოლოფა ერთ-ერთ ქართველ მალაჩონოსმა მძევლთა გაათავისუფლების პირობების შესაბამისებლად დააკავშირდა, თუმცა თავისი ვინაობა არ გაუმჟღავნა. მისი ვინაობა ქართულმა სპეცსამსახურებმა მას შემდეგ დაადგინეს, რაც გაირკვა, რომ ზარი ორამჩირის რაიონიდან იყო. მედია-ნიუსი

თბილისი. ხონის მე-9 დანესებულების 13 მსჯავრდებულნი შეწყალების საკითხს განდგენილს ითხოვენ; წინააღმდეგ შემთხვევაში, პატიმრები კვლავ მიმძიმების აქციის დაწყებით იმუშებენ. მსჯავრდებულები შიმშილობის დანებების გუშინ გეგმავდნენ, თუმცა სასჯელაღსრულების დეპარტამენტის ადვოკატობის მოადგილესთან კახა კახიშვილთან და სოციალური სამსახურის უფროსთან მათა სახასთან შეხვედრის შემდეგ აქცია ხუთი დღით გადადგინდა. ამ მსჯავრდებულთა შეწყალების საკითხის განხილვაზე უარი მოუხრეს იმ მოტივით, რომ მოხდელი არ აქვთ სასჯელის ნახევარი და მსჯავრდებულნი არიან მძიმე დანაშაულისთვის. კახა კახიშვილის თქმით, ხონში ვიზიტისას მსჯავრდებულებს პირობა მისცა, რომ კომისიას, რომლის შემადგენლობაში შედის უშიშროების საბჭოს მდივნის მოადგილე რუსუდანი ბერიძე, სახალხო დამცველი ნანა დედგარიანი და პარლამენტარი გია ყაფარაშვილი, მათ მოთხოვნას გადასცემს. მედია-ნიუსი

თბილისი. როგორც შს-ს ორგანიზებულ დანაშაულთან ბრძოლის სამართლებრივ უფროსის მოადგილე ნუგზარ ქუთათელაძე აცხადებს, ლევან კალაძის გატაცების საქმის განმძიმება ინტენსიურად მიმდინარეობს და საქმის თაობაზე მოსმენები მინაგან საქმეთა მინისტრთან ხშირად იმართება. "გატაცების საქმეს კონკრეტულ "კანონიერ ქურსს", ჯერჯერობით, ვერ უკავშირებს; თუმცა, გატაცების ერთ-ერთ მსხვერპლ ვერსიად "კანონიერი ქურდების" საკითხიც განიხილება", - აცხადებს ნუგზარ ქუთათელაძე. შეგახსენებთ, რომ პრეზიდენტის რწმუნებულმა იმერეთის მთავრობის თემურ შამაშვილმა რამდენიმე დღის წინ ლევან კალაძის გატაცების საქმესთან დაკავშირებით მიმინებდა გააკეთა "კანონიერ ქურდებზე". "გავა დრო და ყველაფერი გახდება ნათელი", - იმედი აქვს შამაშვილს. პრაიმ-ნიუსი

როგორ ებრძვიან ბრიტანეთში კორუმპციის მკვლელებს

ბრიტანეთის პოლიციის რეფორმირების გეგმის მიხედვით, დიდი ბრიტანეთის შინაგან საქმეთა მინისტრმა დევიდ ბლანკეტმა სკოტლანდი იარდის რიგებში კორუფციის ძირულად აღმოფხვრის საკითხი დააყენა. სულ ცოტა ხნის წინათ გახდა ცნობილი, რომ იმავე სკოტლანდი იარდმა შექმნა საიდუმლო ანტიკორუფციული ქვედანაყოფი, რომელიც კომერციული ფირმის საფარველში მოქმედებს.

ბრიტანული სპეცსამსახურების მაღალჩინოსნებს მიაჩნიათ, რომ სამართალდამცველ ორგანიზებში კორუფციასთან ბრძოლა მეტად მნიშვნელოვანია, თუმცა, იმასაც აღიარებენ, რომ თითქმის გამორიცხულია კანონმდებლის ლონდონელი თავისი ცხოვრების მანძილზე შექმნის პოლიციელთა კორუმპირებულობას - დიდ ბრიტანეთში სამართალდამცველისთვის ქრთამის მიცემა, თურმე, თითქმის გამორიცხულია.

როგორც ბრიტანელები აღნიშნავენ, სკოტლანდი იარდის ხელმძღვანელის მოადგილე იან ბლერი უსაფუძვლოდ არ ტრამპიზობს თავისი ხელქვეითებით. მისი თქმით, "სკოტლანდი იარდი ყველაზე "სუფთაა" პოლიციის ყველა დიდი ქალაქის პოლიციის ქვედანაყოფებთან შედარებით; თუმცა, არც ის არის საიდუმლო, რომ მცაი, არც ის არის საიდუმლო, რომ მცაი, როცა საქმე ეხება ორგანიზებულ დანაშაულებას, პოლიციის ძალიან მცირე ნაწილი მაინც ვერ უძლებს სხვადასხვა სახის ცდუნებას". "სანამ არსებობს დანაშაულებრივი კლანები, უფილერესად დანერტვების უფლისწულის მხრიდან დახმარებაში და მზად მყოფნი, რომ იმ დახმარებისთვის დიდი ფული გაიღოს, გამოჩნდებიან დახმარების ადამიანებიც", - მიაჩნია იან ბლერს.

პოლიციის რიგებში კორუფციის შესახებ გამოქვეყნებული ახალი ნიგუნის ავტორის გრემ მაკლაგანს თავის

ნაშრომში მეტ-ნაკლებად ტიპური დარღვევების შედეგები მოჰყავს.

ავტორის თქმით, "დეტექტივები ითვისებენ დაპატიმრებულითაგან წართმეულ ფულსა და ნარკოტიკებს, იღებენ ქრთამს, დაბრკოლებებს უქმნიან სისხლის სამართლის საქმეთა გამოძიებას, სამსახურებრივი კომპიუტერებიდან იპარავენ ინფორმაციას და ყიდნიან".

ნიგუნის ისიც არის აღნიშნული, რომ ხშირად ძნელია საზღვრის გაუმეზა კანონიერსა და უკანონოს შორის. მაგალითად, იმ შემთხვევებში, როცა პოლიციელი დანაშაულებითა სამყაროს გათავისუფლებული ინფორმაციით თან მუშაობს. საქმის ინტერესებიდან გამომდინარე, უნდა ერთმანეთთან ძალიან ახლო ურთიერთობასაც ამყარებენ, რომელიც, საბოლოოდ, შეძლებს საქმის ინტერესებს გასცეს.

გრემ მაკლაგანის ნიგუნის საუბარია 10 წლის წინათ შექმნილი სპეცია-

ლური ჯგუფის შესახებ, რომლის სახელწოდებებაც "მოჩვენებათა რაზმი". ამ რაზმის აგენტებმა საკუთარ თავზე გაავრცელეს ხმები, რომ პოლიციის რიგები დატოვეს ზოგმა - ავადმყოფობის, ზოგმაც თანამშრომლებთან კონფლიქტის გამო. მას შემდეგ ისინი "ორმაგ" ცხოვრებას ეწეოდნენ, ხელფასს საიდუმლო არხებით იღებდნენ და "გვერდები" ადევნებდნენ თვალს პოლიციის მუშაობას.

ბრიტანეთში დამრღვევი პოლიციელების გამოვლენის სხვა ხერხებიც აქვთ. იმავე იან ბლერის თქმით: "ოფიცრებს პატიმრებში გამოცდას უწევთ ხოლმე. ეს სხვადასხვა, რომ ეჭვი არ აიღონ, ფაქტობრივად - ვაცდებიან, რომ უკანონო გადასახადი შეკრბიონ ან ნივთმტკიცება მიითვისონ. გარდა ამისა, ფარულად თვალს ვადევნებთ მათ ცხოვრებას და შესაბამისი დასკვნები გამოვავაქვს".

ბლერს მეტად მნიშვნელოვან ფაქტორად მიაჩნია ხელმძღვანელის სუბიექტური დამოკიდებულება თანამშრომლის მიმართ - თუ ოფიცერი უფროსის ნდობას კარგავს, მას სამსახურიდან აძევებენ. როგორც სკოტლანდი იარდის მეორე პირი ამბობს, უშიშვნელო არ არის თანამშრომლებს შორის აღმზრდელობითი მუშაობაც; დეტექტივს შეეძლება აუხსნან, რომ სჯობს მარცხი განიცადოს გამოძიებისას, ვიდრე რეპუტაცია შეუღებოს. იან ბლერის მონაცემებით, ბოლო სამი წლის მანძილზე კორუფციასთან დაკავშირებული დარღვევების გამო გასამართლებულია 83 პოლიციელი, მათ შორის - 26 ოფიცერი. ეს მაჩვენებელი ბრიტანეთის სინამდვილეში მაინც ცდამაინც შემამოფთებლად არ ეწევენათ იმის გათვალისწინებით, რომ ლონდონის პოლიცია 40 ათას თანამშრომელს ითვლის და ბოლო 10 წლის

მანძილზე სიტუაცია საგრძნობლად გაუმჯობესდა. მიუხედავად ამისა, იან ბლერს მიაჩნია, რომ ბრიტანული პოლიციის ორგანიზაციის მართლებებისთვის ადგილი და საქმე ყოველთვის მოიძებნება. P.S. უადგილო ნამდვილად არ გახლავთ ბრიტანელი სამართალდამცველების ანტიკორუფციული მიღწევების ქართულ სინამდვილესთან შედარება. თუ ბოლო სამი წლის მანძილზე სკოტლანდი იარდის 83 თანამშრომელი მხოლოდ კორუფციული დარღვევების გამო მისცეს სისხლის სამართლის პასუხისგებაში, საქართველოში ყველა სახის დანაშაულისთვის 2002 წელს მხოლოდ 50-მდე პოლიციელის წინააღმდეგ აღიძრა სისხლის სამართლის საქმე. ქართულმა საზოგადოებამ კარგად უწყის, რომ ამგვარ ნებათ იმის გათვალისწინებით, რომ ლონდონის პოლიცია 40 ათას თანამშრომელს ითვლის და ბოლო 10 წლის

ნომრის პერსონა

ხელისუფლება ძალაუფლებას ძნელად ეთხოვება

არჩევნების დროს ისეთი მნიშვნელობა არაფერს აქვს, როგორც საკუთარ მედიას

1992 წელს, ბრიტანეთში, არჩევნებამდე ერთი დღით ადრე ყველაზე მაღალტირაჟიანმა გაზეთმა "სანმა" გამოაქვეყნა კარიკატურა. მასზე გამოსახული იყო ლეიბორისტთა ლიდერის, ნილ კინოკის თავი ელექტრონათურაში, რომელსაც ასეთი ტექსტი მოსდევდა: "თუ დღეს კინოკი გამარჯვდება, ვთხოვთ იმ ადამიანს, რომელიც უკანასკნელი დატოვებს ბრიტანეთს, შუქი გამორთოს." არ არის საჭირო წარმოსახვის დახმარება და ქართულ სინამდვილეში ამ მაგალითის ვადაცაა, რადგან, ამგვარმა "მხარდაჭერამ", შეიძლება, არც გაჭრას. საქმე ისაა, რომ ამ ვადათის მკითხველთა ნახევარზე მეტმა სწორედ ლეიბორისტებს მისცა ხმა... სემინარი "მედია და პოლიტიკოსები არჩევნების პერიოდში" საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტროსა და ევროპის საბჭოს ერთობლივი პროექტია. ეს არის მცდელობა, მაყურებლისა და მკითხველისთვის ბრძოლა არ დაემსგავსოს პოლიტიკოსთა მიერ ამომრჩევლის მოსაპოვებლად წარმოებულ ბრძოლას წესების გარეშე. ვიცით, კანონით ვის ევალება წინასაარჩევნო პერიოდის და დემოკრატიული არჩევნების ნორმალურად ჩატარების ორგანიზება. ისიც ცნობილია, ვინ უნდა დაითვალოს ხმები. ცნობილია ადგილიც, სადაც დარღვევები უნდა განსაზღვრდეს. უცნობია ერთი "მცირე" დეტალი - ვინ უნდა უზრუნველყოს პრესის დამოუკიდებლობა და მიუკერძოებლობა არჩევნების პერიოდში. როგორც ქვემოთ, ჩვენს "პერსონასთან" საუბრისას აღმოჩენით, სამართლიანობის უზრუნველყოფა მხოლოდ კანონს არ ძალუფს. პოლიტიკურ ძალათვის არჩევნების დროს საკუთარი მედია უფრო მეტს შეძლებს, ვიდრე ფინანსები. ობიექტურობა და მიუკერძოებლობა ადამიანური ნორმებია და არა იურიდიული. შეიძლება თუ არა, ასეთი მნიშვნელოვანი არჩევნების ბედი გავუბნავს და ადამიანობას მივანდოთ. საუბრობს ევროპის საბჭოს ბრიტანელი ექსპერტი, იურისტი გავინ მილერი.

გავინ მილერი

მნიშვნელობა აქვს იმას, რომ კრიტიკა პოლიტიკოსთა საზოგადოებრივ საქმიანობას, ანუ საზოგადოებისთვის მნიშვნელოვან საკითხს ეხებოდეს. სწორედ აქ იმლება არნახულად დიდი ასპარეზი პოლიტიკოსთა კრიტიკისთვის. საქმეში "ლიგენსი ავსტრიის წინააღმდეგ" ყველა ეს ნიშან-თვისება ჩამოყალიბებული. ჟურნალისტს კრიტიკისას საზოგადოებრივი კეთილდღეობა ჰქონდა მხედველობაში - მოქმედებდა თუ არა ეს პირი - ხელისუფლების უმაღლესი წარმომადგენელი - საზოგადოებისთვის სასარგებლოდ. ამ შემთხვევაში, ჟურნალისტი პატიოსანი იყო - საზოგადოებაზე, ქვეყანაზე ფიქრობდა.

მსგავსი საჩივრები ძალზე დამახასიათებელია საარჩევნო პერიოდისთვის. გავლენიანი პოლიტიკოსები სასამართლოს ან სხვა სახელმწიფო ორგანოებს ჟურნალისტებზე თავდასხმისთვის, მათ დასაჩაგრად იყენებენ. თუკი ჟურნალისტს მიერ გამოქვეყნებული მასალა ზემოჩამოთვლილ პრინციპებს ესადაგება, მისი ხელყოფა უფლებების შელახვაა.

- რა აქვს აკრძალული ხელისუფლების არჩევნების პერიოდში, როგორია ევროსაბჭოს რეკომენდაციები?

- ხელისუფლებამ არ უნდა გადააჭარბოს თავის მთავარ ვალდებულებას - ანუ ისეთი პოლიტიკური სპექტრისა და მასობრივ საშუალებათა სისტემის ჩამოყალიბებას, რომელთა მეშვეობით ადამიანის თავისუფლებების შეუფერხებელი აღსრულება მოხდება. აქ ბევრი რამ შეგვიძლია ვიგულისხმოთ. მაგალითად, მუხუცებლობის მიუკერძოებლობა, უმცირესობათა პარტიებისათვის ეთერის დათმობა. ასევე, ხელისუფლებამ მისი მართლებების ისეთი დადგენილება-საპროპაგანდა უნდა აუკრძალოს, რომელიც რამდენიმე შეზღუდვას სამაშველო საშუალებებს. სასამართლომ არ უნდა გამოითანოს გადაწყვეტილება მანამდე, სანამ ეს თუ ის მათხველობა გადაცემას გააკეთებს. მხედველობაში უნდა იყოს მიღებული ის დებულებები და გადაწყვეტილებები, რომელიც ევროპის სასამართლომ განიხილა საქმეში "ლიგენსი ავსტრიის წინააღმდეგ". ეს მხოლოდ რამდენიმე მაგალითია, მაგრამ ძალზე მნიშვნელოვანი.

პრობლემა ის არის, რომ მთავრობა, სახელმწიფო სტრუქტურები, ძალაუფლებას ძნელად ეთხოვებიან. მედიას მთავრობის გაკრიტიკების რაც უფრო მეტ უფლებას აძლევენ, პროპორციულად ცდილობენ საკუთარი ძალაუფლების გაძლიერება-განმტკიცებას.

პოლონეთში სოლიდარობამ, რომელმაც იარუხელსკი დაამხო, რეჟიმის წარმომადგენლებს შესთავაზა, საზოგადოებისთვის სახელმწიფო საშუალებო სისტემის კონტროლის უფლება მიეცათ. რეჟიმმა უარი უთხრა - შეგვიძლია, მოვანიჭოთ ეს უფლება, მაგრამ არა სამაშველო საშუალებებზე...

- არჩევნებში ფული გადაწყვეტი ფაქტორია?

- დიახ, მაგრამ ეს სხვა პრობლემაა. განსაკუთრებით კი ახლადშექმნილი დემოკრატიის ქვეყნებში. ეს პრობლემა შეიძლება სახელმწიფო დაფინანსებით გადაიჭრას - დაფინანსდეს ახლადჩამოყალიბებული, უმცირესობათა პარტიები. მაგრამ, არჩევნების დროს ისეთი მნიშვნელობა არაფერს აქვს, როგორც მედიის საკუთარ მფლობელობაში ქონას. თუკი მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებს ფლობთ, შეგიძლიათ, მშვიდად იყოთ - წარმატებებს მიაღწეოთ.

მანი ჭალაბანიძე

- რა დოზით შეუძლია ევროსაბჭოს ქვეყანაში მიმდინარე საარჩევნო პროცესებში ჩარევა?

- ევროპის საბჭო ამა თუ იმ ქვეყანაში მიმდინარე საარჩევნო კამპანიის პროცესში უშუალოდ არ ერევა. ევროპის საბჭო მხოლოდ თვალყურს ადევნებს საარჩევნო კამპანიის მსვლელობას.

- წინასაარჩევნო პერიოდში გამოვლენილი რა ნიშნებია განსაკუთრებით შემამფოთებელი ექსპერტთათვის?

- ჩატარებული არჩევნების შესახებ ანგარიშს მინისტრთა კომიტეტის მეთვალყურეები წარუდგენენ. პრობლემების არსებობის შემთხვევაში, ქვეყანაში შექმნილი ვითარების მოსაგვარებლად შესაბამისი ახალი მიხედვით წარუდგინდება.

- რა ბედი ეწევა ევროპის სასამართლოში შესულ საჩივარს არჩევნების დროს მომხდარი დარღვევების თაობაზე და თუ გააჩნია ევროსაბჭოს რაიმე ბერეკტი სასამართლოს გადაწყვეტილების აღსრულების უზრუნველყოფისთვის?

- ნებისმიერმა, ვისაც მისი უფლებების დარღვევის გამო ევროპის სასამართლოში სურს სარჩელის შეტანა, პირველ რიგში, საკუთარ ეროვნულ სასამართლო ორგანოებში უნდა ამონაწერს ყველა საშუალებად. ამას კი დრო უნდა. მხოლოდ ამის შემდეგ აქვს უფლება, სარჩელი აღძრას სტრასბურგის ადამიანის უფლებათა დაცვის ევროპულ სასამართლოში. საქმის მოსმენის დაწყებაც ერთობ გრძელვადიანი პროცედურაა და ზოგჯერ რამდენიმე წელი სჭირდება.

მოდავე მხარეებს - სახელმწიფოსა და პირს შორის საქმე სასამართლო განხილვამდე შეიძლება მოგვარდეს და ეს კიდევ ერთი მნიშვნელოვანი ნიშანია გადადგმული ნაბიჯია. ეს პროცედურა "კეთილმეგობრული მოლაპარაკების" სახელითაა ცნობილი. ასეთ დროს სახელმწიფო თანხმდება, რომ შეცვალოს ის კონკრეტული კანონი, რომლის მოქმედებამაც ევროპის ადამიანის უფლებათა დაცვის სასამართლოში გამოიწვია საქმის აღძვრა.

თუ ეს არ მოხდება და სასამართლო სარჩელს განიხილავს, მოდავე მხარეების მიერ დამუხრებული შეცდომები არსებული კონვენციის მუხლების დარღვევის შემთხვევაზე განიხილება.

- რადგანაც პროცედურა ასე გართულებულია, ხომ არ მიგაჩნიათ, რომ ესეც შეიძლება გახდეს იმის მიზეზი, რათა არჩევნების გაყალბების წინააღმდეგ ოპოზიციამ ახლავე დაიწყოთ გააფორმებული ბრძოლა?

- ამგვარი ქცევა - მოთხოვნების წამოყენება და სასამართლოში საქმის აღძვრა - ოპოზიციის უფლებაა. მდგომარეობის გამწვავებას ვერ გავუქვევით. ეს გარდაუვალია. თუნდაც, გარკვეული დესტაბილიზაციის გამოწვევაც, თუკი ამას რაიმე შედეგები მოსდევს, სწორედ ის ხარკია, რომელიც დემოკრატიას უნდა გადაუხადო.

- რა გართულებებია მოსალოდნელი დემოკრატიის შენეების ნაცნის ეტაპზე მყოფი ქვეყნის წინასაარჩევნო და უშუალოდ არჩევნების პერიოდში?

- უმთავრესი პრეტენზიები მასობრივი ინფორმაციის, კერძოდ სამაშველო საშუალებებს, არაობიექტურობისთვის წაყენდება.

ამას გარდა, კრიტიკის ობიექტად ისიც იქცევა, რომ გავლენიანი პოლიტიკოსები კრიტიკის ჩახშობის მთელ რიგ საშუალებებს ფლობენ. სწორედ ამის გამო მოსამართლეები ხშირად აკეთებენ იმას, რაც პოლიტიკოსებს ნებავთ.

- მიუკერძოებლობა ადამიანური ნორმაა, რომელსაც იურიდიული ძალა არ გააჩნია. არჩევნების ბედის ადამიანური ნორმებისთვის მნიშობა დასაშვებია?

- დიახ. ამ მიკერძოების მსხვერპლს, პირს, რომელსაც მიაჩნია, რომ მედია მის მიმართ არაობიექტურია, ჩივილის საშუალება უნდა ჰქონდეს. მან უნდა შეძლოს იმის ხმადაღება გაცხადება, რომ ის მსხვერპლია.

სახელმწიფომ გარკვეული პროცედურით შეარჩია ადამიანების მთელი ჯგუფი, ვინც უნდა გამოარკვიოს ტყუილ-მართალი და დაზარალებულს შესაბამისი წილი მიავსოს - იქნება ეს ზარალის ანაზღაურება თუ სხვა რამ.

შეიძლება ითქვას, რომ ეს თანამედროვე ხასიათის მოვლენაა. თითოეული საქმე წვეთობით ემატება მთლიან პოლიტიკურ ფონს. საბოლოო ჯამში, თასი ივსება და სისტემა მთლიანობაში იცვლება.

სწორედ იმისთვის, რომ მომავალში თავი დააღწიოს საჩივარს და ცუდ მდგომარეობაში არ აღმოჩნდეს, მედია თავადვე სწავლობს, როგორ იყოს მიუკერძოებელი.

■ "თუ ერთ დროს გაზეთები პარტიების კლიენტები იყვნენ, მათ საკუთრებაში იმყოფებოდნენ ან მათ მიერ ფინანსდებოდნენ, ახლა პრესის კლიენტები უკვე პოლიტიკოსები არიან." (სახელმძღვანელო "მედია და არჩევნები")

■ თუკი ოპოზიციის, თუნდაც ერთგვარი დესტაბილიზაციის გამოწვევ წინააღმდეგობას რაიმე შედეგები მოსდევს, ეს სწორედ ის ხარკია, რომელიც დემოკრატიას უნდა გადაუხადოთ.

■ თითოეული საჩივარი წვეთობით ემატება მთლიან პოლიტიკურ ფონს. საბოლოო ჯამში, თასი ივსება და სისტემა იცვლება.

მეორეც - სახელმწიფომ უნდა შექმნას დამოუკიდებელი ორგანიზაციები, რომელთაც ბექდური სიტყვისა და სამაშველო კომპანიების ქმედებებისთვის თვალ-ყურის დევნება დაევალებათ. ეს ორგანიზაციები მედიის კონკრეტულ საშუალებათა დამოუკიდებლობის, ობიექტურობისა თუ არაობიექტურობის მონიტორინგს ახორციელებენ და გვთავაზობენ წინადადებებს, მომავალში როგორ უნდა მოახერხოს პრესამ, მიუკერძოებლად წარდგეს საზოგადოების წინაშე.

ეს მონიტორინგი დაეხმარება ჟურნალისტებსა და რედაქტორებს, რომ თავად ისწავლონ, როგორ გახდნენ ობიექტურები.

არა მგონია, რომ მიუკერძოებლობა აბსტრაქტული ცნებაა და მისი დანერგვა არ შეიძლება. კარგი მოსამართლე ყოველთვის გამოითანს სათავის

სო დასკვნებს იმისთვის, თუ როგორ მოიქცეს მომავალში, როგორ გამოიტანოს სწორი გადაწყვეტილება. თუკი მოსამართლეს ძალუფს, რომ ისწავლოს, იგივე რატომ არ შეუძლია ჟურნალისტს ან რედაქტორს, როცა იღებს გადაწყვეტილებას, როგორ წარდგეს ტელევიზიაში, ან რა მოთავსოს გაზეთში. თითოეული მათგანი პროფესიონალია და უნდა ემორჩილებოდეს პროფესიული ეთიკის ნორმებს. ეს იქნება მიუკერძოებლობისკენ მიმავალი ერთადერთი სწორი გზა.

- როგორია ტენდენცია - დამწყები დემოკრატიული ქვეყნებიდან, ძირითადად, რა დარღვევებზე მოდის საჩივრები სტრასბურგის სასამართლოში?

- სტრასბურგის სასამართლოს ყველაზე ცნობილი საქმეა "ლიგენსი ავსტრიის წინააღმდეგ": არჩევნების დროს ჟურნალისტმა აღმასრულებელი

ხელისუფლების უმაღლესი პირი - კანცლერი - პრინციპულად სიმპათიურად დაადასტურა. მაგრამ, ჟურნალისტს იქით დასდეს ბრალი და სისხლის სამართლის კოდექსით გაასამართლეს. სტრასბურგის ადამიანის უფლებათა დაცვის სასამართლომ მიიჩნია, რომ ეს სარჩელი და ბრალდება ჟურნალისტის იმ უფლებების დარღვევა იყო, რომელიც პოლიტიკოსთა წინააღმდეგ გამოხატვის თავისუფლებას გულისხმობდა. ამ შემთხვევაში, ეს უფლება სახელმწიფო ორგანომ, სასამართლომ დაარღვია. განსახილველი საქმის საფუძველად ჩამოყალიბდა პრინციპი, რომელიც ამ სფეროში ხელმძღვანელ დებულებას წარმოადგენს - პირველ რიგში, პოლიტიკოსები მზად უნდა იყვნენ კრიტიკის აღსაქმევლად. განსაკუთრებით მაშინ, თუკი ეს კრიტიკა მათ პოლიტიკურ მოღვაწეობას ეხება. რასაკვირველია, უდიდესი

როცა 64 წლის გავხდები

1969 წლის 12 ოქტომბერს დეტროიტის ერთ-ერთი რაიონადგურის დი-ჯეის დაურეკეს და უთხრეს, რომ თუ "ბითლზის" სიმღერას Strawberry Fields Forever-ს უკულმა დაატრიალებდა, გაიგონებდა ლენონის ჩურჩულს I buried Paul (მე დავმარხე პოლი). ამას მასობრივი ისტერია მოჰყვა. სასწრაფოდ გაიხსენეს ალბომი "სერჟანტ პეპერსი" ყდის უკანა მხარე, სადაც პოლ მაკარტნი ჯგუფის სხვა წევრებისგან განსხვავებით ზურგიანად დასდგა. ასეთივე ინტერპრეტაციის მსხვერპლი გახდა "ბითლზის" უკანასკნელი ალბომის, Abbey Road-ის ყდა: მაკარტნი, რომელიც ფოტოზე ფეხმძიმე იყო გვამს წარმოადგენდა, ლენონი - მღვდელს, რინგო სტარი - მესალავა-ვეს, ხოლო პარისონი - მგლოვიარეს. Magical Mystery Tour-ის ყდაზე ოთხიდან მხოლოდ პოლს უჭირავს ხელში შავი ყვავილი და ფეხსაცმელზე სისხლის კვალი ატყვია. ერთ ფოტოზე მას სამკლავური უკეთია წარწერით - OPD, რაც გაიმიჯნა, როგორც "ოფიციალურად მკვდრად გამოცხადებული"; სინამდვილეში კი ეს "ინტაროსის პოლიციის დეპარტამენტს" ნიშნავდა. ამ ფარულ მინიშნებებზე ლაპარაკი უსაშველოდ შეიძლება გავაგრძელოთ, რადგან ფანებმა პოლის სიკვდილის დამადასტურებელი 130 (!) "უტყუარი" ფაქტი აღმოაჩინეს. საბოლოოდ, ამ ყველაფერმა ისეთი არანორმალური მასშტაბები მიიღო, რომ მაკარტნის ტელევიზიით მოუხდა გამოსვლა, სადაც განაცხადა: "ჭორები ჩემი გარდაცვალების შესახებ ძალიან გადაჭარბებულია."

პოპულარობა ძნელია. მითუმეტეს, როცა მსოფლიოში ყველაზე ცნობილი ოთხეულის წევრი ხარ. მითუმეტეს, როცა ამ ოთხეულიდან ორი აღარ არის ცოცხალი: ერთი გადარეულმა ფანმა მოკლა, მეორე კი სიკვდილამდე ერთი წლით ადრე მის სახლში შევარდნილმა მანიაკმა დაჭრა.

პოლ მაკარტნის უამრავი ოფიციალური და არაოფიციალური ტიტული აქვს მინიჭებული. პირველ რიგში, ის სერი გახდა, თუმცა მერნმუნეთ - ეს მაღალი ტიტული არაფერია, მის სხვა დამსახურებებთან შედარებით: თანამედროვე მუსიკის ყველაზე დიდი კომპოზიტორი; ადამიანი, რომელმაც დასახა ახალგაზრდული კულტურის განვითარების გზები და რევოლუცია მოახდინა ახალგაზრდულ აზროვნებაში; მისი ნოვატორული იდეებით დღესაც ბევრი ხელოვანი საზრდობს; არის ყველაზე მდიდარი მუსიკოსი მსოფლიოში; "ბითლზთან" ერთად ჩანგრული ზენარბატებული ალბომების გარდა, დამოუკიდებლად და თავის ჯგუფთან

Wings-თან ერთად გამოშვებული აქვს 30-ზე მეტი ალბომი; მისი სიმღერა Yesterday მსოფლიოში ყველაზე ხშირად არის შესრულებული.

მისმა არაორდინარულმა იდეებმა მხოლოდ მუსიკაში არ იჩინეს თავი. როკ-სამყაროს ალბომი ყველაზე მნიშვნელოვანი ალბომი - "ბითლზის" "სერჟანტ პეპერსი" თითქმის მთლიანად მაკარტნის პირშია. საკმარისია გავისინეთ, რომ ამ ჩანაწერმა თითქმის მთლიანად შეცვალა საზოგადოების დამოკიდებულება როკ-მუსიკისადმი. ამ ალბომში ყველაფერი ახალი იყო. ადრე ალბომები, უბრალოდ, სიმღერების კრებულები იყო, "სერჟანტი" კი ერთმანეთთან კონცეპტუალურად დაკავშირებულ ნაწარმოებების ციკლს წარმოადგენდა. იქ არ არსებობდა ტრადიციული ოთხნაირი პაუზა სიმღერებს შორის: ყველა სიმღერა ერთმანეთს ბუნებრივად ერწყმოდა. გარდა ამისა მაკარტნი პირველი იყო მუსიკოსებს შორის, რომელმაც ცხოველებზე იზრუნა - დისკზე 15 ათასი მეგაპერცის სიხშირით ჩანერილია ადამიანის ყურისთვის მიუხვედომელი ბგერები, თუმცა მათზე აუცილებლად რეაგირებენ ძაღლები. ეს კიდევ არ არის ყველაფერი: "სერჟანტის" ყდა ახლი სიტყვა გახდა პოპ-არტი; ის იყო პირველი გადასაშლელი ალბომი; პირველი ალბომი, რომლის გარეკანზე სიმღერების ტექსტები დაბეჭდა და ბოლოს, ალბომში შევიდა სიმღერა, When I'm 64 ("როცა 64 წლის გავხდები"), რომელსაც დღეს სიმბოლური დატვირთვა აქვს - დღეს სერ პოლ მაკარტნი 61 წლის გახდა! "ბითლზის" უამრავი თავყვანისმცემლისთვის ამ სიმღერას ზოგჯერ გაუცნობიერებელი, მისტიკური დატვირთვა აქვს: ჯგუფის ორმა წევრმა ვერ მიაღწია იმ ასაკს, რომელზეც პოლმა 36 წლის წინათ იმღერა.

დღეს მაკარტნი მარტო წარსულს იხედვით არ ცხოვრობს. ის აგრძელებს აქტიურ შემოქმედებით და საკონცერტო მოღვაწეობას; ჰყავს ოთხი შვილი და როგორც ახლახან გახდა ცნობილი, მესუთესაც ელოდება.

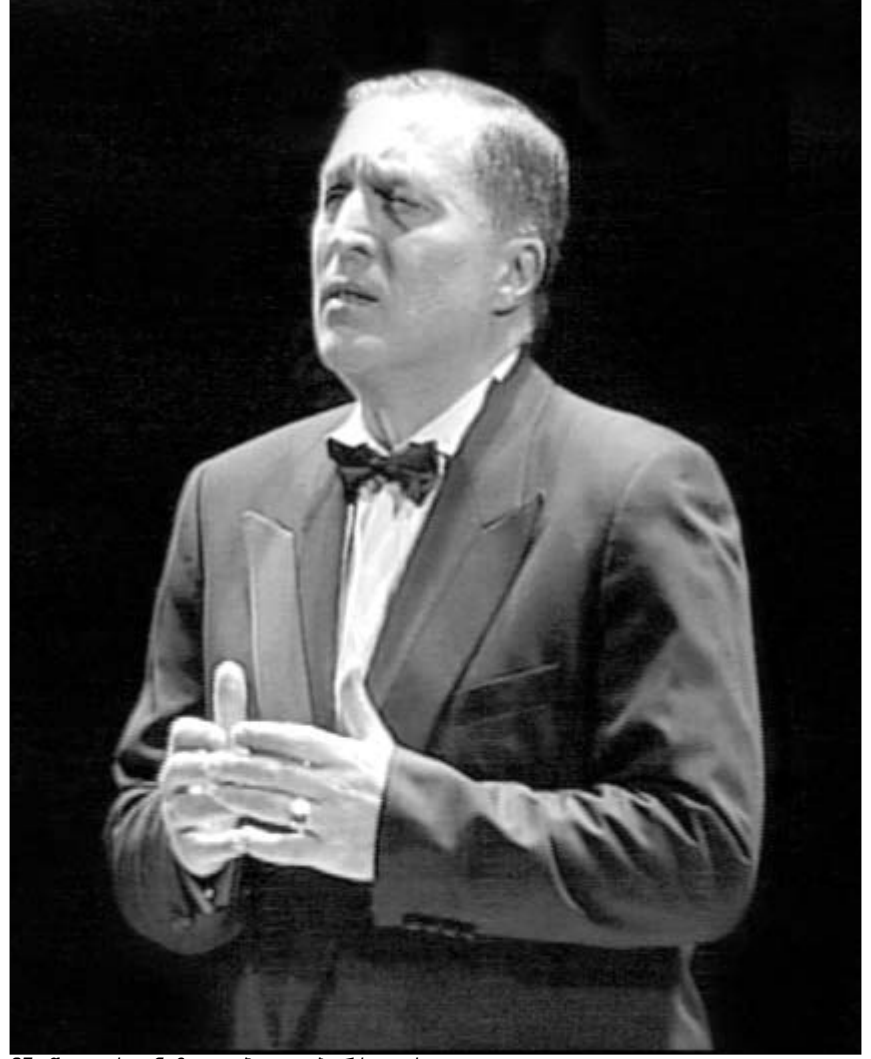
და სულ ახალი ამბავი: ერთი კვირის წინ ერთმა ელექტრონულმა გამოცემისმა ჩაატარა გამოკითხვა, თუ ვინ იქნებოდა ყველაზე შესაფერისი პრეზიდენტი ევროპის კონტინენტისთვის. 12 ნომინანტიდან, რომელთა შორის იყვნენ მსოფლიოში ერთ-ერთი ყველაზე პოპულარული მილიარდერი, რინარდ ბრენსონი და ბრიტანეთის პრემიერი, ტონი ბლერი, 21 პრეკენტი დამაჯერებლად გამარჯვდა დღევანდელი იტალიელი კურსის კლასიკური და თანამედროვე მოცეკვავეები, რომლებიც შეიძლება ითქვას, უკვე პროფესიონალები არიან. ახალგაზრდა საბალეტო დასი რეგულარულად მუშაობს ისეთ სახელგანთქმულ, თანამედროვე ფრანგ ქორეოგრაფებთან, როგორებიც არიან: დანიელ ლარიე (მას, პასკალინ ვერდეს და ფან გიზორქსს ქართველებიც შესანიშნავად იცნობენ სექსტაკლით "კოპელა"), ანჟელინ პრელ-ჟოკატი, რეინ შობინო, ფან-კლად გალოტი, ფილიპ დეკუფლე, მიშელ კლელენისი, ანა ტრეზა და კერსაკერი და ოილა დიუბოკი. გარდა ამისა, ლიონის კონსერვატორიის საბალეტო დასის პარტნიორები არიან - ლიონის ეროვნული

„მართლაც ამაოვნი ცანბალა“

თომას ჯაფაროვიჩი

17 ივნისს ზაქარია ფალიაშვილის ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო აკადემიურ თეატრში ცნობილი ბანის - პაატა ბურჭულაძის სასცენო მოღვაწეობის 25 წლისთავისადმი მიძღვნილი კონცერტი შედგა. კონცერტს საქართველოს პრეზიდენტი, პარლამენტის თავმჯდომარე, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი, სახელმწიფო მინისტრი და მთავრობის სხვა წევრები დაესწრნენ. კონცერტზე "გაეროს" სასურათო პროგრამის მისიის წარმომადგენლებმა აღმოსავლეთ ევროპაში ქართველ ბიზნესმენებს მიმართეს, რომ შექმნან პაატა ბურჭულაძის ფონდი, რომელიც პატრონაჟს გაუწევს უდღემპო ბავშვთა სახლს - "მომავლის სახლს". კონცერტის ორგანიზატორი იყო "თავის არტსი" (კულტურული ინტეგრაცია მსოფლიოში).

წუხელ ღამით ოპერის თეატრის სცენა, უფრო სწორად კი დარბაზი სასწრაფოდ მოწვევით გახდა: არ იქნება სიყალბე თუ ვიტყვი, რომ ყველას თვალწინ დაიბადა ერთობისა და პატრიოტიზმის დიდი ხნის დაკარგული შეგრძნება, და თანაც, საზოგადოების სწორედ იმ ნაწილში, რომელიც კარგა ხანა თვითკაცოვლებს და ფუფუნების მორეგში მიძინებული გონებით არსებობს. კლასიკის, პაატა ბურჭულაძისა და შეიდი ქართველი ვარსკვლავის მოსასმენად, ჩვენი პოლიტიკური ელიტისა და "ახალი

25 წელი სცენაზე - პაატა ბურჭულაძე

ქართველების" გარდა, ოპერის იარსევი გადაჭედებული იყო კლასიკური მუსიკის სერიოზული ფანებით, პროფესიონალი მუსიკოსებითა და ჩვეულებრივი მსმენელი (სხვათა შორის, მესამე იარუსი ობობლარის კლასიკებს ეჭირათ). სწორედ ამ მსმენელმა, პროფესიონალი ოსტატობითა და დიდი ემოციებით ბისზე გამოიხატეს თუა დემურბეიკი ბიზეს "კარმენის" ხაბანერაზე, თამარ ჯავახიშვილისა და ბადრი მაისურაძის დუეტი ვერდის "ბალ-მასკარადიან", ლამა ნიქებაძე კალაფის არისტოტელის პუჩინის "ტურანდოტიდან", მაყვალა ქასრაშვილისა და ბადრი მაისურაძის დუეტი "ადრიანა ლეკუერტიდან", ლადო ათაბეგილი და დიდი ხნის მონატრებული ზურაბ სოტყელაძე. პროფესიონალები "ბრაგოს" ძახილით სცენიდან აცილებდნენ ერთადერთ სტუმარ სობრანოს - მარინა გულვეგინას. ფინალამდე პროფესიონალი ბისს ემოციებიც ემატებოდა იმის შეგრძნებით, რომ ოპერის სცენაზე მდგარი ობობლარი, ვარსკვლავები, თეატრის გუნდი და მიქელაძის სახელობის სახელმწიფო სიმფონიური ორკესტრი - ეს ყველაფერი ჩვენი. მაგრამ კულმინაციამ კონცერტის ფინალში მიაღწია: ობობლარმა დაპირებული "ცანბალას კუბლებში" შეასრულა. და სწორედ აქ მოხდა ის სასწაული რაზედაც ზემოთ მოვახსენებთ: ფალიაშვილის ამ გენიალურმა მელოდიამ გააერთიანა ერო, ბერი, ინტელექტუალი თუ ფსევდო-ლიტა, იარუსები და პარტერი. საინტერესოა, რამდენ ხანს გატანს ეს შეგრძნება? ერთი კი ცხადია: იმ ნაწილში თავიანთ გრძობებში არ ტყუილად არიან, თვით დარბაზში მყოფი ჩვენი მთავრობაც კი. ბრაგო ფალიაშვილს!

ქრისტიანი მხატვარი - ირაკლი ფარჯიანი

ანა კორბაკია-სამადაგვილი

საქართველოში არსებული ოთხი ტრადიციული ქრისტიანული ეკლესიის წარმომადგენლები თვლიან, რომ მომავალი ეკუმენეს ეკუმენისა. მათ ქრისტიანულ ეკლესიათა სამუშაო ჯგუფი შექმნეს, რათა ყოველი აღმსარებლობის ეკუმენური ერთიანობის იდეას ხორცი შეასხან. ეს ეკლესიები სომხური სამოციქულო ეკლესია, ევანგელისტურ-ბაპტისტური ეკლესია, ევანგელისტურ-ლუთერანული ეკლესია და რომაულ-კათოლიკური ეკლესია.

ამ ორგანიზაციების წარმომადგენლები, რიგით მოკვდავებთან ერთად, გუშინ "კავკასიის სახლში" შეიკრიბნენ, სადაც ქალბატონმა ნაირა გელაშვილმა მხურვალი სიტყვა წარმოთქვა. როგორც მიხვდა, ყველა ქრისტიანი იქ იყო მართლმადიდებლების გარდა.

მაგრამ კოლფასთან ერთად "კავკასიის სახლში" ეკუმენური მოძრაობის მხარდასაჭერად არ მივსულავარ. არა იმიტომ, რომ რამეს ვერჩი, უბრალოდ, ცხელია, და მსოფლიოს ქრისტიანთა ბედ-იღბალს უჩემოდაც გადამწყვეტდნენ. ჩვენ ირაკლი ფარჯიანის ნამუშევრების დასაფიქსირებლად მივედით, რომლის გამოფენაც,

ირაკლი ფარჯიანის ნამუშევრები "კავკასიურ სახლში"

ანუ "თანამედროვე ქრისტიანული მხატვრობის გამოფენა", გუშინ "კავკასიის სახლში" გაიხსნა.

ეს გამოფენა საერთო ევროპული ასამბლეის გამოაძახია. თავდაპირველი ჩანაფიქრის თანახმად, გამოფენა ჯგუფური უნდა ყოფილიყო, მაგრამ რამდენიმე ქართველ მხატვარს, რომელთა სახელებიც ქალბატონ ნაირას არ ჩამოუთვლია, მასში მონაწილეობაზე

ლი ჩანაფიქრის თანახმად, გამოფენა ჯგუფური უნდა ყოფილიყო, მაგრამ რამდენიმე ქართველ მხატვარს, რომელთა სახელებიც ქალბატონ ნაირას არ ჩამოუთვლია, მასში მონაწილეობაზე

ფრანგული ბალეტის, მუსიკის და აპერიტივის ნაფაზი

ლიონის თანამედროვე კულტურა ჩვენს ქალაქში

ნათია ვადაჭკორია

ლიონის უმაღლესი ეროვნული კონსერვატორიის ახალგაზრდა საბალეტო დასი, რომელიც საფრანგეთის საელჩოს კულტურის განყოფილების მიერ თბილისში იქნა მიწვეული ოპერისა და ბალეტის თეატრთან თანამშრომლობის ფარგლებში, 20 ივნისს თბილისის ოპერის სცენაზე ორნამენტული თანამედროვე ქორეოგრაფიის საღამოს წარმოგვიდგინეს. თუმცა, საქართველოში საფრანგეთის საელჩოს კულტურული პროგრამა, რომელიც გუშინ პრესკონფერენციით დაიწყო, საკმაოდ ფართო და 18-დან 28 ივნისამდე გასტანს, რაზეც უფრო დაწვრილებით მოგახსენებთ.

თავდაპირველად იმის შესახებ, თუ რას წარმოადგენს ლიონის უმაღლესი ეროვნული კონსერვატორიის ახალგაზრდა საბალეტო დასი, რომელიც 22 მოცეკვავის, ტექნიკური პერსონალის და იგივე ლიონის კონსერვატორიის კურსდამთავრებული, დასარტყამი ინსტრუმენტების პროფესიონალი მუსიკოსების - ტრიო "ზუბარის" შემადგენლობით გვეწვია.

მუსიკისა და ცეკვის ლიონის უმაღლესი ეროვნული კონსერვატორიის ახალგაზრდა საბალეტო დასი, რომელსაც ცნობილი ქორეოგრაფი ფილიპ კოენი (სამხატვრო ხელმძღვანელი) ხელმძღვანელობს, გაერთიანებული არიან კონსერვატორიის დამამთავრებელი კურსის კლასიკური და თანამედროვე მოცეკვავეები, რომლებიც შეიძლება ითქვას, უკვე პროფესიონალები არიან. ახალგაზრდა საბალეტო დასი რეგულარულად მუშაობს ისეთ სახელგანთქმულ, თანამედროვე ფრანგ ქორეოგრაფებთან, როგორებიც არიან: დანიელ ლარიე (მას, პასკალინ ვერდეს და ფან გიზორქსს ქართველებიც შესანიშნავად იცნობენ სექსტაკლით "კოპელა"), ანჟელინ პრელ-ჟოკატი, რეინ შობინო, ფან-კლად გალოტი, ფილიპ დეკუფლე, მიშელ კლელენისი, ანა ტრეზა და კერსაკერი და ოილა დიუბოკი. გარდა ამისა, ლიონის კონსერვატორიის საბალეტო დასის პარტნიორები არიან - ლიონის ეროვნული

ტრიო "ზუბარი" მხიარულებას გვიპრდებდა

ოპერა, ლიონის ეროვნული ბალეტის ტრიო-უმ-ორკესტრი, ცეკვის სახლი და სხვა სოლიდური დაწესებულებები. მათი რეპერტუარიც საკმაოდ მრავალფეროვანია - იუვალ პიკის "ურთხული გაზაფხული", ერიკ ობერდორფის "პრიყვების კანტატა", მერს კუნიგემის Cross currents, დომინიკ ბაგუეს Ribatz, Ribatz!, ბენფამინ მილენდის "დაარსება" და ანტონი ტოდორის Fandango.

ფრანგებმა თბილისის ოპერის თეატრთანაც დაამყარეს თანამშრომლობა, რომლის ფარგლებში, ლიონის კონსერვატორიის სამხატვრო ხელმძღვანელი ფილიპ კოენი გასული წლის ნოემბერში თბილისში იმყოფებოდა და ჩვენი ოპერის ოფიციში მოღვაწეობის 13 წლის ობობლეს აღნიშნავს. სხვათა შორის, ფილიპ კოენი ივნისის თვიდან შეწყვეს დიდი თეატრის ბალეტის დირექტორად დანიშნეს. ამავე თანამშრომლობის ფარგლებში

ბი თბილისის ოპერის ბალეტის ტრიო-უმ-ორკესტრი, ცეკვის სახლი და სხვა სოლიდური დაწესებულებები. მათი რეპერტუარიც საკმაოდ მრავალფეროვანია - იუვალ პიკის "ურთხული გაზაფხული", ერიკ ობერდორფის "პრიყვების კანტატა", მერს კუნიგემის Cross currents, დომინიკ ბაგუეს Ribatz, Ribatz!, ბენფამინ მილენდის "დაარსება" და ანტონი ტოდორის Fandango.

ფრანგებმა თბილისის ოპერის თეატრთანაც დაამყარეს თანამშრომლობა, რომლის ფარგლებში, ლიონის კონსერვატორიის სამხატვრო ხელმძღვანელი ფილიპ კოენი გასული წლის ნოემბერში თბილისში იმყოფებოდა და ჩვენი ოპერის ოფიციში მოღვაწეობის 13 წლის ობობლეს აღნიშნავს. სხვათა შორის, ფილიპ კოენი ივნისის თვიდან შეწყვეს დიდი თეატრის ბალეტის დირექტორად დანიშნეს. ამავე თანამშრომლობის ფარგლებში

ხუთი მოცეკვავე გოგონასთვისაა და, ალბათ, საინტერესოა და, ჩემი აზრით, ორიგინალურიც იქნება. საღამოს მეორე განყოფილებაში ბატარაისკის მუსიკაზე იუვალ პიკის მიერ დადგმულ "კურთხეულ გაზაფხულს" გვიპრდებია.

პრესკონფერენციის საპატიო მიზნის გამო ვერც ბატონი გიორგი ალექსიძე დაესწრო, რადგან პეტერბურგის მარიის თეატრში 7 ივნისს, მის მიერ დადგმული ლიონის ბალეტის - "სილიას" პრემიერა გაიმართა ვაგნოვას აკადემიის მოსწავლეთა შესრულებით. დღეს კი, ოპერის თეატრში ამავე პროექტის ფარგლებში გიორგი ალექსიძის თანამედროვე ქორეოგრაფიის საღამო გაიმართება.

გარდა ყოველივე ამისა, ლიონის საბალეტო დასის წარმოდგენის შემდეგ საფრანგეთის საელჩო თავის მომავალ ტერიტორიაზე მუსიკის ღამეზე გვეპატივება, რომელიც მთელს ევროპაში ყოველწლიურად 21 ივნისს აღინიშნება. მთელი ღამის მანძილზე, ღია ცის ქვეშ, ცოცხალი მუსიკის პანკებს შემოვიტანავთ "33 ა" და ტრიო "ზუბარი". ტრიოს სახელწოდება თავისი წევროსანი შემსრულებლებიდან წარმოედგება, ისინიც ლიონის კონსერვატორიის კურსდამთავრებულები არიან და საბალეტო დასთან თანამშრომლობენ. სხვათა შორის, ტრიოს "ზუბარის" მიერ შესრულებულ ცოცხალ მუსიკაზე იცეკვებს ლიონის საბალეტო დასიც.

ეს ჯერ კიდევ არაფერია, 21 ივნისს დღემას სახელობის ცენტრი კონცერტ-აპერიტივზე გვეპატივება, რაც ფრანგულ ენაზე 25 და 28 ივნისს დადგინდება. მუსიკოსების ყველა დიუკოს (ფორტეპიანო) და ყველა პერსონ (ვიოლინო-ჩელი) მუხტრეტის, რაბანინოვის, პულენკის და მენდელსონის მუსიკის გაფორმებით.

ასე რომ, ფრანგული ბალეტის და მუსიკის, მუსუტეი აპერიტივი და მთელი საღამომაც ნინა გვაქვს. ისღა დადგინდება, რომ ყველა ამ პროექტის და იღვინ ავტორს, საფრანგეთის საელჩოს კულტურის ატაშეს ფრანსუა ლორანს მაღალბა მოვასხნოთ და ბალეტთან და მუსიკასთან საზიარებლად მოვემზადოთ.

ისევ კანი

სარეკლამო ოლიმპიადა უკვე დაიწყო

თამარ სუნიგვილი

ამ რეკლამებმა მშვენივრად იმუშავეს

დებენ. და არცაა გასაკვირი, ეს ხომ ყველაზე მნიშვნელოვანი სარეკლამო ფესტივალია, რომელიც მსოფლიოში საუკეთესო რეკლამებს გამოავლენს. ფესტივალის ისტორია ასეთია. მისი იდეა თავდაპირველად კანის კინო-ფესტივალზე დაიბადა, 1954 წელს. იმ პერიოდთან მოყოლებული სარეკლამო კონკურსს ჯერ მოძრავი ხასიათი

რეკლამო რგოლებს ბეჭდვითი რეკლამები და გარე რეკლამები, ე.წ. "ბილბორდებიც" დამატდა, დამკვიდრებულ პრიზებს კი - ახალი პრიზები: ვირტუალური ლომები ნამყვანი ინტერნეტ-რეკლამებისათვის, მედია ლომები საუკეთესო მედია დაგეგმარების სტრატეგიისათვის, და ის ლომები, რომლებიც განკუთვნილია პირდაპირ

რი მარკეტინგისთვის (სხვათა შორის, ეს პრიზი გასულ წელს შემოიღეს). კანის კინოფესტივალის დახურვიდან სულ რაღაც სამკვირიანი პაუზის შემდეგ კანი ისევ ხალხმრავალ ქალაქად იქცა. როგორც ყოველთვის, წელსაც უამრავი მონაწილე ჩავიდა: სადილობენ პოპულარულ "კარლტონ ოტელში", წვეულებებს მართავენ და იკრიბებიან "გუტერ ბარში", ამასთან, ყოველდღიურად უამრავ სარეკლამო რგოლს უყურებენ.

სარეკლამო სააგენტოებისა და რეკლამის მწარმოებელი კომპანიების მიერ წარმოდგენილი პროდუქციის რიცხვმა წელს 16 392-ს მიაღწია. ეს შარშანდელთან შედარებით 5 პროცენტით ნაკლებია, შარშანწინდელ - 2001 წელთან შედარებით კი 13,8 პროცენტით. თუ გაითვალისწინებთ იმას, რომ 2001 წელი სარეკლამო ბუმიც წელს იყო გამოცხადებული, ხოლო წელს კი მთელ მსოფლიოში დაძაბული პოლიტიკური ვითარება სუფევდა, 2003 წლის მაჩვენებელი ნამდვილად არ არის დაბალი. ისიც უნდა თქვას, რომ ის საგრძობლად უსწრებს 2000 წლის მონაცემებს. ფესტივალის თავმჯდომარე როჯერ ჰეტჩელი ასეთ კომენტარს აკეთებს: "2003 წლის მაჩვენებელი ხაზს უსვამს ფესტივალის მნიშვნელობას, გვიჩვენებს ფესტივალის მნიშვნელობას არსებულ მძიმე სიტუაციაში".

შეგახსენებთ, რომ ფესტივალზე მუშაობს საერთაშორისო ყოფილი, რომელიც გრან-პრის გადასცემს ხუთი კატეგორიიდან საუკეთესო ნამუშევარს. კონკურსის დანარჩენი მონაწილენი ერთმანეთს ეცილებიან ოქროს, ვერცხლისა და ბრინჯაოს ლომებისათვის. ყოველწლიურად ერთი დაკადაკა იმართება ყოფილი წევრებს შორის იმის თაობაზე, თუ ვის მიანიჭონ ლომები. მათ შორის ხშირად ხელნართული ბრძოლაც კი იმართება ხოლმე, უნივერსალური სარეკლამო ენის საშუალებით შექმნილი ფილმების განხილვა კიდევ არაფერი. მაგრამ ყოფილი წევრების შორის ბრძოლა განსაკუთრებით მთავრდება, როცა საქმე ანა-თუ იმ ქვეყნის კულტურისა და ტრადიციებისათვის დამახასიათებელ ნიუანსებზე დაფუძნებულ რეკლამებს ეხება. ბუნებრივად, ვილაციისთვის ეს ნიუანსები ძალიან ახლოებული და გასაგებია, ვილაციისთვის კი - სრულიად მიუღებელი. ამ შემთხვევაში ალარაგის ასსოვს ცნობილი გამოთქმა, რომ გემოვნებაზე არ დავობენ, და ისევეა დიდი კონკლავა, თანაც სწორედ გემოვნებაზე.

მადონა იმიჯს ისვლის

ვარსკვლავის ევოლუცია გრძელდება

პირა ნაფარიძე

მადონამ ცხოვრების ახალი წესი აირჩია

პოპსცენის დედოფალმა მადონამ კიდევ ერთხელ აღმოაჩინა საკუთარი თავი. ამჟამად ვარსკვლავი მეულესთან, გაი რიჩისთან ერთად დაკავებულია კაბალას, იუდაისტური მისტიკური წიგნის შესწავლით. ბრიტანულ პრესას თუ დაფუჯერებთ, წყვილი იმდენად სერიოზულად დაინტერესდა ამ ყველაფრით, რომ უახლოეს მომავალში აპირებს ხელახლა დაინეროს ჯვარი, ამჯერად უძველესი იუდაისტური ადათის მიხედვით.

იყო სპორტი და კავებულები, რომ ძირითად დროს სპორტულ დარბაზებში ატარებდა; მოგვიანებით გადავიდა იოგაზე, რასაც იაპონური კულტურით გატაცება მოჰყვა. რამდენიმე წლის წინათ ნამდვილად სენსაციური იყო მადონას ინტერვიუებით აჭრელებული უფრნალ-გაზეთები, სადაც პოპვარსკვლავი დიდი ენთუზიზმით საუბრობდა ბუდიზმზე. უკანასკნელ პერიოდში იგი მთლიანად გადაერთო იოგაზე, თუმცა ორი შეილის გაზრდასა და მუსიკალურ კარიერას დღემდე ერთნაირი მონდომებით ართმევს თავს. და მაინც, მადონას მოსწონდა მშვიდი ამერიკულ-ევროპული მყუდროება. უფრო სწორად, მყუდრო ოჯახური ცხოვრების პარალელურად მომღერალი აგრძელებს შემეცნებას, რამაც ამჯერად იგი იუდაიზმით საკმაოდ სერიოზულად დაინტერესა. უკანასკნელ გატაცებას მსოფლიოში პოპულარულმა წყვილმა ოჯახის ბიუჯეტიდან საკმაოდ დიდი თანხაც შესწირა. წინა კვირას მადონამ და მისმა ცნობილმა მეუღლემ, რეჟისორმა გაი რიჩიმ 3,6 მილიონ ფუნტ სტერლინგად შეისყიდეს შენობა იონდონის ცენტრში, ოქსფორდ-სტრიტის რაიონში, რომელიც ინგლისში კაბალისტური ცენტრს გადსცეს. ასეთი საჩუქრით მადონამ საბოლოოდ ჩამოიშორა კათოლიკეს იმიჯი; მომღერალი ახლა უძველესი ოუდეველი მისტიკოსების ცხოვრებასაა ჩაღრმავებული.

მაღონა მუდამ ახალი ცხოვრების წესის ძიებაშია, რაც ძალიან ზუსტად გამოხატავს ამ ადამიანის შინაგან მდგომარეობას. იმდენად მრავალმხრივი და მოუსვენარია, რომ არასდროს აკმაყოფილებს მიღწეული და ნაწინაველი. წლების განმავლობაში იცვლებოდა მისი გატაცების საგნები. თავიდან პოპვარსკვლავი იმდენად

უზრუნველი მოჭირითა კვლავაც ფორმაშია

პიტერ ფონდა - რობოა თავისუფლებისკენ

პიტერ ფონდას, როგორც ჩანს, მოტო-რობოა არასდროს ბერდება. მსახიობი, რომელიც 1969 წლის საკულტო ფილმში "უზრუნველ მოჭირითში" კაპიტან ამერიკის როლს თამაშობდა, ახლა ნიუ ჰემფშირშია და მოტო-კვირულში მონაწილეობს. კვირას გამართულ მთავარ რობოლაში ის მთავარი მარშალიც კი იყო.

63 წლის ფონდა გატაცებით საუბრობდა მოტოციკლებზეც. მისი აზრით, მართალია, უსაზღვრო გაზატყველებზე რობოლა თავისუფლების საოცარ შეგრძობას ანიჭებს ადამიანს, მაგრამ ეს არ ნიშნავს იმას, რომ მოჭირითის აქვს უფლება, ყურადღება ოდნავ მისცე მოაღწუნოს. "როდესაც მოტოციკლებზე ვზვიავ... საკუთარ თავს 100-200 იარდით ვუსწრებ. არაფრით შეიძლება ოცნებებში წასვ-

7th TBILISI INTERNATIONAL JAZZ FESTIVAL
თბილისის VII საერთაშორისო ჯაზფესტივალი
INCIGNITO THE KENNY GARRETT QUARTET TAKE 6
Sponsors: Nescafe, Mastercard, Visa, Bank of Georgia

ხიზანიშვილის შეძენა "სპორტინგსაც" სურს

გუშინდელ ნომერში გაუწყეთ, რომ საქართველოს ნაკრების მცველის, ზუ-რამ ხიზანიშვილის შეძენა ინგლისურ "ტოტენჰემსაც" სურს და მზადაა, რომ ფეხბურთელის სანაცვლოდ ორი იმდენი გადაიხადოს, რამდენსაც "გლავგო რეინჯერსი" სთავაზობს "დანდის". ხიზანიშვილი მხოლოდ "რეინჯერსი" და "ტოტენჰემი" არ ინტერესდებიან. ქართველი ფეხბურთელის შეძენა კიდევ სამ ინგლისურ კლუბს, გლავგოს "სელტიკს" და ახლა უკვე ლისაბონის "სპორტი-ნგსაც" ნდობებიათ. ამის შესახებ პორტუგალიური პრესა იუწყება და ამტკიცებს, რომ ხიზანიშვილის შეძენა ლისაბონელებს უკვე გადაწყვეტილი აქვთ. თავად ხიზანიშვილი ამჟამად დასასვენებლად იმყოფება.

ბლატერი ესპანელებს უპატივცემულობაში ადანაშაულებს

FIFA-ს პრეზიდენტი, ზემ ბლატერი ესპანეთის ფეხბურთის ფედერაციას საერთაშორისო კალენდრის უპატივცემულობაში ადანაშაულებს. ამის მიზეზი ის გახდა, რომ ესპანეთის ჩემპიონატის უკანასკნელი ტური კონფედერაციის თასის სტარტს ემთხვევა. "კონფედერაციის თასის კალენდარი 2000 წელს, FIFA-ს კონგრესზე დავეგეგმეთ. ტურნირის ჩატარების თარიღები ზუსტად იქ-ნა დადგინილი. ევროპაში ახლა მხოლოდ ერთი პირველობა მიმდინარეობს – ესპანეთის ჩემპიონატი. ამას მე FIFA-ს უპატივცემულობად მივიჩნევ", - განაცხადა ბლატერმა. იმის გამო, რომ ესპანეთის ჩემპიონატზე ჯერ კიდევ ჩასატარებელია უმნიშვნელოვანესი მატჩები, კლუბები უარს ამბობენ თავიანთი ფეხბურთელების, მათ შორის - რონალდოს და ზიდანის, კონფედერაციის თა-სზე გამოვებაზე.

შესაძლოა. ფიგუ "ინტერს" ვალში მისცენ

დევიდ ბექჰემის მადრიდის "რეალში" შესაძლო გადასვლაზე როცა საუბრობენ, ლუმი ფიგუსაც ახსენებენ ხოლმე. ბექჰემის მოსვლამ, შესაძლოა, მართლაც დიდი გავლენა იქონიოს ფიგუს მომავალზე. როგორც ცნობილია, მადრიდელებს ჯერ კიდევ მართებთ მილანის "ინტერსი" ვალი. რონალდოს სანაცვლოდ გადახდილ თანხას "რეალმა" კიდევ 10 მილიონი ევრო უნდა დაუმტკოს. გავრცელდა ინფორმაცია, რომლის მიხედვითაც, იმ შემთხვევაში, თუ "რეალი" მართლაც შეიძენს ბექჰემს, მადრიდელები ფიგუს "ინტერში" გაუშვებენ და იტალიელებთან ვალესაც გაასწორებენ. ცხადია, ფიგუ 10 მილიონზე მეტი ღირს და, ალბათ, მილანელებს აქვთ მოუწენი ფულის დამატება.

ჰაკან იაკინი "ატლეთიკოში" გადავა

ინგლისური "ლივერპულის" სატრანსფერო პოლიტიკა დიდ წარუმატებლობებს განიცდის. ჯერ იყო და, ფრანგი ჯიბრილ სისეს "ოსერიდან" გადმოიბრებ-ის გეგმა ჩაიშალა, ახლა კი ჰაკან იაკინსაც იგივე ბედი ეწია. ფერარ ულიეს შვეიცარიის "ბაზელს" ნახევარმცველის შეძენა სურდა, თუმცა ეს უკანასკნელი "ლივერპულს" მადრიდის "ატლეთიკოს" ამჯობინებს და, ალბათ, გადავა კიდევ ესპანურ კლუბში. იაკინის აგენტმა განაცხადა, რომ მადრიდელებთან ყველა შეთანხმება მიღწეულია და კონტრაქტს მიმდინარე კვირაში მოეწერება ხელი.

კანუს "არსენალიდან" აძევენ

ლონდონის "არსენალის" ხელმძღვანელობამ განაცხადა, რომ კლუბის ნიგერიელ ლეგიონერს, ფენაკეო კანუს 1 მილიონ გირვანქას გადაუხდის, თუ ეს უკანასკნელი გუნდიდან წავა. კონტრაქტი კანუს კიდევ ორი წლით აკავშირებს "არსენალთან" და მისი ყოველკვირეული ხელფასი 40 ათას გირვანქას შეადგენს. თავად ფეხბურთელს არსადაც არ სურს ნახვლა, თუმცა "არსენალის" ფრანგ მწვრთნელს ნიგერიელის იმედი აღარ აქვს და მის თავიდან მოცილებას ცდილობს. "არსენალში" დარჩნულებულიები არიან, რომ ცუდ ფორმაში მყოფი კანუს გააყვდვას ვერ მოახერხებენ, ამიტომაც გუნდიდან ნასვლაში ფულს სთავაზობენ.

ჩემპიონთა ლიგის მონაწილეები

ევროპის ქვეყნების, თითქმის, ყველა ეროვნული ჩემპიონატი დასრულდა. აქედან გამომდინარე, უკვე ცნობილია იმ გუნდების ვინაობა, რომლებიც ჩემპიონთა ლიგის 2003/2004 სეზონში მიიღებენ მონაწილეობას. ვთავაზობთ ამ კლუბების სიას.

ძირითად ზადეში მოხდენენ:

- 1. მილანი (იტალია)
- 2. ინტერი (იტალია)
- 3. იუვენტუსი (იტალია)
- 4. რეალ სოსიედადი (ესპანეთი)
- 5. რეალი (ესპანეთი)
- 6. მანჩესტერ იუნაიტედი (ინგლისი)
- 7. არსენალი (ინგლისი)
- 8. ბაიერი (გერმანია)
- 9. შტუტგარტი (გერმანია)
- 10. ლიონი (საფრანგეთი)
- 11. მონაკო (საფრანგეთი)
- 12. ოლიმპიკოსი (საბერძნეთი)
- 13. პანათინაიკოსი (საბერძნეთი)
- 14. ეინდხოვენი (ჰოლანდია)
- 15. ბემქითაში (თურქეთი)
- 16. პორტო (პორტუგალია)

მე-3 საკვალიფიკაციო ეტაპზე:

- 1. დეპორტივო (ესპანეთი)
- 2. სელტა (ესპანეთი)
- 3. ლაციო (იტალია)
- 4. ნიუკასლი (ინგლისი)
- 5. ჩელსი (ინგლისი)
- 6. დორტმუნდი (გერმანია)
- 7. მარსელი (საფრანგეთი)
- 8. აეკ (საბერძნეთი)
- 9. აიაქსი (ჰოლანდია)

მე-3 საკვალიფიკაციო ეტაპზე:

- 1. დეპორტივო (ესპანეთი)
- 2. სელტა (ესპანეთი)
- 3. ლაციო (იტალია)
- 4. ნიუკასლი (ინგლისი)
- 5. ჩელსი (ინგლისი)
- 6. დორტმუნდი (გერმანია)
- 7. მარსელი (საფრანგეთი)
- 8. აეკ (საბერძნეთი)
- 9. აიაქსი (ჰოლანდია)

საქართველოს ჩემპიონი "დინამო" კვლავინდებურად პირველი საკვალიფიკაციო ეტაპიდან დაიწყებს ბრძოლას.

TV-სპორტი

ოთხშაბათი. 18 ივნისი

HTB + ФУТБОЛ	18:50 ცხენოსნობა. "Royal ascot". პირდაპირი ტრანსლაცია ინგლისიდან
13:00 თავისუფალი დარტყმა	20:00 ფორკაობა. რუსეთის ჩემპიონატი
13:15 განვლილ სეზონის გახსენება. ინგლისის ჩემპიონატი. "მანჩესტერ სიტი" – "მანჩესტერ იუნაიტედი"	21:20 სახვლიო ტელეპორგრამა
15:00 ესპანეთის ჩემპიონატი. მიმოხილვა	21:25 ცურვა. "Mare Nostrum Swimming Series". პირდაპირი ტრანსლაცია
15:55 ჩემპიონთა ლიგის არქივი. 98/99 სეზონი. "ინტერი" – "რეალი"	23:00 სპორტული ტანვარჯიში. რუსეთის თასი
17:40 განვლილ სეზონის გახსენება. გერმანიის ჩემპიონატი. "ბორუსია" – "ჰამბურგი"	01:20 ახალი ამბები
19:20 თავისუფალი დარტყმა	18:50 სუშო. რუსეთის ჩემპიონატი
19:35 სახვლიო ტელეპორგრამა	
19:40 "დარტყმა გოლისთვის"	
19:55 რუსეთის ჩემპიონატი. "ტორპედო" – "სპარტაკ-ალანია". პირდაპირი ტრანსლაცია	
21:50 ფეხბურთი ანიდან პაემდე"	
22:20 განვლილ სეზონის გახსენება. იტალიის ჩემპიონატი; "ლაციო" – "პარმა"	
00:05 ჩემპიონთა ლიგის არქივი. 98/99 სეზონი. "რეალი" – "სპარტაკი"	
01:50 "ფეხბურთი ანიდან პაემდე"	
02:20 "დარტყმა გოლისთვის"	

HTB + СНОРТ	11:00, 15:45, 18:30, 21:00 პრეს-ცენტრი
11:15, 21:15 "ოლიმპის სიუჟეტი"	
11:20 აერობიკა	
11:45 ვარსკვლავური სამშაბათი	
12:45 საპორტუო მომხილვა	
13:25 საპორტული ტანვარჯიში. რუსეთის თასი. პირდაპირი ტრანსლაცია	
16:00 ფორკაობა. რუსეთის ჩემპიონატი	
17:00 "კეგლის დროა"	
17:30 წყალბურთი. ევროპის ჩემპიონატი. ვაჟები. ფინალი. სერია და მონტენეგრო – ხორვატია	

ფეხბურთი

საიდუმლო მოლაპარაკება სარდინიაზე

ჰაპარაკიმ "რეალისა" და "მანჩესტერის" წარმომადგენელთა შეხვედრა ფირზე დააფიქსირა

ჰაპაა თოთაძე

თითქოს, არაფერი იყო გასარკვევი. თითქოს, მისი მომავალი კლუბის ვინაობა ცნობილი იყო, მაგრამ... ხუნა ლაპორტას "ბარსელონას" პრეზიდენტად არჩევამ პასუხი ვერ გასცა კითხვას, თუ სად გააგრძელებს კარიერას ინგლისელი ნახევარმცველი. ლაპორტას მიერ გაკეთებული განცხადებებიდან - მას წინასწარი კონტრაქტი ჰქონდა გაფორმებული ბექჰემთან; ერთ კვირაში კი ევროპული საინფორმაციო წყაროები თავიდან იწყებენ მსჯელობას, თუ რომელმა კლუბმა შეძლება იყიდოს ბექჰემი. რა გახდა ასეთი მსჯელობის მიზეზი და რა უშლის ხელს ბექჰემის "ბარსელონაში" გადასვლას?

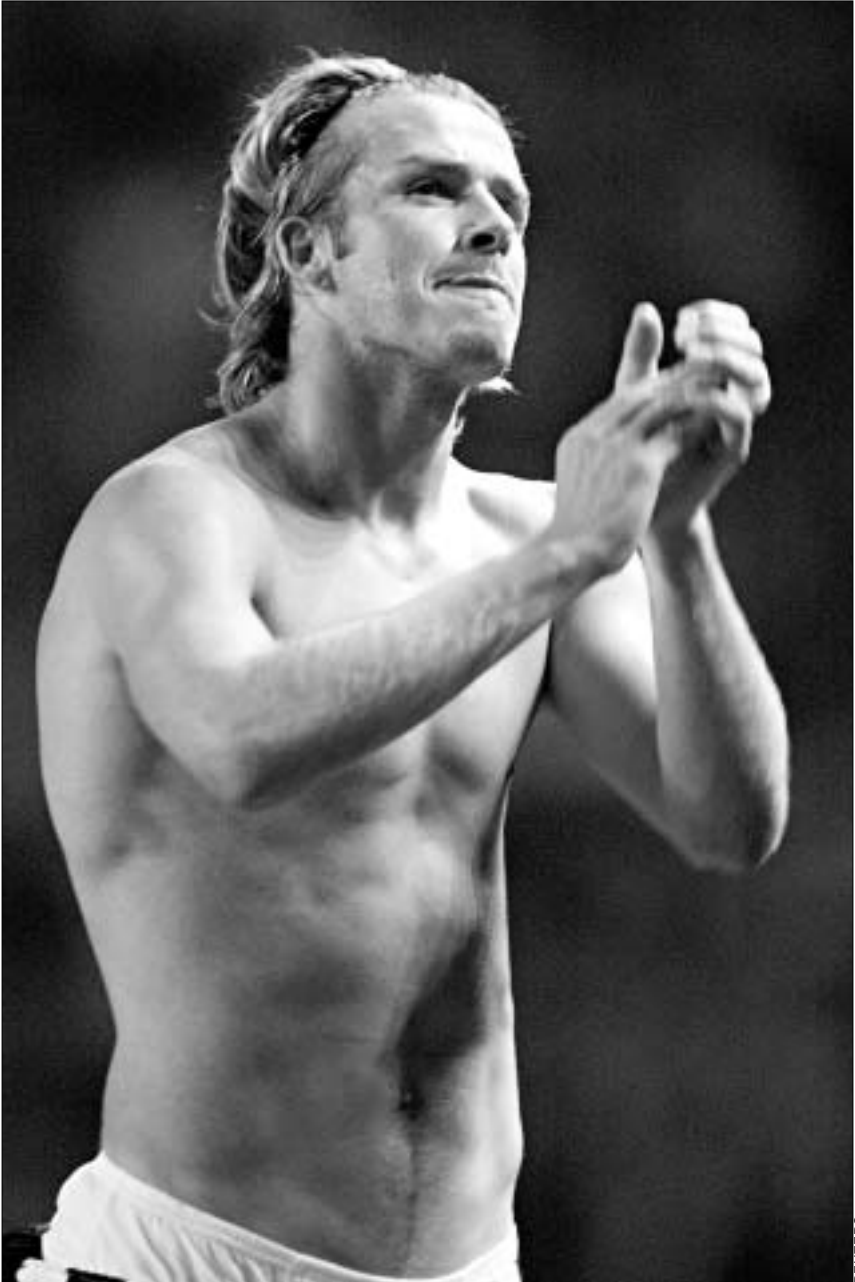
საიდუმლო მოლაპარაკება

ყველაფერი დაიწყო იქიდან, რომ "მანჩესტერ იუნაიტედის" დირექტორი, პიტერ კეინონი სარდინიაზე შეხვედა მადრიდის "რეალის" წარმომადგენელს. ძნელი მისახვედრი არაა, რაზეც იქნებოდა საუბარი. ინგლისურმა "The Sun"-მა შეხვედრის ამსახველი ფოტოც კი მოიპოვა, რომელმაც "ბარსელონას" ახლად არჩეული პრეზიდენტის აღმოფთვება გამოიწვია. "ო, არა! თუ ეს ფოტო მართალია, მაშინ მე "მანჩესტერის" წარმომადგენლებთან მომინევს საუბარი და იმედია, ისინი მოახერხებენ ჩემს კითხვებზე პასუხის გაცემას", - უწინაღობითან საუბარში განაცხადა ლაპორტას მარჯვენა ხელმა, სანდრო როსელმა.

მართალია, მადრიდელთა ტექნიკური დირექტორი, ხორხე ვალდანო უარყოფს იმ ფაქტს, რომ "რეალის" წარმომადგენელი კეინონს ბექჰემის თაობაზე ესაუბრა, მაგრამ ვინ დაუჯერებს მას? ვალდანოს თქმით, მხარეებმა აზნაში კლუბების მიერ წარმოებულ მარკეტინგზე ისაუბრეს და რაღაც ერთობლივი გეგმები შეიმუშავეს.

ლაპორტას განცხადებამდე კარგა ხნით ადრე ინგლისური და ესპანური მედია ვარაუდს გამოთქამდა, რომ "რეალის" პრეზიდენტის დუმილი საეჭვო იყო. "დიდი საქმეების წინ პერესას გაჩუმება სჩვევია, თითქოს ამ საქმიდან არაფერი არ გამოდის, ან ამ საქმით არ არის დაინტერესებული. ამიტომაც, არავის გაუკვირდეს მომავალი სეზონიდან ბექჰემმა "რეალის" მაისურა რომ მოირგოს", - "მარკაში" ორი კვირის წინ გამოქვეყნებულ სტატიის ციტატაც მეტყველებს, რომ ბექჰემის "რეალში" გადასვლა-არგადასვლის საკითხზე ნერტილის დასმა შეცდომა იყო.

"არ მგონია, "რეალი" ნესების დაცვით თამაშობდეს. როგორც ჩანს, მადრიდელებმა თავიანთ საყვარელ ხერხს მიმართეს და ფეხბურთელთან მოლაპარაკება ყველას ზურგს უკან დაიწყეს. თუ ყველაფერი ისე იყო,

დევიდ ბექჰემის გამო "რეალი" და "ბარსელონა" ეცილებიან ერთმანეთს

"მანჩესტერისა" და "რეალის" ხელმძღვანელების საიდუმლო შეხვედრის ფოტო

მოსკოვის „სპარტაკის“ ახალი სკანდალი

გადააყენებენ თუ არა რომანცევს?

მიხეილ ახიზვილი

"ბარსელონასთან" დაკავშირებულ ენებთააღლევის არ ჩაუვლია, რომ აღმოსავლეთ ევროპის ერთ-ერთ საუკეთესო კლუბში, მოსკოვის "სპარტაკში", რომლის რეგისაც ვერნი თანამემამულე, ვალერი აბრამიძე იცავს, გაზაფხულზე დაწყებული სკანდალი ახალი ძალი აგორდა. აპრილიდან მოყოლებული, გუნდის მთავარ მწვრთნელს, ოლეგ რომანცევს ხან გადასახადების დამალვისთვის ემუქრებოდა ციხე, ხან ფარული ანგარიშები აღმოუჩინეს უცხოურ ბანკებში, სადაც "სპარტაკის" ფეხბურთელების სატრანსფერო "შავი" ფული ირიცხებოდა. საბოლოოდ კი, რომანცევსა და ჩერვიჩევს შორის არსებული უთანხმოებების გამო, ოლეგ რომანცევის სპარტაკულ კარიერას, რომელმაც ეს გუნდი რუსეთის ცხრავაზის ჩემპიონი გახადა, 19 ივნისს შეიძლება წერტილი დაესვა.

შეგახსენებთ, რომ ყველაფერი კლუბში ახალი პრეზიდენტის, ანდრე ჩერვიჩევოს დანიშვნის შემდეგ დაიწყო. საფეხბურთო კლუბი "სპარტაკის" მოსკოვის მთავარი აქციონერის, კომპანია "ლუკოილის" მიერ დანიშნულ ჩერვიჩევოსა და რომანცევს შორის პირველივე დღეებიდან დაიძაბა სიტუაცია. ალბათ, დიდი ავტორიტეტის მქონე რომანცევს საფეხბურთო სამყაროში უსახველო ჩერვიჩევო ვერაფერი დააულებდა, რომ არა კრიზისი, რომელიც "სპარტაკში" გასულ წელს დაიწყო და დღემდე გრძელდება. "სახალხო გუნდი" მისთვის უჩვეულო და სამარცხვინო პოზიციას იკავებს სატურნირო ცხრილში - "სპარტაკი" ამჟამად მეორე ათეულშია. არსებულ სიტუაციას რომანცევმა ჩერვიჩევოს აბრალევის და მას დაუფინანსებლობის და გუნდის კომპლექტაციისას დახმარების გაუწყობის გამო ადანაშაულებს. თავის მხრივ, ჩერვიჩევო რომანცევს არაკომპეტენტურობაში სდებს ბრალს. დაპირისპირებაში მედიაატქენილოგიებიც ჩაერთო, სადაც, გასაცემი მიზეზების გამო, გამარჯვება უფრო ფულიანია, "ლუკოილის" წარმომადგენელ ჩერვიჩევს დაწარჩა. გუნდში გაიმართა "სპარტაკის" აქციონერთა საერთო კრება, სადაც

ოლეგ რომანცევის საქმე ცუდადაა

უნდა გადაწყვეტილიყო როგორც მწვრთნელის, ისე პრეზიდენტის საკითხი და სწორედ ამ მნიშვნელოვანი მოვლენის წინ რუსეთის ყველაზე გავლენიან სპორტულ გამოცემაში, "სპორტ-ექსპრესში" გამოქვეყნდა ინტერვიუ "სპარტაკის" პრეზიდენტთან, რომელშიც რომანცევი მწვავედ იყო გაკრიტიკებული. თავად ვახუტის პოზიციაც რომანცევის საწინააღმდეგოდ იყო ჩამოყალიბებული. ერთი სიტყვით, პუბლიკაციას ამკარავდ ბენზინის სუნი ასე-დოდა.

"შემადგენლობასთან დაკავშირებით რომანცევთან ჩემი მისამართები გამოთქმული ბრალდება აბსურდულია. "სპარტაკი", ქვეყნის მასშტაბით, საუკეთესოდ დაკომპლექტებული გუნდია. ერთი ორი პოზიციი კი მოიკოჭლავს, მაგრამ არა იმდენად, რომ ასეთი ჩავარდნა გამოიწვიოს. თავად "სპარტაკის" უხედურების მიზეზი ყველაზე ილიი მისახვედრია - "პრეზიდენტმა არა-აგის ყიდვლობს". უხედურება ისაა, რომ მე არავის ყიდვას არ მიბოვნი. ჩემი ერთობლივი მუშაობის პერიოდში სულ სამი გვარი მოეხსენიეს როგორც მისთვის, რომელიც შეწყასდნის დაბერუნება, სეზონებს შორის შეხვედრებში მოხვედს სმიონოვის შექნა და, რამაც ყველაზე უფრო გამოავა, მთხოვეს ნიგმატულინის დაბრუნება; ეს იყო და ეს.

ვერ ვხედავ მწვრთნელის ასეთი ახირებული მოთხოვნების შესრულების აუცილებლობას. ჩვენ წინ უნდა მივდიოდეთ და ისეთი ახალგაზრდა ფეხბურთელების აღმოჩენით უნდა ვიყოთ დაკავებული, როგორებიც არიან საშა და ნიშევისკი, რომა პავლოუჩენკო. დანიშნვისკი ჯერ ბოლომდე არ გახსნილა, მაგრამ ვფიქრობ, ეს ძალიან მალე მოხდება. ისეთი ფეხბურთელები უნდა გამოცხებნით, როგორებიც არიან ლუიზაო, მოიზესი, შემადგენლობა უნდა გავაახალგაზრდაოთ. ამისწინით, რა აზრი აქვს ბესნასტინისის შექნას? გასულ სეზონში ამ კაცმა სულ 9 თუ 10 გოლი გაიტანა, თანაც, ნახევარი - პუნალტით. შეიძლება, რომანცევივით განაცხადო, "მთელს პასუხისმგებლობას საკუთარ თავზე ვიღებ" რომელ "პასუხისმგებლობას" დემაგოგურს? მეც მზად ვარ ჩემს თავზე ავიღო! ვინ აიღებს პასუხისმგებლობას იმ ორ ათეულ ფეხბურთელზე, რომლებიც "სპარტაკს" 15 მილიონი დოლარი დაუფლდა - და ქარვასლაში სხედან? აფორკული, იუგოსლავური "შედევრები"... ფიქრობთ, რომ ისინი მე შევიძინებ? ოლეგ ივანოვიჩის ჩემთან ურთიერთობებში პრობლემები შექმნიან, არ ვარ ის კაცი, რომ სხვისი ბრაზი დავიოდ, ვიღაცას ჩემზე ხელუბნი შევან მინდობი. ჩემთან რომანცევს ისე არ გავმატულინის დაბრუნება; ეს იყო და ეს.

როგორც ვვარაუდობთ, მაშინ საქმეში ფიფა-ს ჩარევა მოგვიწევს, - ეს უკვე ლაპორტას სიტყვებია, რომელიც მან გუშინ დილით თქვა, საღამოს კი, - მე არ დავიბრუნებარ გულშემატკივრებს ბექჰემის ყიდვას. ვიცი, რომ ის ძალიან კარგი ფეხბურთელია და ჩვენ კლუბს სჭირდება. მე მხოლოდ ის ვთქვი, რომ "მანჩესტერ იუნაიტედისგან" სიტყვიერი თანხმობა მქონდა მიღებული და ვიმედოვნებ, ინგლისური კლუბის ხელმძღვანელობა თავის სიტყვას არ გადათქვამს". ხომ არ ფიქრობთ, რომ ეს იმ კაცის სიტყვებია, რომელმაც ბექჰემის სახელი არჩევნების მოსახებად გამოიყენა? ყველაფერი ახლო მომავალში გაირკვევა, მაგრამ თუკი ეს დადასტურდა, ლაპორტას დიდი ხნით არ მოუწევს პრეზიდენტობა.

იმავე "The Sun"-ის ინფორმაციით, სარდინიაზე გამართულ შეხვედრაზე ესპანელებმა კეინონს 15 მილიონი გირვანქა და ლუმი ფიგუ შესთავაზეს, თუმცა კეინონს მთლიანი თანხის - 30 მილიონის აღება სურს.

ღირს კი ბექჰემი ამდენი?

ამ კითხვას "ბარსელონას" მწვრთნელი, რადომირ ანტიჩი სვამს. მისი თქმით, არაა მიზანშეწონილი ამხელა ფულის გადახდა ერთ ფეხბურთელს მაშინ, როცა კლუბს გასაძლიერებლად, ანტიჩის თქმით, სულ ცოტა, ოთხი-ხუთი ფეხბურთელი სჭირდება; "თუკი ბექჰემში ამხელა თანხას გადავიხდით, მაშინ სხვებს ვეღარ ვიყიდით. ამით კი რა გამოდის, ერთი ფეხბურთელი ამხელა ღირებულებად და ისეთივე შედეგს მივაღწევთ, რასაც წელს მივაღწიეთ".

აი, კიდევ ერთი ფაქტი "ბარსელონასგან" ბექჰემით რეალურად დაინტერესებმა რომ დავეჭვებოდ. არავისთვისაა დამალული, რომ ბოლოდროინდელმა წარუმატებლობებმა კლუბი არნახულად აზარალა. შედეგად, "ბარსა" აღარაა ის გუნდი, ტრანსაფერებში ერთ სეზონზე 50 მილიონი და მეტი არც დახარჯოს. ყოველ შემთხვევაში, ასე ამტკიცებენ ესპანური გამოცემები. აქედან გამომდინარე, ანტიჩის ნათქვამი სრულიად მართებულია. გუნდს ურჩევნია ბექჰემში გადასახდელი თანხით ორი-სამი მაღალი კლასის ფეხბურთელი შეიძინოს.

სასურველი შვიდი ნომერი

საინტერესოა, ვინ ჩაიცვამს შეიწირვან მისიურას, თუკი ბექჰემი "რეალში" გადავიდა? ვეღავიდა? ინფორმაციო წყაროებს მოჰყავთ ბექჰემის ადრეული განცხადება, რომ ის ნებისმიერ კლუბში შეიძლება რომ-რად ითამაშებს, მაგრამ "რეალში" ასეთი ნომრით ხომ მადრიდელთა კერაში, რადრელებმა თამაშებს. იქნებ, დროთა განმავლობაში ბექჰემმა აზრი შეიცვალა და ნებისმიერი ნომრით თამაშზე ყაბულსა?

სასურველი შვიდი ნომერი

საინტერესოა, ვინ ჩაიცვამს შეიწირვან მისიურას, თუკი ბექჰემი "რეალში" გადავიდა? ვეღავიდა? ინფორმაციო წყაროებს მოჰყავთ ბექჰემის ადრეული განცხადება, რომ ის ნებისმიერ კლუბში შეიძლება რომ-რად ითამაშებს, მაგრამ "რეალში" ასეთი ნომრით ხომ მადრიდელთა კერაში, რადრელებმა თამაშებს. იქნებ, დროთა განმავლობაში ბექჰემმა აზრი შეიცვალა და ნებისმიერი ნომრით თამაშზე ყაბულსა?

გუშინ კი "კლუბის დირექტორთა და ადმინისტრატორთა დახვედრაში კრება გაიმართა, რომელზეც გუნდის მთავარი მწვრთნელის, ოლეგ რომანცევის შემადგენლობის თაობაზე მიიღეს გადაწყვეტილება", - იტყობინება "სპარტაკის" პრესასამსახური. თუ როგორი გადაწყვეტილება მიიღეს, ცნობილი გახდება ხუთშაბათს, 19 ივნისს, "სპარტაკი" - "სატურნის" კალენდარული მატჩის შემდეგ. კლუბის პრეზიდენტი, ანდრე ჩერვიჩევო მატჩის შემდეგ პრესკონფერენციას გამართავს. როგორც ჩანს, "სპარტაკის" ორ მთავარ პირს შორის არსებული სკანდალი უკვე გადაწყდა. საერთაშორისო, რომ რომანცევი თავის პოსტიდან უკვე გადაყენებულია. ზემოთ ხსენებული ინტერვიუში ჩერვიჩევო იმ ისიც განაცხადა, რომ ვერ წარმოუდგენია, თუ როგორ უნდა იმუშაოს მომავალში რომანცევთან ერთად. თუმცა, ოლეგ ივანოვიჩსაც აქვს თავისი კონკრეტული მსოიანი. "სპარტაკის" კალენდარული მატჩის შემდეგ, კლუბის მხრიდან მისი განცხადების შემთხვევაში, "სპარტაკს" მისთვის სერიოზული ფინანსური კომპენსაციის გადახდა მოუწევს. ამას გარდა, რომანცევმა სულ ორი დღის წინ რუსეთის თასიც მოიგო. იმ შემთხვევაში, თუ "სპარტაკს" ხუთშაბათს სატურნირო ცხრილში მეორე ადგილზე მყოფი "სატურნის" დამარცხებაც მოახერხა, ჩერვიჩევოს ძალზე გაუჭირდება რომანცევის გადაყენებაზე განცხადების გაკეთება.

და, რაც მთავარია, ამ სპეციალისტს მხარს უჭერს "სპარტაკის" გულშემატკივრთა მრავალმხრივი აზრით. "სპარტაკის" გულშემატკივართა ინტერნეტგვერდზე გამოქვეყნდა "ლუკოილისაში" მიმართული ამ გუნდის ქომაგების განცხადება, რომელშიც გულშემატკივრები სრულ მხარდაჭერას უცხადებენ მწვრთნელს და პრეზიდენტის წინააღმდეგ გამოსდინ. რამდენად მიაქცევს ყურადღებას "ლუკოილის" ხელმძღვანელობა გულშემატკივრების ამ განცხადებას და რომანცევის სურველი, ორ დღეში გამოჩნდება.

ტიტულიანი ტიტვლავი პიროსნა

სამბო უნივერსიადის გზას გაუდგა

ბიზა ბარსაპოვილი

ხვალეიდან საქართველოს სამბოს ნაკრები სალონიკის გზას გაუდგება. სალონიკის მოსოფლიოს უნივერსიადის მასპინძლობს. მწიშნელოვან ასპარეზობაზე გამგზავრებამდე საქართველოს ნაკრები მცხეთაში "დავით სარაჯიშვილი & ენისელის" მეწარმე, გუჯა ბუბუტიევილი საკუთარ კარმიდამოში მიიღო და გამგზავრების წინ წარმატებები უსურვა.

ქართველმა სამბისტებმა, ვიდრე გუჯა ბუბუტიევილის სახლს ენვიდნენ, სამხედრო აკადემიაში უნივერსიადამდე ბოლოს წინა შეკრება გაიარეს და ვარჯიშის დასრულებისთანავე მცხეთის გზას გაუდგნენ.

უჩვეულო ის გახლდათ, რომ საქართველოს მთელი ნაკრები "კაპას" ფორმის სპორტულ ფორმაში იყო გამონყობილი - პირველი შემთხვევაა, როდესაც სამბოს ნაკრები შეჯიბრებაზე ერთნაირ ფორმაში ჩაცმული იყილით. ფორმა რა გასაკვირიაო, - იკითხავს ვინმე, მაგრამ ქართველ სამბისტებს აქამდე ესეც სანატრელი ჰქონდათ.

"გული მწყდება, როდესაც სხვა ქვეყნის ნაკრებებს ერთნაირ ფორმაში ეკიპირებულეს ვხედავ, ჩვენ კი უბადრუკად გამოიყურებით", - ცოტა ხნის წინ, ევროპის ჩემპიონატის დასრულების შემდეგ გულგატეხილი აცხადებდა იაძე.

უჩვეულო იყო ისიც, რომ უნივერსიადამდე გამგზავრების წინ ნაკრები მთავარ მწვრთნელს, ოლეგ იაძეს განგაშის ზარების რაკე არ უტეხავს. საქმე ისაა, რომ ამჯერად მათ გუჯა ბუბუტიევილი დაეხმარა. ოლეგ იაძეს სწორედ ამ და სხვა საკითხებზე გავესაუბრეთ.

დახმარებისთვის მუდამ კარდაკარ სირბილი გინევდათ და, თითქმის, ყოველთვის უართი გისტუმრებდნენ. ახლა რა მოხდა?

12 წლის განმავლობაში ვმთხოვრობდი. დახმარებისთვის ვისთვის აღარ მიმიმართავს. გაჭირვებამ ბოლოს გუჯა ბუბუტიევილითან მიმიყვანა, რომელიც ყოფილი სამბისტის და ჩვენი დიდა ქობაკის, მეგულე ჩხაიძის შემგებელი შეგვხვდა. გავაცხი მას ჩვენი გაჭირვება, აფუსხვნი, რომ უნივერსიად იწყებოდა, რომელზე მონაწილეობა აუცილებლად გვჭირდებოდა. ფურხარ, რომ ნახევარი გუნდის წევრების საშუალებაც არ გვექონდა. შედეგმა მოლოდინს გადააჭარბა - ბატონი გუჯა თედო გუნდს დაეხმარა, - ამაზე როგორ გალახარაკებო.

გუჯა ბუბუტიევილი სამბისტთა ნაკრების გარემოცვაში

ფორმებიც მან შეიძინათ...

ევროპისა თუ მოსოფლიოს ჩემპიონატებზე, ოღონდ კი ბიჭებს საკუთარი სიძლიერე დაემტკიცებინათ, ბევრ რამეზე გამობოდი უარს. ერთიანი ეკიპირება აქამდე არც გველირებია. ფაქტობრივად, ტიტვლები ვიყავით. აი, ეს ბიჭები - მოსოფლიოსა და ევროპის ჩემპიონები, ტიტულიანი სპორტსმენები არიან, მაგრამ როდესაც ბუბუტიევილის საჩუქარი მიიღეს, ბაგუევილით უხაროდათ. მაღლობის მეტი რა გვეთქმის. ასეთ კაცურ ფესტს ვერ დავიფიქვებთ.

შავლების პროცესშიც შეიძინევა სიახლე...

ჩვენთვის შეკრებები ფუფუნებაა, თუმცა უკეთესობისკენ ძვრა ამ მხრივაც გვაქვს. თუ აქამდე ფალავანთა კლუბში ვვარჯიშობდით, ახლა სამხედრო აკადემიის კეთილმოწყობილ ბაზაზე გადავიწყობით.

იქ როგორ მოხდით?

სამხედრო აკადემიის ხელმძღვანელებისგან მივიღეთ წინადადება, რომ კურსანტებს საბრძოლო სამბო შევასწავლოთ. სანაცვლოდ კი, დარბაზს გვითმობენ.

ანუ ერთგვარი ბარტერი იქნება?

დაახლოებით. სალონიკიდან ჩამოსვლის შემდეგ სამხედრო აკადემიასთან ოფიციალურ ხელშეკრულებასაც გადავიფორმეთ. იდეას გენერალური შტაბის უფროსი, ჯონი ფირცხალაიშვილიც უჭერს მხარს.

ოლეგ იაძესთან გასაუბრების შემდეგ მასპინძელს - გუჯა ბუბუტიევილს ორივე კითხვით მივმართეთ.

სამბოს ბევრი ალმაცერად უყურებს. აქედან გამომდინარე, ნაკლებად აცხადებენ, მიზეზი ისაა, რომ სპორტის ეს სახეობა ოლიმპიური თამაშების პროგრამის ოფიციალურ ნაწილში არ შედის. აქედან გამომდინარე, თქვენი სამბოტი დაინტერესება ცოტა გასაკვირია. რატომ მაინც დამაინც სამბო?

რა მნიშვნელობა აქვს სპორტის რომელი სახეობაა. სპორტის დანიშნულება ის არის, რომ ჯანმრთელი ადამიანი გახადოს. ასეთები მერე ჯანმრთელ ქვეყანასაც ააშენებენ. მინდა, ახალი საზოგადოების შექმნაში მივიღო მონაწილეობა. ჩემთვის ნებისმიერი სპორტი ქვეყნის ხვალისთვისაა.

თქვენს კარმიდამოში მშვენიერი სპორტული მოუდანი. როგორც შევიტყუე, აქ პარატისტები და მოჭიდა-

ვეები უსასყიდლოდ ვარჯიშობენ. ხომ არ აპირებთ ამგვარი მოედნის სადმე სხვაგან აშენებას?

ასეთი კომპლექსის აშენება მინდა მცხეთაში, თან, ერთის კი არა, რომელიც ყველას თვალში ეჩხირება, არამედ ათის. ცუდი იქნება, თუკი ასეთი მოედნებით ჯანმრთელი ცხოვრების წესს შეუწყობთ ხელს...

.....ისეც ნაკრებზე მოვასხენებთ. როგორც თამი აღვნიშნეთ, საქართველოს ნაკრები მოსოფლიო უნივერსიადამდე მონაწილეობისთვის ხვალ, გამთენიისას გაუდგება ავტობუსით სალონიკის გზას. ასპარეზობები 22 ივნისის იწყება და 26-ში სრულდება. იაძის ვარჯიში, საქართველოს ნაკრები, დაახლოებით, შვიდ მედალს მოიპოვებს. მწვრთნელი იმედოვნებს, რომ აქედან სამი ჩემპიონის იქნება, დანარჩენები კი - "ვერხელი" და "ბრინჯაო". სალონიკში ისაპარეზებენ: უმანგი კუზანაშვილი (52კგ), აკაი ხანიშვილი (57), დავით სვიმონიშვილი (62), ნოდარ მჭედლოშვილი (68), გიორგი ბაინდურაშვილი (74), ლევან ნიკლაური (82), გიორგი შუბუტიევი (90), დავით ლილუაშვილი (100) და მძიმეონოსანი ზვიად ნიკლაური.

რამბო

სამხრეთი ინგლისი ევროპელების

რუსეთი კი უკვე ჩეხეთშიც მარცხდება

პაატა თოთაძე

მეორე კვირაა ევროპული რაგბის პრესტიჟის მხლოდ ინგლისელები იცავენ. ჩრდილოეთ ნახევარსფეროს გუნდები სამხრეთში მოგზაურობენ და მოსოფლიო თასისთვის იტარებთან შესაჯიბრებლად ემზადებიან. ერთი კვირის წინ ინგლისელებმა ახალ-ზელანდიელი მათრები დაამარცხეს, ორი დღის წინ კი ველინგტონში "ოლბლეის" სძლიეს 15:13. სხვათა შორის, 1973 წლის მერე ინგლისელებმა პირველად მოახერხეს ზელანდიელთა დაამარცხება სტუმრად, რითაც კიდევ ერთხელ დაამტკიცეს, რომ მოსოფლიო რეიტინგში პირველ ადგილს დამსახურებულად ფლობენ. გასაკვირია, მაგრამ მატჩის უმეტესი დროის განმავლობაში უპირატესობა მასპინძლებს ჰქონდათ, მათ დერეფანშიც ამკარად დაჯაბნეს ინგლისელები, მაგრამ ამ პრივილეგიის გამოყენება ვერ შეძლეს.

დღევანდელმა მატჩმა წარმოაჩინა ის ხარვეზები, რომელიც ჩვენ თამაშს ახასიათებს და რომელთა გამოსწორებაც საჭიროა. სამწუხაროა, იმ უპირატესობის გამოყენება რომ ვერ შევძელით, რომელსაც ვფლობდით. ეს ჩვენი და ილბისი ბრალია, ასევე - მეტოქის დამსახურება", - მატჩის შემდეგ აღნიშნა ახალ-ზელანდიელთა მწვრთნელმა, ჯონ მიტჩელმა. მართლაც, ინგლისელებმა დაცვაში შესანიშნავად ითამაშეს - მეორე ტაიმში მეტოქის შეტევების მოგერიება, რიცხობრივი უმცირესობის მიუხედავად, მაინც მოახერხეს. შევირდით თამაშში მიტჩელი იმდენად გააბრაზა, რომ მომავალი ტენისისთვის გუნდში რვა ცვლილება განახორციელა.

ინგლისელთა წარმატება, როგორც ხშირად ხდება ხოლმე, მეათე ნომრის, ჯონი უილიკინსონის ჩინებულმა თამაშმა განაპირობა - დამრტყმელმა ხუთი საჯარიმოდან ოთხი გაიტანა და ერთი არეკნიც მიაკლავა. მისმა ვიზაჟიმ, კარლოს სანესერმა კი ექვსი საჯარიმოდან მხოლოდ ორის გატანა მოახერხა და ვერც სამეოთხედელთა თამაში დაალავა.

ფრანგი ლაბიტი არგენტინელების მირანდას და ლონგოს წინააღმდეგ

მომავალ მატჩს ინგლისელები ავსტრალიასთან გამართავენ და ეს იქნება მოსოფლიოს ორი საუკეთესო გუნდის პაექრობა. ამ მატჩის თაობაზე წინასწარ რაიმეს თქმა ძნელია. ისე კი, საექვოვა, ზელანდიელებთან ბრძოლით დადიელებთან მატჩისას მას შერკინების პირველხაზელები არ მოეწონა და სამიდან ორი შეცვალა - ვეტერანი ჯეისონ ლენარდი სათადარიგოთა სკაშზე გადაინაცვლებს, მის ადგილს კი ფლგაიკერი დაიკავებს; გრემ რაუნთის საერ-

თოდ ვერ მოხდა 22-კაციან განაცხადში; მის მაგივრად ავსტრალიელებს ტრევიორ უდმენი შეერკინება. თავად ავსტრალიელებმა უელსი დაჯაბნეს 30:10. ერთი კვირით ადრე "კოლაბიზმა" ირლანდია დაამარცხა 45:16. ამ ორმა მატჩმა დაადასტურა, რომ ოზებს მოსოფლიო თასზე ჩინებული გუნდი ეყოლებათ.

ავსტრალიის მოსოფლიო თასის მოსამზადებელ გზაზე გადადილობს. აქედან გამომდინარე, ეს პლანეტის ორი უძლიერესი გუნდის შეხება იქნება. ყველაწინადად ვეცდებით, ამ ბრძოლაში გამარჯვებული დავრჩეთ", - იმედიანადაა ინგლისელთა თავკაცი, კლავ ვუდგორი. თითქოს, ყველა მოთამაშე ჯანმრთელად იყო, მაგრამ ვუდგორმა მომავალი მატჩისთვის ორი ცვლილება მაინც განახორციელა. ჩანს, ახალზელანდიელებთან მატჩისას მას შერკინების პირველხაზელები არ მოეწონა და სამიდან ორი შეცვალა - ვეტერანი ჯეისონ ლენარდი სათადარიგოთა სკაშზე გადაინაცვლებს, მის ადგილს კი ფლგაიკერი დაიკავებს; გრემ რაუნთის საერ-

სამხრეთ აფრიკამ ერთი კვირის მანძილზე ზედიზედ მეორედ დაამარცხა მოტლანდიის ეროვნული გუნდი, ამჯერად - 28:19. აფრიკელები ტრადიციას არ ღალატობენ და ძირითადად შეტევაში თამაშობენ, თანაც, ხშირად არც უხეშობას ერიდებიან.

ახლა ჩვენს მახლობლად განვითარებულ მოვლენებზეც ვთქვათ ორივე სიტყვა. რაგბის მოყვარულებს კარგად ემახსოვრებათ, რომ ევროპის ერთა თასზე, თავის დროზე უამინდობის გამო, ორი მატჩი იყო გადატანილი. ერთი შეხვედრა გუშინწინ გაიმართა - ჩეხეთის ნაკრებმა რუსეთს უმასპინძლა და, ყველას გასაკვირად, 27:13 დაამარცხა. ამ მარცხით რუსეთის ნაკრები ნღვეანდელი ერთა თასის მესუთე ადგილზე მოხვდა და, მომავალ წელს უკეთეს შედეგს თუ არ ჩვენებს, შესაძლოა, B ჯგუფშიც დაქვეითდეს. თუმცა, ასეთი საშუალება იგივე ჩეხეთსა და, უპირველესად, ესპანეთს უფრო ემუქრება, მაგრამ რუსმა რაგბისტმა ვარულებმა ჩეხეთთან მატჩის შემდეგ მაინც თავი დაზღვეეს და ნაკრების თავკაცის, ალექსანდრ პერეზუხინის გადაყენება მოითხოვეს. არც იმ არგუმენტმა გაჭრა, რომ რუსები პრლაში მეორე შემადგენლობით ბურთაობდნენ. ასეთი მოთხოვნა მათი მხრიდან ადრეც გაისმა, მაგრამ ევროპის ხელმძღვანელობამ ამას ყური არ ათხოვა. როგორც ჩანს, ამჯერადაც ასე მოიქცევიან. ამის თქმის საფუძველს ის იძლევა, რომ ერთ-ერთი კრასნოიარსკული გაზეთისთვის მიცემულ ინტერვიუში კავშირის თავკაცმა მწვრთნელი შეაქო კიდევ.

სხვათა შორის, ამ ტურნირის 1/16 ფინალში ციმბირის რეგიონის გუნდმა, რომელსაც რუსეთის ჩემპიონის, "ენისი-სტემ"-ს მორაგებები იყო ორივე ქართველმა ლეგიონერმა - მიხეილ სუჯაშვილმა და რატი ურუშაძემ ითამაშა. კრასნოიარსკული პრესის მიხედვით, ორივე ქართველი ჩინებულად უთამაშა; ურუშაძეს ორი ლულოც გაუტანია.

ქახა ფაჩაპოვილი

მიდი მოადე

მე-19 საუკუნის ბოლოს ამერიკის რინგზე ერთბაშად რამდენიმე ძლიერი მოკრივე გამოჩნდა. ჯეიმს კორბეტი, ბობ ფიტცსიმონსი, ჯეიმს ჯეფერსონი - ის მოკრივეები იყვნენ, რომლებიც მე-19 საუკუნის 90-იან წლებსა და გასული საუკუნის დასაწყისში პროფესიულ რინგზე ამინდს ქმნიდნენ. ჯეიმს კორბეტი და ბობ ფიტცსიმონსი საერთოდაც ფენომენური მოკრივეები და თავისი საქმის ნამდვილი პროფესიონალები იყვნენ.

ჯეიმს კორბეტი (1866-1933) მსოფლიოს პირველი ჩემპიონი ხელთათმანებით ჩხუბში. ძველმოდური კრივის ხელთათმანები 140 გრამს იწონიდა და მოკრივეებისთვის ძალიან მოსახერხებელი იყო. ამიტომაც ეტანებოდნენ მოკრივეები ახალ ხილს. საჩემპიონო ბრძოლაში ჯეიმს კორბეტმა ჯონ სალივანს 21-ე რაუნდში აგემა ნირვანა. სალივანი ყოფილი ჩემპიონი იყო და საჩემპიონო ამბიციებიც ჰქონდა, მაგრამ კორბეტის მუშტის ძალა და ფიზიკური ამტანობა ვერ გაითვალისწინა, თან ალკოჰოლისა და თამბაქოს მოტრფივალ გახლდათ და ამიტომაც შეეღია ტიტული. მიმომხილველები კი აღნიშნავდნენ, რომ ამ მოვლენაში გასაკვირი და, მით უფრო, დაუჯერებელი არავფერი მოხდარა. კორბეტი მეტოქეზე 8 წლით უმცროსი და უკეთესად მომზადებული იყო.

იმ დროში მოკრივეებს ერთგვარ მოდად ჩამოუყალიბდათ ალკოჰოლისა და თამბაქოს ტრფივა. ბევრჯერ ყოფილა, რომ შეზარბოებულ, ამპარტავან მოჩხუბრებს რინგისკენ გაუწევიათ, მაგრამ კარგა გვარიანად მიბეგვილებს დაუტოვებიათ კრივის მოედანი. კორბეტმა ეს ყველაფერი ძალიან კარგად იცოდა, ამიტომ სამწვრთნელო პროცესში ბევრი ახალი მეთოდი დაიწერა.

კორბეტის მოგონილია საფარჯიშო "მსხალი", სახტუნაო. მან პირველმა სცადა, მომზადების პროცესში სპორტის სხვა სახეობების გამოყენებინა. კერძოდ, კორბეტი მძლეოსნობის დიდი მოტრფივალე იყო. მას მკაცრი რეჟიმის დაცვა უყვარდა - სწორედ ალკოჰოლისა და თამბაქოსგან თავდასაცავად.

ახალმა ჩემპიონმა სალივანის წინააღმდეგ 1892 წლის 7 სექტემბერს იჩხუბა ახალ ორულენაში. მატჩისთვის ინტრიგის შესამატებლად შეხვედრის ორგანიზატორებმა საპრიზო ფონდი - 25 ათასი დოლარი დაანესეს. ამან ძალიან გაახალისა მაცურებელი და ახალი ორულენის არენას ბევრი ხალხი მიანყდა. ამ დროიდანაა, რომ პრომოუტორებს ჭკუაში დაუჯდათ საპრიზო ფონდის დაწესება.

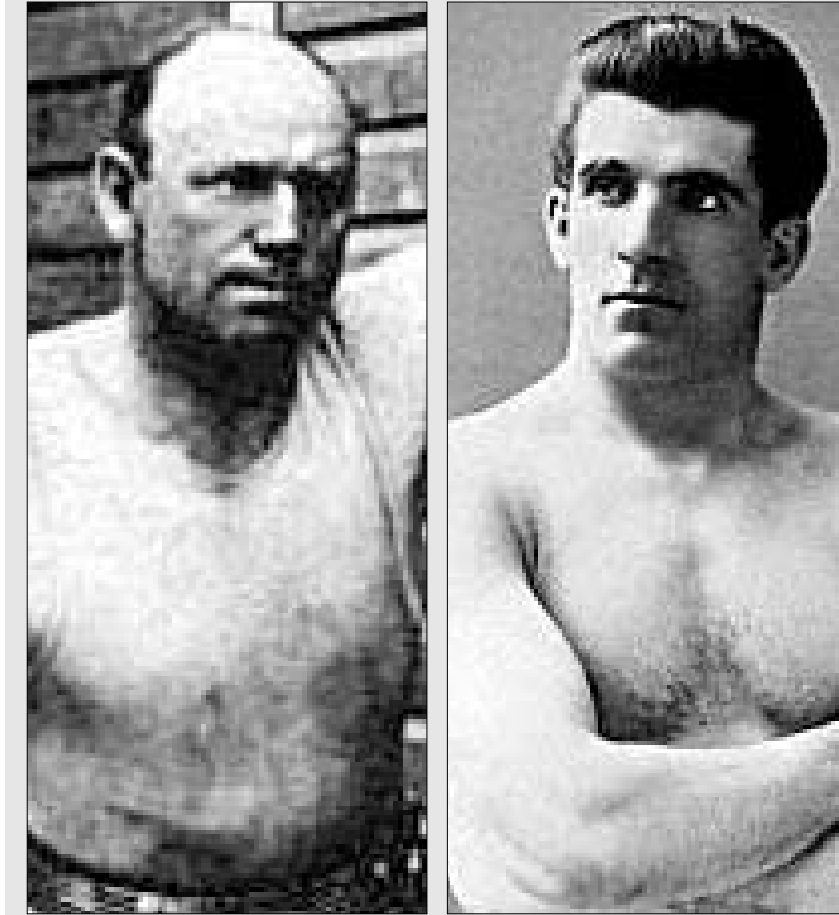
ჯეიმს კორბეტი სათუთად უვლიდა სიმწრით მოპოვებულ ჩემპიონის ტიტულს და საირსკო ბრძოლებს ერიდებოდა. მხოლოდ 1897 წლის 17 მარტს განიცადა მარცხი ლევენდარულ ბობ ფიტცსიმონსთან ბრძოლაში. მოსოფლიო ჩემპიონი მე-14 რაუნდში ნოკაუტით დაამარცხდა. ეს იყო პირველი ბრძოლა, რომელიც ვიდეოფორმზე აღებულეს.

კორბეტმა კიდევ ორჯერ სცადა ჩემპიონის ტიტული დაებრუნებინა, მაგრამ არავფერი ეშველა. 1900 წლის 11 მაისს ყოფილი ჩემპიონი 23-ე რაუნდში, ჯეფერსონთან დამარცხდა. სამი წლის შემდეგ კი მხოლოდ 10 რაუნდი გაძლო და სპორტის კარიერა დაემტკიცა.

კორბეტის შემკვიდრე ლევენდარული ბობ ფიტცსიმონსი (1862-1917) გახდა - სწორედ ის, მე-14 რაუნდში გამანადგურებელი მუშტი რომ უთავაზა ყოფილ ჩემპიონს. ბობი ირლანდიელი ჯეიმს ფიტცსიმონსების ოჯახის ნაბოლარა შვილი იყო. მისი ოჯახი ინგლისის ქალაქ კორნუელში ცხოვრობდა. ბობი 9 წლის იყო, როცა მშობლებს (სახტურებლად ახალ ზელანდიაში გადაბარგდნენ. სწორედ აქ დაიწყო მომავალმა ჩემპიონმა ვარჯიში. პარალელურად, ბობი ძმასთან, ჯარეტთან ერთად სამჭედლოში მუშაობდა.

ეს სამუშაო მისწრება აღმოჩნდა ირლანდიელისთვის. მან კუნთები დაიყენა და ამტანობა შეიძინა, მაგრამ ახალ ზელანდიაში მაინც ვერ მკვიდრდა. ბობი ადგილობრივ ხელისუფლებას ოპოზიციაში ჩაუდგა და იძულებული შეიქნა, თავის პირველ ცოლთან, ელისთან ერთად ავსტრალიაში გადასულიყო. ფიტცსიმონს მწვანე კონტინენტზე თავისუფალ დროს სიდნეის არენას უთმობდა და გამარჯვებას გამარჯვებაზე ზემობდა; მალე ბობი ქვეყნის ჩემპიონიც გახდა.

1990 წელს ირლანდიელი უფლება მისცეს, საკუთარი შესაძლებლობები ამერიკის რინგზე წარმოეჩინა. მომავალი ჩემპიონი სან-ფრანცისკოში ჩავიდა. სამი სწრაფი გამარჯვების შემდეგ ბობ ფიტცსიმონსი საშუალო წონაში მოსოფლიო ჩემპიონ ჯეკ დემპსის შეხვედა. 1891 წელს ახალ ირლანდიაში გამართული ბრძოლა, მართლაც, თვალსაყვირად გამოდგა. ნათელი იყო, რომ ისედაც შეუპოვარი დემპსი ოღონდ არავფენს დათმობდა. მით უფრო - ავსტრალიიდან გამოცეცებულ ვილაც უცხოელთან ჩხუბში.

ბობ ფიტცსიმონსი

ჯეიმს კორბეტი

14 რაუნდი იომა ლევენდარულმა დემპსიმ, მაგრამ ბოლოს გამანადგურებელი დარტყმა მიიღო და წინააღმდეგობა შეწყვიტა. ამ გამარჯვების შემდეგ ფიტცსიმონსმა ტიტული რამდენჯერმე დაიცვა.

ჯეკ დემპსის დამარცხებამ ირლანდიელს დიდებისკენ გაუხსნა გზა. მის პერსონაზე ალაპარაკდნენ კრივის გულშემმატკვირებებიც და სპეციალისტებიც. ბობს მიმე წონაში მოსოფლიო ჩემპიონ ჯეიმს კორბეტთან ("ვეტლმენი ჯეიმსი") შეხვედრა სურდა, მაგრამ ამერიკელებმა ამ საქმეს საშველი არ დაადგეს. ჯეკ დემპსის ფიასკოთი შემინებულეს, გასალახად არ ემეტებოდათ ჯეიმს კორბეტი და არც ჩემპიონობის დათმობა სურდა ვილაც ავსტრალიელი ირლანდიელისთვის. ორი წლით გაქანდნარ და მომბეზრებულ მოლაპარაკება. პრომოუტორებს ქანცი დასწერათ. ბოლოს ფიტცსიმონსს ამერიკის მოქალაქეობა მიადებინეს და მხოლოდ ამის შემდეგ მოაკვარახტინეს ეს საქმე.

ფიტცსიმონსმა დაამარცხა კორბეტი და კრივის ისტორიაში მოსოფლიოს მეორე აბსოლუტური ჩემპიონი გახდა. ბობმა თავისი ძვირფასი ტიტული ორი წლის განმავლობაში შეინარჩუნა და ორი წლის თავზე კი მე-11 რაუნდში დაუთმო გიგანტ ჯეიმს ჯეფერსონს. კორბეტის მსგავსად, ფიტცსიმონსმაც სცადა ტიტულის დაბრუნება, მაგრამ კოეზი ნაცარში ჩაუვარდა. ყოფილმა ჩემპიონმა ამჯერად მე-8 რაუნდში დაყარა ფარ-ხმალი. ბობ ფიტცსიმონსი ფენომენური ნიჭის მოკრივე იყო. მან მსოფლიო ჩემპიონის ტიტული საშუალო (1891-1894 წ.წ.), ქვემძიმე (1903-1905 წ.წ.) და მძიმე წონებში (1897-1899 წ.წ.) მოიპოვა. ლევენდარული ჩემპიონი 1917 წელს, 54 წლის ასაკში, ჩიკაგოში გარდაიცვალა პნევმონით.

"ზინული"
საშუალო სკოლა "ზინული" არის კერძო საგანმანათლებლო დაწესებულება, რომელიც ორიენტირებულია მაღალზნეობრივი და ინტელექტუალური პროგრამების ჩამოყალიბებაზე და უზრუნველყოფს ზოგადსაგანმანათლებლო პროგრამის განხორციელების უწყვეტობას; სკოლაში ხორციელდება უცხო ენების და თანამედროვე საინფორმაციო ტექნოლოგიების გაღრმავებული სწავლება, რითაც ხდება ადრეული პროფილირება. სკოლა უზრუნველყოფს სწავლებისათვის მაქსიმალურად ხელშემწყობი პირობების შექმნას ახალგაზრდობის ინტელექტუალური პოტენციალის განვითარებისა და ამაღლებისათვის, ხელს უწყობს დამოუკიდებელი და სამეცნიერო საქმიანობის ჩვევების გამომუშავებას.

სკოლა შედგება ორი ცენტრისაგან: სასწავლო მეთოდური ცენტრი და ბავშვთა აღზრდის ცენტრი.
სასწავლო მეთოდური ცენტრის სტრუქტურული ერთეულებია:
1. დანები ელემენტარული სკოლა (პირველი - მეექვსე კლასები)
2. ძირითადი (პროფილური) სკოლა (მეშვიდე - მეცხრე კლასები)
3. ლიცეუმი (უმაღლესზე ორიენტირებული სწავლება).
სკოლაში მოსწავლე მიიღება კონკურსის საფუძველზე, რომელსაც ახორციელებს მიმღები კომისია. კომისიის შემადგენლობაში შედგაგვებთან ერთად მონაწილეობს ფსიქოლოგი და ლოგოპედი.
სკოლაში ჩარიცხვის დროს ყურადღება ექცევა მოსწავლის მზაობას ინტენსიური ინტელექტუალური საქმიანობისათვის.
2003-2004 სასწავლო წლისათვის მოსწავლეთა ჩარიცხვა წარმოებს I-IV კლასებში.
მისამართი: დიღმის მასივი, III კვარტალი. 147-ე საშუალო სკოლის შენობა, საერო სკოლა "ზინული". ტელ: 52-98-84.

განათლების სამინისტროს საინფორმაციო ტექნოლოგიების ცენტრი „შიხიჩი“
გთავაზობთ:
კომპიუტერის მემსწავლე ექვს თემებით:

- კლავიატურაზე ბეჭდვის ათვისების მეთოდი.
- საქმიანი დოკუმენტაციის წარმოება – MS Word.
- ადრეიქცევა,სახელაღდგრა-ექსისი,კერა აპლიკანები – MS Excel.
- დოკუმენტი ქველი,ინტერნეტი,ვლ-ფოსტა.
- ინტერაქტიული სახეები Windows.

ცენტრში მოქმედებს სხვა ექვსთემიც.
მისამართი: ი. ქაქუაძის №25 **გვ.29-48-61**

24
საქართველო
18.06.03 N-165

აზიზა
თეატრები
ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო აკადემიური თეატრი
გიორგი თეთქოსის თანამედროვე ქორეოგრაფიის საღამო
დას: 19:00 სთ

საგამოფანო დარბაზები
TMS
დავით ყიფიანის ხსოვნისადმი მიძღვნილი ფოტოგამოფანა გახსნა 18:00 სთ
„ქარვასლა“
პოლონური პლაკატის გამოფენა
მხატვრულად დამუშავებული ცივი იარაღის გამოფენა
N ბალკონი
პეტრე ხლოცკის 100 წლისთაღის იუბილესადმი მიძღვნილი გამოფენა
„კავკასიური სახლი“
ირაკლი ფარჯიანის ნამუშევრების გამოფენა

კინოთეატრები
„აშირანი“
„მეტროვა 2“
დას: 15:00 სთ; ფასი 7,8 ლარი
„დანიშნულების ადგილი“
18:00; 22:00 სთ; ფასი 7,8
„მდევარი“
დას: 20:00 სთ; ფასი 7,8 ლარი
„ელისო“
„დიდი ძარცვა“
დას: 15:00 სთ; ფასი
„X მენი 2“
დას: 18:00 სთ; ფასი 5,7 ლარი
კინოს სახლი
ფრანგულ-გერმანული ფილმების დღეები
„მონმე ჯოჯოხეთიდან“, რეჟ. კლაუ მოტროვიჩი
დას: 18:00 სთ. (ორიგინალური ვერსია)
„მონმე ჯოჯოხეთიდან“, რეჟ. კლაუ მოტროვიჩი
დას: 19:00 სთ. (ქართულ ენაზე)

რუსეთი - 2

07.00 მუსიკა
07.30 სპორტი „ლიტონანტ მარშის მომი-შირი გაშვებები“
08.00 დილა მშვიდობისა
08.40 სპორტი „ასულ ტაქლა“
10.20 დოკ. ფილმი „მომცა საუაჟანა“
11.40 სპორტი „კომისარი მონტალანო“
12.00, 15.00 კურიერი
12.15 სპორტი „დატყვევებული ბაღები“
13.30 მხ. ფილმი
15.20 მხ. ფილმი
17.20 სპორტი „ასულ ტაქლა“
18.00, 21.00, 02.20 კურიერი
18.20 სპორტი „ლიტონანტ მარშის მომი-შირი გაშვებები“
18.50 სპორტი „გაშვებები“
19.40 სპორტი „დატყვევებული ბაღები“
22.00 სპორტი „კომისარი მონტალანო“
22.50 ღამის კურიერი
00.10 სპორტი „სამი დიდ ძალაში“
00.40 მხ. ფილმი „რადნივი დორაიტი მ-ტი“ მთ. რ-ში: კონტ. ისეთი.
02.30 კლასიკა

პირველი არხი

07.30 აღიზნო
09.45 მულტმედიული „დაპირბული საგაროს თამადასაბალი“
10.10 მხ. ფილმი „უანანანელი რამიკვი“
11.35 დოკ. სპორტი „მეყანა, მეყანა“
12.00, 15.00, 20.00 მოსახე
12.15 ტელემედიული „მომცაჟანა“
13.00 ნაშუადღევს
14.00 დოკ. სპორტი „სტუმარ და მასობითა სტუდიაში“
15.15 მხ. ფილმი „უჩინარი ბავშვი ანუ აატარა მოხაზურისა“
16.35 დოკ. სპორტი „უანანთორისტი მფი-კოსში“
17.00 ტელემედიული „ქონი წინ“
17.20 50-50
18.00 „პოსტინი“
18.20 დოკ. სპორტი „აფრიკის ბუნება“
18.30 ბასტი-ბაზუ
18.50 „ისტორიანი“
19.20 ტელემედიული „იღვრა რამე“
21.05 ტელემედიული „მომცაჟანა“
21.55 „მათი შვილები“
22.35 ტელემედიული „ქონი წინ“
23.00 „რა ხდება?“
00.00 მხ. ფილმი „თავდაცვა“.

მეორე არხი

08.00 მუსიკა
09.00 ტორილა
12.00 ფილმი
14.00 მუსიკა
16.00 ფილმი „კ-მ“ მთ.რ-ში ჰიპის ბაღში, მთ. პარისი.
18.00, 19.15 პართული მუსიკა
19.00, 20.00, 21.00, 22.00 ინფორმაციური
19.30, 20.15 პირველი
20.50 ათი ლამი
21.15 პირველი
22.35 პაპარაცი
23.00 სოლო
00.00 „ბრაშო“ „ქონი ბული“ მთ.რ-ში აარონ მასარტი, კილაი სუმანი.
01.40 „ლაგრა“ „შინის სიფონი“ მთ.რ-ში ჯოჯი ბისტი.
03.45 პაუზის ბარაშ

ბინები
იყიდება
იყიდება 3-სართულიანი კერძო სახლი მცხეთაში, ფიჭვის გორაკზე - შიშ მდებარეობს ქ. 4; 600 კვ.მ. მიწის ნაკვეთი. არის ბუნებრივი აირი, ტელეფონი თბილისის ნომრით, საკუთარი აუზი და ავტოფარეზი ორი ექსპლუატაციისთვის. სახლი აშენდა 1992 წელს. დარჩენი ტელეფონზე ტელ: 94-12-12, ეკონომ. დღა.

იყიდება 2,5-იანი გარემონტებული სუფთა ბინა, რკინის კარი, პარკეტი, ბუნებრივი აირით, ორი აბიჯი, საბაჟო-ეზი, ორი სარდაფი, ავტოფარეხის ადგილი. ორბინი, მუხაძის 6/6, I სართ. ფასი: 76-87-48, 893 32-28-12, 893 20-75-91.

იყიდება ან ქირავდება 5-ოთახიანი ბინა მაღალ ბელეტაჟე კვადრატის 25-ში. ბინის საერთო ფართობი 160 კვ.მ. ავტომობილი გათბობის სისტემით, ბართი, სარდაფი და ავტოფარეხი. გაქირავების ფასი 380 \$, გაყიდვის ფასი 50 000 \$. 23 40 68, 8(9) 32 32 74

იყიდება 1500 კვ.მ. ხეხილანი საავტოკო მინის ნაკვეთი. შემოღობილი. არის სარწყავი წყალი, დენი, კარგი გზა, სახლის ფუნდამენტი. თბილისიდან 20 კმ-ში გომბორის გადასახვევამდე. ფასი შეთანხმებით. ტელ: 23-11-38

იყიდება 3-ოთახიანი არასტანდარტული, მაღალქირაიანი კუხის ბინა ბუნებრივი აირით, გოგირდის წყლით, რკინის კარი, მუხის პარკეტით, ორბინი მიშენების პერსპექტივით, კეთილმოწყობილი სარდაფი, ავტომობილის გასაჩერებელი ადგილი "რუსთაველი"-ის უკან. ფასი: 30 000\$. ტელ: 39-30-54.

იყიდება დოლიძის ქუჩაზე 5-ოთახიანი ნათელი ბინა 2(8) დარჩენილია კოსმეტოლოგიის სამუშაო, ორი აბიჯი, დიდი სთაჟისი, მანქანის სადგომით. ფასი: 32 000\$. ტელ: 23-11-38

იყიდება 2,5-ოთახიანი, არასტანდარტული სუფთა ბინა მე-6 სართულზე. 40 კვ.მ. მიშენებით ქვედა ბაზტი-იონზე, N22-ში. ფასი 24 000. ტელ: 38-32-50

მეორე არხი

19.00, 22.00 „მოამბე“ მეორე არხი
19.10 მულტმედიული
19.30 სპორტი „რაფაზა“
20.30 დიდი დატყვევა
21.00 დოკ. ფილმი
21.30 ავანი მისამართი
22.10 მხ. ფილმი „ბერორის ძალაში“

კავკასია

12.00 მხ. ფილმი „შიშველი პისტოლში 2“
13.30 მხ. ფილმი „შარბინის შუბლი“
15.00 მხ. ფილმი „სირბაი 2“
17.00, 19.00, 20.30, 00.00 საინფორმაციო პროგრამა „დღეს“
17.15 მხ. ფილმი „ბარი ვილნი კორიტი“
19.20 სპორტი
21.00 მხ. ფილმი „შიშველი პისტოლში 3“
22.30 მხ. ფილმი „სხელი ზაფხული“

იმერია

08.00 ანიანი, ალაპალი
08.05 დოკუმენტი
10.30 მხ. ფილმი „ბაგრატიონი“
12.30 დოკ. ფილმი
13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 22.00, 22.45 ახალი ახმაგი
13.10, 18.00 დოკ. ფილმი
15.15 მხ. ფილმი „მეცხევი“
17.20, 18.30, 19.30, 21.35, 23.30 მუსიკა
17.30 მულტმედიული
18.45 ბუნების ფილმი
19.45 ბავშვთა - შურადა
20.00 მხ. ფ. „ორველი“
22.00, 23.00 დოკუმენტი
23.45 მხ. ფ. „დიალი მერილინი“ 1-ლი ნ.
01.30 ღამის ფილმი

მესამე არხი

08.00 პროგრამა „დღეს“
10.00 სპორტი „ალექს ბაის სიღვრული საზიარო“
10.30 მულტმედიული „სიზა - მფე ლოში“
11.00 სპორტი „კოვალევა“
12.00 „სხელი ცხრიანი“
12.45 მხ. ფილმი „შინდა ცხრიანი“.
14.20 „ტელემედიული“
14.30, 17.00, 20.30, 00.00 დღის ახმაგი
14.50 „პირაგის სტადიონება“
15.10, 16.20, 17.55, 18.50, 19.50, 20.20, 22.10 მუსიკა
15.30 სპორტი „სირბილი“
16.30 დოკ. ფილმი „საინფორმაციო პროგრამა-ფილმი საზოგადოება“
18.05 სპორტი „ალექს ბაის სიღვრული საზიარო“
18.25 მულტმედიული „სიზა - მფე ლოში“
19.00 სპორტი „მოვალევა“
20.00 „პირაგის სტადიონება“
21.15 სპორტი „სირბილი“
22.00 დოკ. ფილმი „სირბილი სალონება“
22.35 მხ.ფილმი „ბილიარდობანი“
00.20 კლასიკა
00.35 მხ. ფილმი „სალთავა მფე“.

მეოთხე არხი

08.55, 10.55, 13.55, 15.55, 17.55, 20.55 ტორილა
09.05, 13.15, 17.20, 23.55 ინფორმაციური
09.30 სპორტი „რუსთაველი“
10.30 ღამის ბინა

11.05 თამაზი „პირაგის ცხრიანი“
12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 22.00 ტორილა
12.10 სპორტი „სირბილი“
13.30 სპორტი „პირაგის ცხრიანი“
14.05 სპორტი „პირაგის ცხრიანი“
15.15 მხ.ფილმი „ბილიარდობანი“
17.30 „პირაგის ცხრიანი“
18.05 სპორტი „რუსთაველი“
19.30 სპორტი „პირაგის ცხრიანი“
20.30 პირაგის ცხრიანი
21.05 სპორტი „პირაგის ცხრიანი“
23.00 სპორტი „პირაგის ცხრიანი“
00.05 ფინანსი კონკლუზი „ყველაზე მოხიზველი და მიზიდველი“.

აჭარა

08.00, 09.00 საინფორმაციო დოკუმენტი
08.20 დოკუმენტური ფილმი
09.00, 12.00, 16.00 საინფორმაციო პროგრამა
09.10 ფილმი-ჯაგაგა „ბალბაში“
10.50, 13.55 მუსიკა
11.10 დოკუმენტური ფილმი
12.10 საინფორმაციო ფილმი „ინსონი და პირბაგები“
14.15 ინფორმაციული ფილმი „საქართველოს საბა“
16.10, 19.20, 22.20, 00.20 საინფორმაციო პროგრამა „მოვალე“
16.20 მულტმედიული „ბაგა“
17.30 „პირაგის ცხრიანი“
19.00, 22.00, 00.00 საინფორმაციო პროგრამა „დღეს“
19.30, 22.40 „პირაგის ცხრიანი“
19.35 დოკუმენტური ფილმი
20.35 კომედი „ბაგა-2“
22.00 „ალტერნატივა“
00.45 საინფორმაციო პროგრამა ინფორმაციული
00.50 საინფორმაციო პროგრამა ბირაგული
00.55 საინფორმაციო პროგრამა ფრანგული
01.00 კომედი „პირაგის ცხრიანი“
01.20 მუსიკა
03.20 დოკუმენტური ფილმი
04.00 ტორილა „პირაგის ცხრიანი“

VII არხი

09.15 მულტმედიული
09.25 „პირაგის ცხრიანი“
09.50 აუდიო-ვიდეო-ტელე
10.25 მულტმედიული
10.40 კომედიური ფილმი ბაგა
11.20 „პირაგის ცხრიანი“ - .
11.40 მხ.ფილმი
12.30 დინამი და მისი მხ.ფილმი
12.50 კომედიური ფილმი თამაზი
13.10 საინფორმაციო პროგრამა ბაგა
13.20 აუდიო-ვიდეო-ტელე
19.00 „პირაგის ცხრიანი“
19.25 მულტმედიული - მოკლე მულტმედიული
20.25 მულტმედიული
21.15 „ლა-ლა-ლა“
21.50 საინფორმაციო პროგრამა ბაგა
22.30 „პირაგის ცხრიანი“ - „ბაგა-2“
22.35 „პირაგის ცხრიანი“ - .
00.15 კომედიური ფილმი თამაზი
00.25 „პირაგის ცხრიანი“ - .

OPT

07.00 „Доброе утро!“
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 03.00 Новости
10.15, 20.00 Сериал „Земля любви, земля надежды“
11.05 Худ.фильм „Сердца трех“, 2 с.
12.05 Док.фильм „Гренада Михаила Светлова“
12.35 Дисней-клуб: „Ллойд в космосе“
13.15 Худ.фильм „Фронт за линией фронта“, 1 с.
15.00 „Русский экстрим“
15.30 Док.фильм „Тайна бессмертия“
16.20 Док.сериал „Дикие шучки“
16.55 Комедия „Фатальность“, 2 с.
18.00 „Большая стирка“
19.30 „Смехотерапия“ Е.Петросяна
21.00 „Слабое звено“ с М. Киселевой
22.00, 00.30 Время
22.40 Худ.фильм „Пятый угол“
23.45 Док.сериал „Агент, которому верил Сталин“
01.00 „Поводный мир Андрея Макаревича“
01.30 „Сканер“
02.00 „Апология“
03.15 Сериал „Тысячелетие“

РТР

06.45 „Доброе утро, Россия!“
09.45, 21.55 Сериал „Главные роли“
10.40 Детектив „Марш Турецкого“
12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 00.00 Вести
12.20 Ток-шоу „Короткое замыкание“
13.20 Худ.фильм „Матей на „Баунти““
14.15 „Экспертиза“
14.30 „Москва-Минск“
14.45 Вести - Москва
15.20 „Что хочет женщина“
16.10 Сериал „Московские окна“
17.10 Всероссийский конкурс „Мой дом. Мой город. Моя страна“, ч.2
18.20 Футбол. Чемпионат России. „Динамо“ (Москва) - „Черноморье“ (Новороссийск)
20.05 Сериал „Комиссар Рекс“
21.30 Местное время. Вести - Москва
21.50 „Спокойной ночи, малыши!“
22.55 Детектив „Марш Турецкого“
00.20 Худ.фильм „Снайпер“
02.25 „Дорожный патруль“
02.40 Сериал „Сеть“
03.30 Сериал „Дживс и Вустер“

ჩვენ

07.00 Утро на НТВ
09.45 Сериал „Дальнейший“
11.00 „Сегодня утром“
11.25 Док. драма „Преступление и наказание“
12.00 „Кулинянский пединко. Ф.Бондарчук и А.Новиков“
13.00, 16.00, 18.00, 20.00, 01.25 „Сегодня“
13.30 „Страна Советов“
14.30 Сериал „Курортный роман“
16.35 Ток-шоу „Принцип „Домино““. „Левши и правши“
18.30 Сериал „Скорая помощь“
19.25 „Чистосердечное признание“
20.35 Сериал „Улицы разбитых фонарей“
21.45 Сериал „Дальнейший“
23.00 „Страна и мир“
23.30 Сериал „Секс в большом городе“
00.15 Сериал „Улицы разбитых фонарей“
01.50 „Гордон“
02.50 Сериал „Доктор“

პროგრამები იბეჭედა მედიასთან ურთიერთობის სააგენტო „ინფოზარის“ წყალობით

სწავლება
ლონდონში სტატიკური ინტელისტი შეგანაწილებს ინტელისტი ენის ინდივიდუალურად თქვენი მიზნების გათვალისწინებით. ტელ: 96-64-12, 893 219442, 95-20-34.
კვლევიტორი თარგმანი ამზადებს გერმანულ ენაში უახლესი პროგრამის. სასურველია ჰქონდეს კარგი საფუძველი. ტელ: 39-85-30 თათარი.
შეგასწავლო გერმანულ ენას. 32-03-71, 899 298805.

სახელმწიფო
სასწავლო ცენტრი
სასწავლო ცენტრი
სასწავლო ცენტრი
სასწავლო ცენტრი
სასწავლო ცენტრი

პიდსიანი აფრიკა, უბუქო საქართველო და სხვები

თამარ ბაბუაძე

თომას კუკს არ უყვარდა ალკოჰოლური სასმელები და ვერ იტანდა ლოთებს. 1841 წლის 9 ივნისს დილას ის მარკეტ პარბოროუდან ლეიქსტერში სწორედ ანტი-ალკოჰოლურ შეხედრებაზე დასასწრებად მიდიოდა. და აი, მატარებლით ჩაქაჩის დროს კუკმა ერთი მშვენიერი რამ მოიფიქრა: თუ სმის წინააღმდეგ განწყობილი ბრიტანელები ერთად შეიკრიბებოდნენ და დროშებითა და ტრანსპარანტებით შეიარაღებულნი მატარებლით იმოგზაურებდნენ, თავიანთი განწყობას ხალხში უკეთ ვაავრცელებდნენ. იდეა ყველას მოეწონა და პირველი ასეთი ანტი-ალკოჰოლური, საპროტესტო ვოიაჟი იმავე წლის 5 ივლისს მოეწყო... ასე ჩაეყარა საფუძველი მსოფლიოში უდიდეს სამოგზაურო კომპანიას, რომელმაც, ბუნებრივია, პროფილი მალე შეიცვალა და "ნდობით აღჭურვილი პირი" გახდა ზოგადად ყველა ტურისტისთვის. 1980 წლიდან კი თომას კუკის კომპანია ყოველწლიურად ვასცემს 10 ათასი გირვანქა სტერლინგის პრიზს საუკეთესო სამოგზაურო წიგნისთვის. ამ ჯილდოს დაწესების შემდეგ მწერლები უფრო მეტი გატაცებით ქმნიან სამოგზაურო ლიტერატურას, თვითონ ფანრიც უფრო პოპულარული და დაფასებული ხდება.

რატომ მოსწონს საქართველო

მოგზაურობა ყველას გვიყვარს. მაგრამ მხოლოდ ეს სიყვარული არ ყოფილა თომას კუკის მაინცდამაინც დღეს გახსენების მიზეზი. საქმე ის გახლავთ, რომ ახლახან ფიურში გამოავლინა 2003 წლის საუკეთესო სამოგზაურო წიგნის ექვსი ნახევარფინალისტი ავტორის ვინაობა, ხოლო მათგან ერთ-ერთი აღმოჩნდა ვენდელ სტივენსონი – მწერალი, რომელიც ფიურის საქართველოზე დაწერილი წიგნის გამო მოეწონა.

ვენდელ სტივენსონი – ეს სახელი და გვარი ბევრ თბილისელს ეცნობა. მისი წიგნის *Stories I Stole* – "მოპარული მოთხრობები" (გამომცემლობა "ატლანტიკ ბუქსი", ფასი: 7.99 გირვანქა სტერლინგი) პრეზენტაცია ჩვენს ქალაქში, დაახლოებით, ცხრა თვის წინ გაიმართა. ცხოველი ინტერესი გამოცემამ მაშინვე გამოიწვია. პირველ რიგში, ამის მიზეზი თავად ძალიან სიმპათიური ავტორი გახლდა. მეორეს მხრივ კი, თითოეულ თბილისელში გაიღვიძა "ქართველობამ" და ყველა მიშითა და ცნობისმოყვარეობით დაინტერესდა: "ნეტა, რას წერს ეს, ერთი შეხედვით, უდარდელი, ტიპური უცხოელი – საკუთარ დასავლურ-ვერობულ ცხოვრებას ვერავის რომ ხედავს – ჩვენზე".

თუმცა, ასეთი იმიჯის მიუხედავად, ვენდელი ტიპური უცხოელი არ აღმოჩნდა. პირიქით, ის აღმოჩნდა ქალი, რომელსაც აღზინებდა წესრიგი და შეზღუდვები, ინგლისში ყოველ ფეხის ნაბიჯზე რომ აწყდება, და უყვარს საქართველო იმიტომ, რომ გიჟდება ზოგადად ანარქიაზე: "შეზღუდვები, მართალია, საქართველოშიც ბევრია, მაგრამ აქ ამას ყურადღებას არავინ აქცევს, მე კი ეს მომწონს..." – განუცხადა მან "24 საათს" რადენიმე თვის წინ.

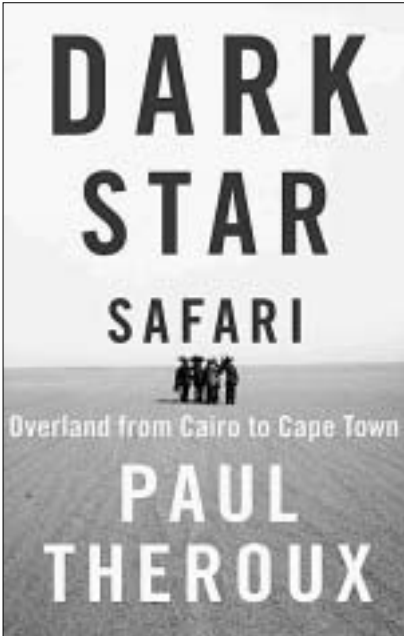
ასე რომ გასაკვირი სულაც არ არის, რომ ამ უცნაურმა ქალმა, ჟურნალ "თიმის" ყოფილმა მწერალმა ვენდელმა, საქართველოში გატარებული დროს წიგნი შექმნა: "ნება-ნება ვნარუპავდი ბორჯომს, მარლის გემოიან ქართულ მინერალურ წყალს, მეზიზღებოდა რუსები და დრო არაფრის კეთებაში გამაყვდა – მგონი, თანდათან ქართველი ვხდებოდი". – ალბათ, ამ ფრაზამ თქვენც მაშინვე მიგახვედრათ, რომ ქართული, ბრიტანულად აღზრდილი ამერიკელი ჟურნალისტი, მართლაც, ბოლომდე გაქართველდა. უფრო ზუსტად, საქართველოში გატარებული წლების შემდეგ მან ქართული ცხოვრებისა და კულტურის ფენომენი – თავისი ავითა და კარგით – ზუსტად განსაზღვრა და ეს შეფასებები წიგნში ხან ლირიკულ-რომანტიკულ და ხანაც კრიტიკულ დეტალებად მიმოაბნია.

ვენდელ სტივენსონი არის ერთ-ერთი პირველი უცხოელი მწერალი, რომელიც საქართველოს შესახებ მხოლოდ აღფრთოვანებულ ფრაზებს არ ისერის. ასე წერა ხომ მხოლოდ "საქმეში ჩაუხდები", ქართველი თამადაბის მჭევრმეტყველებით "შეზღუდულ" უცხოელებს სწევთ; ისეთებს, რომლებიც უსმენენ თამარ მეფის ნაცვლად გაბლენილ ქართველ მასპინძლებს და ვერ ხედავნიან, რომ ეს ახალი ქართველები სასაცილოები არიან – თვითონ ახალი არაფერი შექმნიან და ამიტომ 21-ე საუკუნის დასაწყისშიც მე-12 საუკუნეში ამენებული ვარძიით იწონებენ თავს.

ასეთი უცხოელებისგან განსხვავებით, ვენდელ ლეიქსტერმა, სიყვარულად, გაგებად და თავაზიანო-

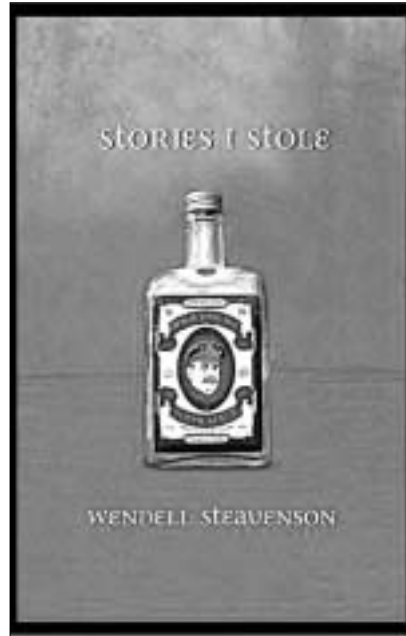
ვენდელ სტივენსონი წიგნის ქართულ პრეზენტაციაზე

პოლ თერო აფრიკაზე წერს. ენდრიუ

მარშალი ბირმამო მოგზაურობს. ვენდელ

სტივენსონი საქართველოზე გიჟდება

ბადქცეული, ღიპიანი ბიძიების მიღმაც გაიხედა და წიგნში ჩვენს ქვეყანაზე დაწვრილად დაწერა: გაყალბებული არჩევნები – ცენტრში, რეგიონში, უშუქობა, ჩენთვის ომი, კორუფცია. "24 საათისთვის" მიცემულ ინტერვიუში აღნიშნავდა კიდევ: "მინდოდა დასავლეთში მცხოვრები ხალხისთვის მომეხსრო საქართველოს შესახებ, ცოტა რამ აქაურ ხალხთან, შემოღობ, დაძაბულ და საინტერესო ცხოვრებაზე, ამ ქვეყნის ავკარგიანობაზე, ქალაქზე, რომელშიც ნამდვილად წერილობითი წყევბა ქართულ ამბებს... ვნერ საქართველოს მთების სილამაზებს და ქვეყანაში გაბატონებულ კორუფციასზეც, ვნერ იმაზეც; თუ როგორი სტუმართმოყვარეები არიან ჩემი მასპინძლები და ზოგჯერ როგორი მომპატივებლებიც. ვგონებ, სასაცილოც კია სულ მიგებე და მონასტრებზე წერა, იმის გამოყენება, რომ საქართველო ლამაზი ქვეყანაა. მე მინდოდა აქაური ხალხი, მათი ცხოვრება მეჩვენებინა..."

სწორედ ეს მცდელობა მოუწონა ვენდის "თომას კუკის" ფიურში. თუმცა, სანამ ამ პრესტიჟულ ნომინაციაზე მივიღოდა დაწერა: გაყალბებული არჩევნები – ცენტრში, რეგიონში, უშუქობა, ჩენთვის ომი, კორუფცია. "24 საათისთვის" მიცემულ ინტერვიუში აღნიშნავდა კიდევ: "მინდოდა დასავლეთში მცხოვრები ხალხისთვის მომეხსრო საქართველოს შესახებ, ცოტა რამ აქაურ ხალხთან, შემოღობ, დაძაბულ და საინტერესო ცხოვრებაზე, ამ ქვეყნის ავკარგიანობაზე, ქალაქზე, რომელშიც ნამდვილად წერილობითი წყევბა ქართულ ამბებს... ვნერ საქართველოს მთების სილამაზებს და ქვეყანაში გაბატონებულ კორუფციასზეც, ვნერ იმაზეც; თუ როგორი სტუმართმოყვარეები არიან ჩემი მასპინძლები და ზოგჯერ როგორი მომპატივებლებიც. ვგონებ, სასაცილოც კია სულ მიგებე და მონასტრებზე წერა, იმის გამოყენება, რომ საქართველო ლამაზი ქვეყანაა. მე მინდოდა აქაური ხალხი, მათი ცხოვრება მეჩვენებინა..."

ერთი სიტყვით, როგორც თავად ვენდელი აღნიშნავდა, წიგნი დიდი ტირაჟით არ გამოსულა (თვითონ თემა იყო არა მომგებიანი – პატარა და ნახევარდღისი საქართველო), მაგრამ მას მინც დაიგეგმავრება მოჰყვა. კარგი რეცენზიების შემდეგ კი, ის მრავალ სხვა წიგნს შორის "უკეთეს" ფიურშიც გამოარჩია და წლის საუკეთესო სამოგზაურო წიგნის ექვსეულში შეიტანა. და თუ ახლა ვენდელს კიდევ ერთხელ გაუმართლა და შემოდგომაზე თომას კუკის პრიზის ლაურეატიც გახდა, მაშინ ეს არ იქნება მხოლოდ ახალბედა მწერლის დიდი გამარჯვება. არანაკლებ სასიხარულო იქნება ის ფაქტიც, რომ ვენდელს ათი ათას სტერლინგიანი ჯილდოსა და აღიარების მოპოვებაში საქართველო დაეხმარება; თან, ამასობაში, ჩვენს ქვეყანაზეც გაიგებენ უცხოელები დამატებით ერთი-ორ სიტყვას (თქვენც მიხვდით, ხომ? – ისევ იმ ქართულმა ყოყლიანობამ იჩინა თავი, ზემოთ რომ გამბობდით). ეჰ, რა კენათ, გტყობა, სისხლში გვაქვს).

სხვები

თუმცა, გამარჯვებამდე ჯერ შორია. შედეგებს ფიური სამომდგომოდ გამოაცხადებს. თანაც, სტივენსონის "მოპარულ მოთხრობებს" საკმაოდ ძლიერი კონკურენტები ჰყავს. კემბრიჯელი ჯენი დისკო რეა რომანის, მოთხრობების ერთი კრებულის და ბესტსელერი მემუარების *Skating on Antarctica*-ს ავტორია. კუკის პრიზზე წელს მისი *Stranger on a Train*-ია ნარდგენილი – წიგნი ამერიკის შესახებ.

The Snow Geese უილიამ ფაინსის პირველი დასტამბული წიგნია ისევე, როგორც ვენდისთვის "მოპარული მოთხრობები". წიგნის დანერგვამდე ფაინსი "დეილი ტელეგრაფის", "ლონდონ რევიუ ოფ ბუქსის" და "ობზერვერის" მუდმივი ავტორი გახლდა. ფაინსი მიდის ძალიან საინტერესო მოგზაურობაში – ის გაზაფხულის სიციხით დამწვარი ტუჩასიდან კანადური არქტიკისკენ მიჰყვება ბატების გუნდს. ფრინველების ემიგრაციული ვოიაჟის დროს ამერიკის მინაზე, ავტორი რამდენიმე კითხვაზე ეძებს პასუხს: "რას ნიშნავს 'სახლი'? რატომ არის ის ასე მნიშვნელოვანი არა მხოლოდ ადამიანებისთვის, არამედ, ვთქვათ, ბატებისთვისაც? რატომ განვიცდით, როდესაც გვაშორებენ საკუთარ სახლს" და ა.შ.

ჯასტინ ჰილის *Ciao Asmara*-ს კი დანარჩენებისგან თვითონ თემა გამოარჩევს – მოქმედება ერთი რეალობაშია, მაგრამ მოქმედებს ეთიოპიასთან 30-წლიანი ომის შემდეგ ძლივს გახდა დამოუკიდებელი. ამ დაქსაქსულ და ქაოტურ ქვეყანაში ჰილი მასწავლებლობს. ანუ, ყოველდღიურად ხდება რიგით მოსახლეებს და ამწვევს და აღწესსავს ყველაფერს მათი ცხოვრების შესახებ.

ენდრიუ მარშალის *The Trouser People* ბირმის ტრაგედიაზე მოგვითხრობს. "დეილი ტელეგრაფის" ყოფილი ჟურნალისტი, რომელსაც რუმინეთსა და ალბანეთშიც უმუშავია, ახლა ბანაკოკში ცხოვრობს და მსოფლიოს მრავალი ჟურნალ-გაზეთისთვის წერს. სანამ ბირმის საკითხს ჩაულრმავებოდა, მარშალი მოგზაურობდა აზიაშიც – წყნარი ოკეანეთის კუნძულებზე ცხოვრობდა აჯანყებულებთან ერთად, იძიებდა იაპონური სუიმოს კორუმპირებულ სტრუქტურას, ინტერვიუებს იღებდა შეკვეთებით მომუშავე ტალიანდელი ქილერებისგან... მოკლედ, მისი წიგნი საინტერესო და დაძაბული ამბებითაა სავსე.

დაბოლოს, საუკეთესო ექვსეულიდან ყველაზე დაფასებული ავტორი ლონდონში მცხოვრები ამერიკელი პოლ თეროა. მისი რომანები, მოთხრობები, მემუარები, კრიტიკული და პუბლიცისტური წერილები დიდი პოპულარობით სარგებლობს. მას წერა სამოგზაურო წიგნი აქვს დანერგილი – ხმელთაშუა ზღვისპირეთზე, "ორიველ ქესპრესზე" და იმ ქვეყნებზე, რომელზეც ეს სარკინიგზო ხაზი გადის, დიდ ბრიტანეთზე, ჩინეთზე, წყნარ ოკეანეთზე, 1990 წელს მასსულ წიგნს კი "მოგზაურობა მსოფლიოს გარშემო" ჰქვია და აერთიანებს მწერლის ყველა უცხოურ მთაბეჭდილებას.

რაც მთავარია, თერო კუკის პრიზის მფლობელიც გახლავთ. ათი ათასი გირვანქა სტერლინგით 1988 წელს მისი *Riding the Iron Rooster* დაჯილდოვდა – წიგნი, რომელიც თერომ ჩინურ ქალაქებში მატარებლით მოგზაურობის დროს დაწერა. ეს ბინძური, ხიფათებით სავსე ვოიაჟი მთელ წელს გრძელდებოდა და ბოლოს ტიბეტში დასრულდა – რაც, ალბათ, სიმბოლოურია.

ახალ წიგნში კი თერო აფრიკაზე წერს. მისი "საფარის ბნელი ვარსკვლავი" მოგვითხრობს ქაიროში დაწყებული მოგზაურობის შესახებ, რომლის ბოლო პუნქტიც კეობაუნია. ანუ, ავტორი აფრიკას ვერტიკალურ ხაზზე კვეთს და საბოლოოდ ასკენის, რომ მთელ კონტინენტს ერთი უბედურება – მიღის აერთიანებს.

როგორც თავადაც დარწმუნდით, საუკეთესო ექვსეულში წარმოდგენილი სპექტრი, მართლაც, მრავალფეროვანია. ამერიკა, არქტიკული კანადა, ბირმა, ერთი რეა, ჩინეთი, საქართველო – გამარჯვებული ავტორის ვინაობას ნაწინაობრივ, ალბათ, წერის ობიექტი ქვეყანაც განსაზღვრავს. და საინტერესოა, მომდგება კი საქართველო მომგებიანი თემა თომას კუკის პრესტიჟული პრემიის მოსაგებად? ისე, ფიურის წევრებს ანგარდაცივლილი კუკისთვის რომ ეკითხებოდა, ანტი-ალკოჰოლურ სული სკვეთების ინგლისელი, ალბათ, არაფრით მოუწონებდა მათ ღვინისმოყვარულ ქართველებზე გაგიჟებული ვენდელ სტივენსონის არჩევას. ასე რომ, ჩვენთვის და ვენდისთვის ძალიანაც კარგია, რომ "თომას კუკის" კომპანიამ თომასის მიმართ მკაცრად მორალური პრინციპები საგრძნობლად შეარბილა. ეს უშუალო საქართველოს მიდისან აფრიკაზე გამარჯვების შანსს აძლევს...

კალენდრის მიხედვით

რა ღირს ცხონება

მარალი, განსხვავება მწოდლის ყველაზე ძვირ კლავს, ტოკოსა და ველაზე იფის, ასუნიონის შორის მარსხველიან შედარებით შემცირდა, მაგრამ იპორის ფაქტორები მონც კამერა ქვირა, უფრე მისი მარსხველი კლავა".

უძირესი ქალაქების ათეული	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	ტოკიო	მოსკოვი	ნიაგა	პარკი	გენევა	ლონდონი	სეული	ცურონი	ნიუ იორკი	უაფსი ქალაქების სეული
	140	ბუენოსაირსი (არგენტინა)	141	ბუენოსაირსი	142	სიუიცი	143	პარისი	144	საეგონი

Source: Mercer © GRAPHIC NEWS

პარის ახალი ციხე-სხენება

მხოლოდ გუშინ გახდა ცნობილი, რომ შაბათ-კვირას ჩრდილოეთ ინგლისში, მერსისაიდში, ოფიციალურ პრეზენტაციაზე ერთი კვირით ადრე, მეხუთე "პარი პოტერის" ათასობით ეგზემპლარი მოიპარეს. სულ გამქრალია 7.680 წიგნი. პოლიცია აფრთხილებს როულინგის სერვისების ყველა ფანს, რომ შაბათამდე, დიდი ცდუნების მიუხედავად, წიგნს ხელი არ ახლონ. "წინააღმდეგ შემთხვევაში მათ დანაშაულისთვის პრალდებას ნაუყენებენ", - აცხადებს წესრიგის ერთ-ერთი დამცველი. თავიდან ვარაუდობდნენ, რომ გატაცებული წიგნების ზარალი 1 მილიონ გირვანქა სტერლინგს შეადგენდა. თუმცა, მოგვიანებით თანხა 130.500 გირვანქა სტერლინგამდე შეამცირეს.

წიგნები მერსისაიდის სავაჭრო კომპანიის ავტოსადგომზე მდგარ სატვირთო მანქანაში იყო მოთავსებული. მუშები ის-ის იყო, ძვირფასი ტვირთის მალაზიებში დარიგებას აპირებდნენ, რომ გამოჩნდა უცნობი, რომელმაც ყველა იოლად დაარწმუნა, რომ მანქანა სწორედ მას უნდა დაეძრა ადგილიდან და ტერიტორია უპრობლემოდ დატოვა. მიტოვებული და დაცარიელებული ავტომობილი ორშაბათ დილას მანჩესტერის მიდამოებში იპოვეს...

ცხადია, ეს კრიმინალური შემთხვევა მეხუთე "პარი პოტერის" მიმართ ინტერესს კიდევ უფრო ზრდის. შაბათს დაგეგმილი პრეზენტაციისთვის როულინგის მერსისაიდის ფანები უკვე იფრენ თადარიგს. ბევრი მათგანი პარასკევი ღამის გათევას და წიგნის შესაძენად გრძელ რიგში ჩადგომსაც აპირებს. ემოციური მუხტის გაზრდაზე მოქმედებს ისიც, რომ რამდენიმე მსხვილი სავაჭრო ცენტრში პარის ფანებს კარს შეუკადრის 12 საათიდან გაუღებს და გაჭრობასაც გააჩაღებს. პრეზენტაცია ერთდროულად დიდ ბრიტანეთში, აშშ-ში, კანადაში, ავსტრალიაში და კიდევ რამდენიმე ინგლისურენოვან ქვეყანაში შედგება.

წიგნი ყველა დანარჩენ "პარი პოტერზე" გაცილებით დიდა და მის შინაარსს გამომცემლობა "ბლუმსბერი" და ჯეი ქეი როულინგი საიდუმლოდ ინახავენ. უმდიდრეს მწერლად ქცეული როულინგის წინა გამომცემაც რეკორდული იყო – *Harry Potter and the Goblet of Fire* გახლდათ ისტორიაში ყველაზე სწრაფად გაყიდული წიგნი.

დღეს
ოთხშაბათი, 18 ივნისი

1983 წელი: ასტრონავტი სელა რაიდი გახდა პირველი ამერიკელი ქალი, რომელიც კოსმოსში გაიშინდა.

1815 წელი: ნაპოლეონი ვატერლოოს ბრძოლაში დამარცხდა.

1928 წელი: ნორვეგიელი მკვლევარი როალდ ამუნდსენი არქტიკაში მისი პირველი ავია-კატასტროფის დროს დაიღუპა.

1993 წელი: მცენიერები ამტკიცებდნენ, რომ ბარსლონაში ჩატარებულ 1992 წლის ოლიმპიურ თამაშებზე ხუთ ქალ ათლეტს მამაკაცური გუნდში შეიშალა.

2001 წელი: არჩევნებში გამარჯვების შემდეგ ბულგარეთის პრეზიდენტი მიხაილ გახვა პირველი ყოფილი მონარქი, რომელიც რკინის ფარის დინამოს შემდეგ პოლიტიკურ ხელისუფლებაში მოვიდა.

Picture: Associated Press © GRAPHIC NEWS

